

En helhedsplan i øjenhøjde

TÆT PÅ DE KYSTNÆRE OMRÅDER I STRUER KOMMUNE

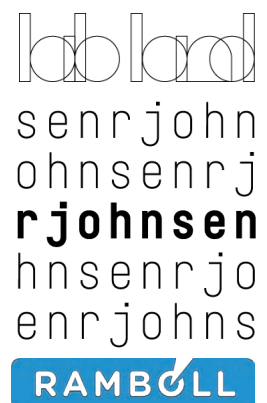
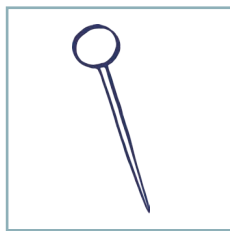

En helhedsplan i øjenhøjde

TÆT PÅ DE KYSTNÆRE OMRÅDER I STRUER KOMMUNE

En helhedsplan i øjenhøjde FORORD	6
De bløde kyster KONTEKSTANALYSE	14
Synergi på tværs VISION, STRATEGISKE MÅLSÆTNINGER OG HOVEDGREB	30
 SEKS NEDSLAGSPROJEKTER	
En levende erhvervshavn JEGINDØ HAVN	50
Et sted for wellness og gastronomi TAMBOHUS NATURHAVN	66
Kunst og natur på spidsen ODDESUND	82
Den børnevenlige havn HUMLUM FISKELEJE & CAMPING	98
Limfjordens hjerte VENØ HAVN	114
Den urbane havn STRUER HAVN	130
De næste skridt FORANKRING, ORGANISERING OG IMPLEMENTERING	144

FORORD

En helhedsplan i øjenhøjde

Klinter, odder, vig, bugt og sund. De bløde kyster, spektakulære fjordlandskaber, charmerende byer og et skatkammer af lokale råvarer. Limfjorden er noget ganske særligt og det vil vi bygge videre på. Med en Limfjordskystlinje på 147 kilometer, hvoraf over halvdelen ligger beskyttet mod vestenvinden, udgør Struer Kommune potentielt et skarpt og veldefineret element i den store fortælling om vandkanten i Nordvestjylland. Det er i det lys, at helhedsplanen for det kystnære område skal forstås.

Venø, Jegindø, Tambohus, Oddesund, Humlum og Struer. Lokale havne og samfund, der gennemgår en stor forandring i disse år. Med denne udgivelse præsenteres for første gang en samlet helhedsplan for de seks havne i Struer Kommune, udviklet i tæt dialog med de lokale aktører. Der er lagt vægt på at skabe et stærkt udgangspunkt, der er forankret i det, som de lokale interessenter kender til og brænder for og som samtidig varetager beskyttelsen af de unikke kvaliteter, som findes langs kysten og i naturområderne.

Der er så mange forskellige engagerede borgere tilknyttede de forskellige havne. Se bare på Jegindø Havn hvor det frivillige onsdagshold, mødes og løser en række mindre renovationsopgaver. Eller i Oddesund hvor en gruppe engagerede lokale har etableret en international kunsthøjs for samtidskunst. Hver havn har et hav af projekter i gang, store som små. Lokale frivillige knokler for at fremtidssikre deres havne, hvor udfordringer med tilsanding og renovering af moler suppleres med ønsker om sauna, badebroer og havnetorve, til glæde og gavn for både lokale og turister.

Disse projekter er dog kun i begrænset omfang tænkt ind i en større sammenhæng på tværs af de seks havne i kommunen. Med helhedsplanen dykker vi ned i de lokale forhold og kigger på de enkelte steders unikke potentialer og udfordringer – og samtidig løfter vi blikket og kigger ud over fjorden og på tværs af kysterne, hvor der identificeres et behov for et styrket tværgående samarbejde, der skal gøre det nemmere for de lokale aktører at agere samlet.

Skal de enkelte havne for alvor have mulighed for at skabe forandring, skal de tænkes ind i en større strategisk sammenhæng, så der ikke udvikles seks ens havne, der kan det samme – men i stedet bringe havnenes forskellige stedbundne potentialer op til overfladen. Med rod i stedets karakter er der udviklet seks arkitektoniske nålestik der, som stærke signaturer og åbningstræk, skal kickstarte udviklingen af de seks havne.

Med helhedsplanen er det første skridt taget til at styrke de kystnære potentialer og skabe synergi mellem turisme og de lokale levevilkår. Med en strategisk tilgang kan potentialerne i de enkelte havne udnyttes og bruges som springbræt for en bæredygtig og positiv udvikling på tværs af fjorden og give et samlet løft af kommunens kystnære områder.

God læselyst!

Inddragelse af de lokale interessenter	8
Læsevejledning	10
Værktøjskassen	12

Inddragelse af de lokale interessenter

Helhedsplanen er et resultat af en dialogproces med lokale arbejdsgrupper fra de seks havne samt en løbende dialog med en nedsat styregruppe i Struer Kommune.

Processen med de lokale arbejdsgrupper blev kickstartet med en række interessentmøder på rådhuset i Struer. Her var formålet at få kortlagt de seks havne samt deres potentialer og udfordringer. Vi brugte også mødet til at danne os et fælles overblik over de forskellige lokale havneinitiativer og planer for fremtiden.

Efterfølgende blev der afholdt 'Havnens Dag' hvor vi besøgte fem af havnene (Struer Havn undtaget). Her fik de lokale interessenter mulighed for at vise deres havneområde frem og kommentere på det foreløbige arbejde. Formålet var at kvalificere projekterne og styrke ejerskabet til helhedsplanen.

Processen har været afgørende for at få en samlet og nuanceret forståelse af de seks havne på tværs af kommunen og et unikt indblik i de enkelte steders udfordringer og styrkepositioner.

Aktørerne i projekterne gør det selvfølgelig ikke for sjov. I alle seks havne er det de lokales engagement, der driver de mange projekter fremad. For de enkelte havne er det afgørende, at de lokale aktører engagerer sig i udviklingen. Ikke kun for at skabe stærke rammer omkring de lokale fællesskaber samt livet ved og omkring havnen, men også for at sikre overlevelse og fremtidssikring på den lange bane.

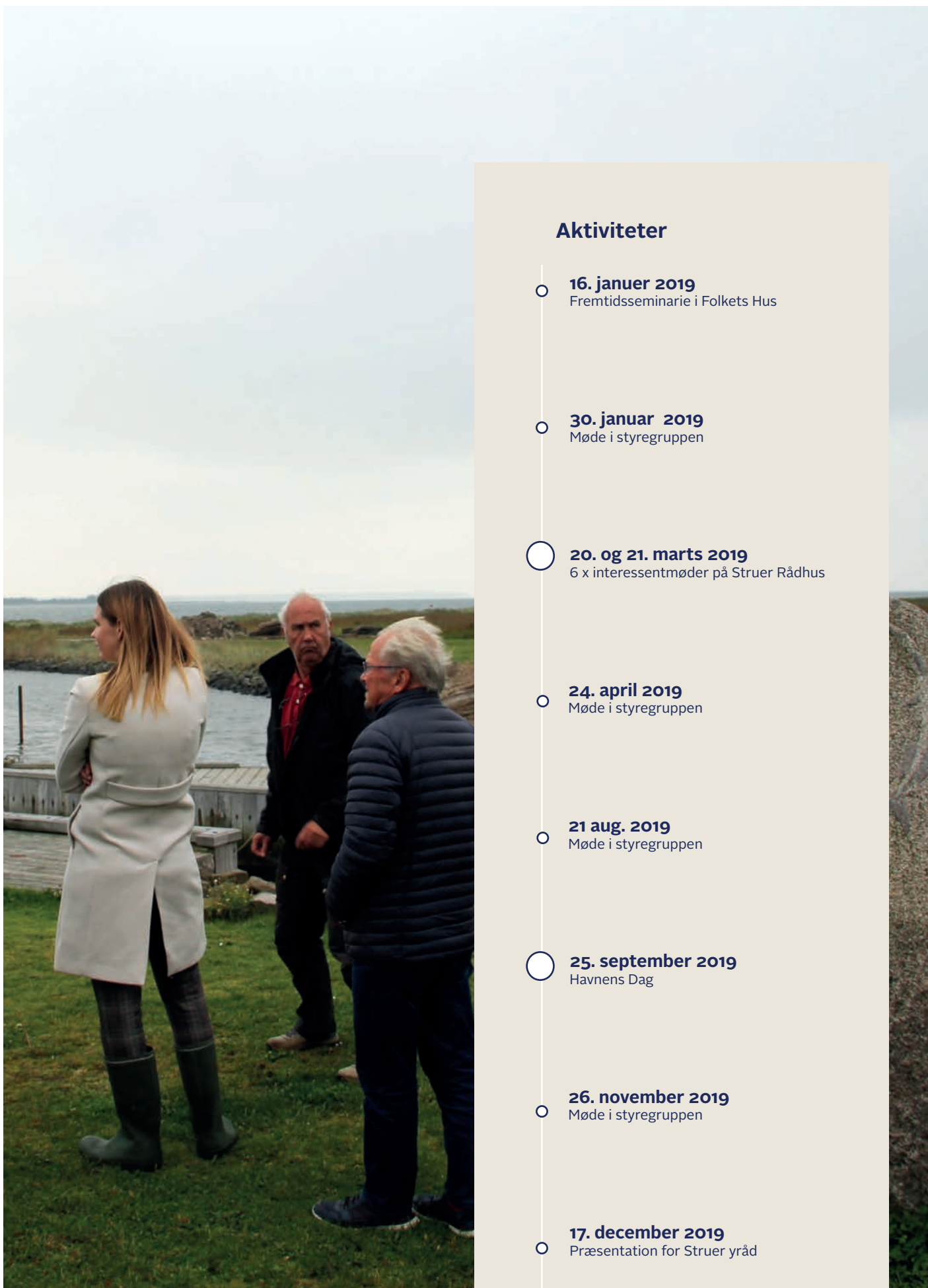
På et samfundsmæssigt niveau har de lokales drive og engagement i sidste ende en stor betydning for kommunens bundlinje – det handler om bosætning, turisme og erhvervsfremme i fremtidens kystnære områder.

Inddragelsen af de lokale aktører er således en forudsætning for, at helhedsplanen bliver en succes. En stærk lokal og kommunal forankring samt hårdt benarbejde fra begge parter skal bidrage til at realisere visionerne for de kystnære områder i Struer kommune.

Aktiviteter

- **16. januar 2019**
Fremtidsseminarie i Folkets Hus
- **30. januar 2019**
Møde i styregruppen
- **20. og 21. marts 2019**
6 x interessentmøder på Struer Rådhus
- **24. april 2019**
Møde i styregruppen
- **21. aug. 2019**
Møde i styregruppen
- **25. september 2019**
Havnens Dag
- **26. november 2019**
Møde i styregruppen
- **17. december 2019**
Præsentation for Struer yråd

Havnens Dag, Tambohus

Venø. Foto: Christian Mortensen

Læsevejledning

Forord

Det siger sig selv, at der er mange forhold, som spiller ind på udviklingen i et område som Struer Kommune. Helhedsplanen indledes med et tilbageblik og indblik i nogle af de væsentlige begivenheder, der har ført til udviklingen af de kystnære områder omkring Struer, som vi kender dem i dag. Derudover gennemgås de aktuelle planer og strategier for området. Endeligt dykker vi ned i tidens tendenser og ser nærmere på forhold omkring bosætning og turisme.

Kontekstanalyse

Kontekstanalysen er en præsentation af helhedsplanens overordnede visioner og hovedgreb for arbejdet med de kystnære områder. De strategiske målsætninger sætter en retning for arbejdet med at skabe en helstøbt destination og der udfoldes fire spor, som skal bidrage til at sikre helheden på tværs af de seks havne.

Vision, strategiske målsætninger og hovedgreb

I dette afsnit dykker vi ned i de enkelte havne og udfolder deres styrkepositioner. Ved hver havn præsenteres et bud på et nålestik – et specifikt åbningstræk, som i forlængelse af styrkepositionerne og hovedgrebet kan kickstarte arbejdet med udviklingen af havneområdet. De konkrete forslag er udarbejdet i dialog med og forankret i de lokale interessentgrupper.

Seks nedslagsprojekter

I dette afsnit udfoldes hver havn, med fokus på både mennesker og steder. Hvert sted præsenteres tre styrkepositioner og en arkitektonisk intervention, der skal kickstarte den fremtidige udvikling.

Forankring og implementering

I sidste afsnit anbefales, at udviklingen af de 6 havne og området som en samlet destination organiseres og forankres i et nyetableret Fjordråd.

Publikationen kan læses på forskellige måder

Hele pointen med en helhedsplan for de kystnære områder er at skabe en samlet strategi og et anvendeligt værktøj for alle, der arbejder med udviklingen af de kystnære potentialer i Struer. Hvad enten du er lokal ildsjæl eller politiker, arbejder inden for turismeerhvervet eller er en garvet embedsmand.

Denne helhedsplan taler bredt ud til alle med en interesse i udviklingen af vandkanten i Danmark. Håbet er, at helhedsplanens effekter spreder sig som ringe i vandet og får en reel indflydelse både på lokalt, på et kommunalt samt regionalt niveau og i sidste ende på måden vi arbejder med udviklingen af de kystnære områder i hele Danmark.

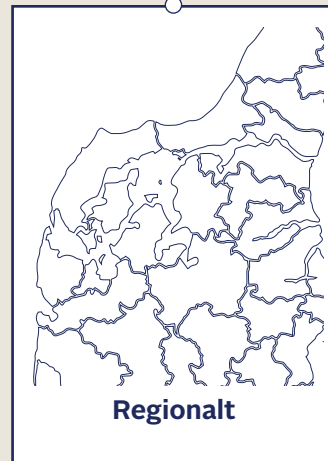
Helhedsplan

For de lokale aktører fra de forskellige havne kan helhedsplanen være et redskab, der kan bruges til at arbejde videre med udviklingen af deres havn som en del af en større helhed. Hvad skal prioriteres og hvordan? Når Struer Kommune samt de lokale og nationale fonde skal støtte projekter på havnene kan helhedsplanen bruges til at støtte op om en ansøgning og illustrere, at de enkelte projekter er tænkt ind i en større sammenhæng.

For Struer Kommune kan helhedsplanen først og fremmest fungere som et udviklingsværktøj. En ramme for den videre planlægning, der skal hjælpe med at prioritere indsatserne i havnene, så det sikres at de ikke udvikles ens men som en del af en samlet destination, hvor de seks havne hver især tilbyder noget forskelligt for lokale og besøgende.

For hele regionen omkring Limfjorden er helhedsplanen et værktøj og en anledning til at koordinere arbejdet med lokal stedsudvikling på tværs af kommunegrænserne ved og omkring Limfjorden. Helhedsplanen kan bidrage med både strategiske målsætninger og en vision, der sætter en retning for udviklingen af hele regionen.

De kystnære områder i Struer Kommune skal være en konkurrencedygtig dansk destination, der appellerer til et kommercielt turistmarked og tiltrækker besøgende fra hele landet såvel som udenlandske turister. 'Helhedsplanen for de kystnære områder i Struer Kommune' kan forhåbentligt være et inspirerende eksempel på, hvordan man kan arbejde helhedsorienteret med udviklingen af yderområder og herigennem styrke lokale bosætnings- og turismepotentialer.

Værktøjskassen

I løbet af denne publikation vil du støde på en række begreber, der på forskellig vis beskriver et specifikt værktøj, som er anvendt i arbejdet med helhedsplanen.

Dette begrebsapparat præsenteres her for at skabe et godt udgangspunkt for den videre læsning. Samtidig er det et begrebsapparat, der giver os et fælles og præcist sprog, for det arbejde vi laver, og som med fordel kan tages i brug i det videre arbejde med udviklingen af de kystnære områder i Struer Kommune.

Nedslag

Hver havn er et nedslag - en udvalgt lokation ved kysten i Struer Kommune, som via helhedsplanen bliver styrket og tænkt ind i en større sammenhæng på tværs af fjorden til glæde og gavn for både besøgende og de lokale.

Kompas

Kompassene illustrerer de fire spor samt beskæftigelse, bosætnings- og turismesituationen i relation til de enkelte nedslag. Kompassenes formål er således at formidle den nuværende situation i havnen såvel som den effekt, nålestikket forventes af have på kort og lang sigt – og dermed havnens retning i fremtiden.

Styrkeposition

En styrkeposition udgør et potentiale og en kvalitet, som er særlig for det enkelte havneområde. Styrkepositionerne er udviklet på baggrund af en grundig analyse af de stedsspecifikke forhold, dialogmøder med lokale aktører samt de eksisterende planer og projekter hvert sted. Med en strategisk tilgang kan styrkepositionerne udnyttes og bruge som afsæt for en bæredygtig udvikling.

Nålestik

Et nålestik er en arkitektonisk intervention af høj kvalitet, som skaber et markant aftryk på stedet og en mærkbar effekt, eksempelvis flere besøgende, længere turistsæson, et udviklet erhvervsliv eller øget bosætning. Nålestikket bygger på én eller flere udpegede styrkepositioner i den enkelte havn, og hæfter sig på allerede eksisterende lokale og kommunale udviklingsstrategier.

Pejlemærker

Pejlemærker er en række potentielle fremtidige projekter, der kan understøtte udviklingen af de enkelte havne med afsæt i de udpegede styrkepositioner.

Trædesten

Trædesten bevæger sig ud i landskabet og skaber lokale loops, der motiverer de besøgende til at begive sig videre ud i området. Det kan være via eksisterende stisystemer eller nye fremtidige forbindelser.

KONTEKSTANALYSE

De bløde kyster

I følgende afsnit præsenteres en kontekstanalyse, der både kigger bagud i tid og retter blikket mod den nutidige situation samt planerne for den fremtidige udvikling.

Afsnittet indledes med et historisk tilbageblik på områdets og kommunens tilblivelse, som efterfølges af et oprids af væsentlige planer og strategier for Struer Kommune. Efterfølgende kigges der nærmere på udviklingen indenfor bosætning og turisme, og afsnittet rundes af med en perspektivering der undersøger balancen mellem tech and touch.

Med en kontekstanalyse sikres, at den nye helhedsplan for de kystnære områder i Struer Kommune i videst muligt omfang forholder sig til den lokale kontekst, der kendetegner området, og integreres i tidens tendenser samt de planer og projekter, der allerede findes eller er på tegnebrættet.

Den historiske kontekst	16
Den lokale og nutidige kontekst	18
Bosætning og turisme	24
Perspektivering	28

Den historiske kontekst

Ingen ved hvad Knud den Store (konge af Danmark 1018–1035) tænkte på, da han i 1027 som en af de mægtigste herskere i Europa sejlede ind i Limfjorden gennem passagen ved Agger Tange.

At han tog turen det år, er dog ganske vist. Ganske vist er det også, at Erik Ejegod, som regerede Danmark 70 år senere, ikke kunne have gjort det samme. Omkring år 1100 var passagen nemlig sandet til, og sådan forblev det de næste 700 år. I den periode var Limfjorden Danmarks længste fjord. Vandet løb fra Kattegat, strømmede forbi Aalborg og Mors, og standsede først i Nissum Bredning syd for Thy, eftersom Agger Tange afskar det fra Vesterhavet. Området, hvor Struer ligger i dag, havde således en afsides beliggenhed, som hæmmede skibsfarten. Med indsejling via Kattegat var det derfor Aalborg, som kontrollerede handelen i Nordvestjylland.

Nye sejlruiter, nye muligheder

Natten mellem d. 3. og 4. februar 1825 tordnede en stormflod mod den jyske vestkyst. Da stormen lagde sig, var der skabt en smal åbning ca. midt på Agger Tange. Kanalen blev døbt "Aggerkanalen", og i årene der fulgte tiltog kanalen både i bredde og dybde. Dermed kunne det første skib i 1834 passere gennem kanalen, og den fortsatte udvidelse af kanalen resulterede i en øget trafik gennem Aggerkanalen, særligt i 1850'erne. Dette muliggjorde samtidig udviklingen af en direkte dampskibsforbindelse til England, og dermed skete en voldsom stigning i skudehandelen mellem den vestlige del af Limfjorden og Norge, Sverige, England, Slesvig, Holsten, Nordtyskland og Holland.

For Struers vedkommende var det købmand og konsul i Holstebro, H.P. Rygaard, som satte gang i sejladsen. Korn blev sendt til Norge med træ i returlast, til England med kul i returlast og til Hamborg med vin og kolonialvarer i returlast. I 1851 var 14 fartøjer med i alt 260 kmcl. (520 nettoregistertons) hjemmehørende i Struer. Samme år anløb 152 skibe fra udenlandske havne, herunder bl.a. fra Norge, England, Altona og København.

Et nyt knudepunkt i regionen

Landboreformerne omkring 1800 gav i årtierne som fulgte en øget landbrugsproduktion og i kølvandet derpå et stigende

eksportmarked, bl.a. til England. Den danske regering udså sig Struer som eksporthavn for landbrugsvarer, og besluttede at trafikforholdene skulle forbedres.

De to første projekter var en dæmning mellem Nissum Bredning og Venø Bugt (Kilen), for at lette transporten af kvæg fra Thy, samt etableringen af en havn. Begge dele stod færdige i 1856 - og herefter voksede Struer hurtigt.

I 1865 åbnede jernbanestrækningen fra Skive med forbindelse til den østjyske bane. I de følgende år blev jernbanenettet udbygget til hhv. Holstebro-Skjern-Esbjerg, Herning-Vejle og Thisted. Struer blev jernbaneknudepunkt og hjemsted for administrationen af hele det midt- og vestjyske jernbanenet.

I 1882 blev der med Thybanen anlagt færgehavne ved Oddesund og indsat en dampfærge. Struer var nu en driftig handelsby med tre teglværker, en stor havn og et jernbaneknudepunkt med administration og servicefunktioner for landsdelens jernbanenet. I tråd med udviklingen af infrastrukturen voksede Struers indbyggertal, som på dette tidspunkt lød på omtrent 1000 indbyggere.

Industribyen udvikler sig

I 1917 fik Struer købstadsrettigheder. På daværende tidspunkt boede der over 4000 mennesker i byen. Ved folketællingen i 1930 var dette tal steget til 5463 indbyggere og i 1940 til 6294 - Struer havde, med andre ord, udviklet sig til en betydelig industri- og handelsby, især for Thyholm. Frem mod 1945 voksede indbyggertallet yderligere til 6.754 indbyggere - og det var også på dette tidspunkt, at B&O grundlagde B&O-Byen lidt udenfor Struer.

Struer Kommune dannes

Struer Kommune i Ringkøbing Amt blev dannet ved kommunalreformen i 1970. Her blev seks sognekommuner lagt sammen med Struer købstad. På dette tidspunkt var der godt 17.000 indbyggere i kommunen, hvoraf de 9294 boede i Struer. Med strukturreformen i 2007 blev kommunen udvidet til den nuværende Struer Kommune ved indlemmelse af Thyholm Kommune, og i første kvartal af 2008 boede der 22.672 i den nye Struer Kommune, hvoraf knap 11.000 boede i Struer.

Historisk tidslinje

- **1027**
Knud den Store sejlede ind i Limfjorden
- **1100-tallet**
Passagen var sandet til
- **1600-tallet**
Struer som losse- og ladeplads
- **1825**
Stormflod skabte "Aggerkanalen"
- **1856**
Havn og dæmning stod færdig
- **1865**
Jernbanestrækning fra Skive åbnede
- **1882**
Færgenhavn ved Odde Sund og dampfærg
- **1917**
Struer fik købstadsrettigheder
- **1970**
Struer Kommune dannes
- **2007**
Strukturreformen betyder, at Thyholm Kommune indlemmes i Struer Kommune

Fiskere i både, Humlum Fiskerleje. Foto: Struer Museum

Den lokale og nutidige kontekst

Helhedsplanen står på skuldrene af en række eksisterende planer, strategier og initiativer, som både vedrører Struer Kommunes udvikling samt den bredere regionale udvikling af Vestjylland og Limfjordsområdet. Konkret drejer det sig om Planstrategi 2019, Erhvervsstrategi 2021, Struer Kommunes strategiske arbejde med lyd og fælles brand 'Lydens By', turismesamarbejdet omkring Limfjorden Enjoy Limfjorden/ Destination Limfjorden samt Geopark Vestjylland. Med planerne indrammes den lokale og kommunale kontekst såvel som den tværgående kontekst, der rækker ud i Limfjordsområdet som helhed – og udgør tilsammen det kontekstuelle afsæt for udviklingen af helhedsplanen, der sikrer en rød tråd for den fremtidige udvikling.

Foto: Rasmus Degnbol

Planstrategi 2019

I begyndelsen af marts vedtog byrådet en ny planstrategi for vækst og udvikling i Struer. Det fremgår, at Struer Kommune har en vision om at være 'TÆT PÅ'. Visionen hviler på tre ben. Tæt på 1) mennesker, 2) teknologi og 3) natur. Det er det nære, trygge og lokale sted, der skal kendetegne Struer Kommune. Målsætningen er, at borgere og erhvervsliv skal opleve et tæt og åbent samspil med kommunen herunder en kort vej fra idé til handling.

Tæt på mennesker udtrykker det gode, gensidige samarbejde mellem borgere, kommune, foreninger og virksomheder. Tæt på teknologi fremhæver Struer Kommunes styrkeposition inden for lyd, teknologi og iværksætteri. Med særlig betydning for helhedsplanen er det tredje ben 'Tæt på naturen'. Det udtrykker kommunens ønske om at bringe naturen i spil i forbindelse med udvikling af det gode lokalsamfund i samarbejde med kommunens borgere. Struer Kommune vil realisere visionen i Planstrategi 2019 ved at arbejde med seks fokusområder. Det drejer sig om bosætning, erhverv, infrastruktur, uddannelse, sundhed og lokalområder.

Arbejdet med helhedsplanen for de kystnære områder tager afsæt i fokusområdet 'erhverv', hvor den bidrager til en konkretisering af arbejdet med at understøtte turismen gennem en fokuseret indsats målrettet Limfjorden og kysten. Helhedsplanen understøtter arbejdet med realiseringen af fokusområdet 'bosætning', hvor den bidrager til arbejdet med at udpege, bevare og udvikle vigtige kulturmiljøer. Derudover understøtter planen fokusområdet 'sundhed', hvor den bidrager til arbejdet med at skabe et fundament, som gør det muligt at bruge naturen, fjorden (og lyden) som incitament for en sund livsstil. Sidst men ikke mindst bidrager helhedsplanen til arbejdet med realiseringen af fokusområdet 'lokalområder', hvor den er et væsentligt indspark i arbejdet med at løfte områder gennem forskønnelse.

Foto: Rasmus Degnbol

Geopark Vestjylland

I 2015 blev hovedkontoret for Geopark Vestjylland med en fuldtidsansat projektleder etableret i Lemvig. Målet var at forberede ansøgningen til UNESCO om godkendelse som Global Geopark. Hvorvidt det lykkes, afgøres i 2021. Geopark Vestjylland dækker Lemvig, Holstebro og Struer Kommune samt en del af Limfjorden og Nordsøen. Arbejdet med en geopark skal medvirke til at skabe lokal udvikling og identitet gennem formidling, partnerskaber med lokale virksomheder, undervisning og gennemførelse af projekter, som understøtter bæredygtig turisme. Geoparken er ikke konserverende og giver derfor heller ikke yderligere anvendelsesbegrænsninger for ejerne af de arealer, parken dækker. Geoparken er derimod en egn, der med stolthed og ansvar anvender landskabet. I Danmark findes en lang tradition for naturbeskyttelse og fokus på miljøet. Det er forankret i landets lovgivning men også i danskernes levevis. Geoparken giver mulighed for at formidle og tilgængeliggøre resultaterne og værdierne heraf.

Med geoparken følger geoturisme og dermed fokus på besøgende, som værdsætter og efterspørger det særlige og bevaringsværdige ved området. Ultimativt mødes de af aktører og udbydere af turismeprodukter, som lever af at have denne "vare" på hylden og dermed har et ønske om at bevare, fremelske eller raffinere det særlige ved naturen, landskabet og kulturen. Dette vil skabe forretning og vækst baseret på evnen til at opretholde og fremme en bæredygtig balance mellem benyttelse og beskyttelse af landskabet og naturen i geoparken.

Med direkte betydning for arbejdet med helhedsplanen for de kystnære områder i Struer Kommune er det værd at fremhæve, at både Oddesund, Struer by, Tambosund, Jegindø og Venø, som centrale nedslag i helhedsplanen, alle er på listen over eksisterende sites i Geopark Vestjylland.

Foto: Rasmus Degnbol

Erhvervsstrategi 2021

Sommeren 2017 vedtog byrådet i Struer Kommune 'Erhvervsstrategi 2021'. Med strategien sætter kommunen særligt fokus på at styrke og udnytte de mest betydelige og robuste, erhvervmæssige styrkepositioner og potentialer i kommunen. Ét af de centrale omdrejningspunkter er det fælles brand 'Lydens By'.

I tillæg til erhvervsstrategien har Struer Kommune udarbejdet 'Handlingskatalog 2021', hvor kommunen i samarbejde med erhvervslivet har opstillet seks vækstindsatser. Indsatsen 'Nye store virksomheder' udtrykker handlinger, hvorigennem kommunens ambition om at skabe en væsentlig nettotilvækst i antallet af arbejdspladser i området realiseres. Med indsatsen 'Sound Hub Denmark' skabes et miljø, som gør det muligt at fusionere uddannelse, forskning, etablerede virksomheder og iværksættere. Målet er at fastholde og tiltrække akustisk viden og kompetencer i verdensklasse.

'Arbejdskraft til vækst' er handlinger, som forbedrer borgerens muligheder for uddannelse og job og dermed virksomhedernes muligheder for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. 'Det digitale lokalsamfund' skal fastholde og styrke it- og teknologiarbejdspladser i kommunen.

Med særlig betydning for den nye helhedsplan for de kystnære områder er indsatsområderne 'oplevels Struer' og 'et fælles brand, der giver genlyd'. Helhedsplanen understøtter 'oplevels Struer', hvor den indgår som et element i arbejdet med at realisere områdets potentiale inden for turisme og handel. Derudover bidrager planen til arbejdet med at realisere indsatsområdet 'et fælles brand, der giver genlyd'.

Lydoptagelser, Tambohus Havn. Foto: Jonas R. Kirkegaard

Lydens By

I 2012 besluttede det daværende byråd at igangsætte Lydens By som en strategisk indsats i Struer Kommune. Indledningsvis blev der udpeget tre spor – hhv. kultur & turisme, erhverv og velfærdsinnovation.

Efteråret 2016 præsenterede byrådet version to af strategien for Lydens By. Af strategien fremgår det, at Lydens By er et dristigt og nytænkende forsøg på en samskabende realisering af Struer Kommunes vækstpotentiale og styrkepositioner inden for teknologi og fødevarer samt det stedbundne potentiale med afsæt i Limfjordsområdet.

Det fremgår, at det er et middel til udvikling, som stilles til rådighed for borgere, virksomheder, institutioner, medarbejdere mv. Endeligt fremgår det, at Lydens By adskiller Struer Kommune fra andre kommuner ved "[...] at 'putte' lyd ind i sprækkerne af det, man laver og dermed giver omverdenen en god grund til at lytte til Struer". Som sådan skal Lydens By understøtte Struer Kommunes ønske om at være et sted, som sætter mennesker, teknologi og naturen i centrum. Med det afsæt opstiller strategien visionen om, at man i 2025 vil være kendt som Lydens By. I kommunens Fastholdelses- og tilflytningsstrategi fremhæves en basal indsats for at øge kendskabsgraden i Struer Kommune, hvor særligt Lydens By er i fokus i relation til bosætning.

I helhedsplanen indgår og bidrager lyd som et centralt element i arbejdet med at forstærke og udvikle særlige steder i Struer Kommune og i sidste ende øge attraktionsværdien for områderne. Med et spor af lyd, kan lyden bidrage til at binde områder sammen på tværs af de 6 havne og derigennem understøtte strategiens målsætning om at indtænke lyd i udviklingen af hele kommunen, også udenfor Struer by.

Lyddoptagelser, Tambohus Havn. Foto: Jonas R. Kirkegaard

Bosætning og turisme

Et behov for specialisering

Turisme og bosætning er afgørende for Struer Kommunes vækst og udvikling. Et faldende befolkningstal og en stigende gennemsnitsalder for kommunens indbyggere peger på, at der er kontinuerligt behov for at udvikle på områdets styrkepositioner.

Inden for bosætning er første indskydelse i land- og yderområder ofte, at man ikke må udelukke nogen - der skal derimod være noget for alle og plads til alle. Problemet er imidlertid, at alle de ting, der gør Struer Kommune til noget for alle, i mange tilfælde er de samme ting, som gør øvrige landområder i Danmark til noget for alle. Det gør konkurrencen unødvendig hård.

Går man helt tæt på, er tingene ofte noget nemmere at overskue. En prioritering drevet frem af behovet for specialisering er derfor nødvendig - og fra det perspektiv en betragtning om, hvad der gør Struer Kommune til noget særligt og hvilke målgruppe man skal fokusere på. Det gælder både inden for bosætning og turisme.

I kommunens Fastholdelses- og tilflytningsstrategi rettes fokus på nyuddannede kvinder og 55-65 årige - begge målgrupper med relation til Nordvestjylland. Ét andet fokus kunne også være par og familier med en forkærlighed for kystnært friluftsliv, både når det kommer til bosætning og turisme. De kystnære potentialer, både i form af lokale råvarer og muligheden for outdoor aktiviteter henvender sig til en målgruppe, der ønsker at komme tættere på naturen. Alle andre og alt andet er i dén sammenhæng uinteressant; jo

modigere man er, jo skarpere og dermed stærkere står man - og det skaber et solidt udgangspunkt for den fremtidige udvikling.

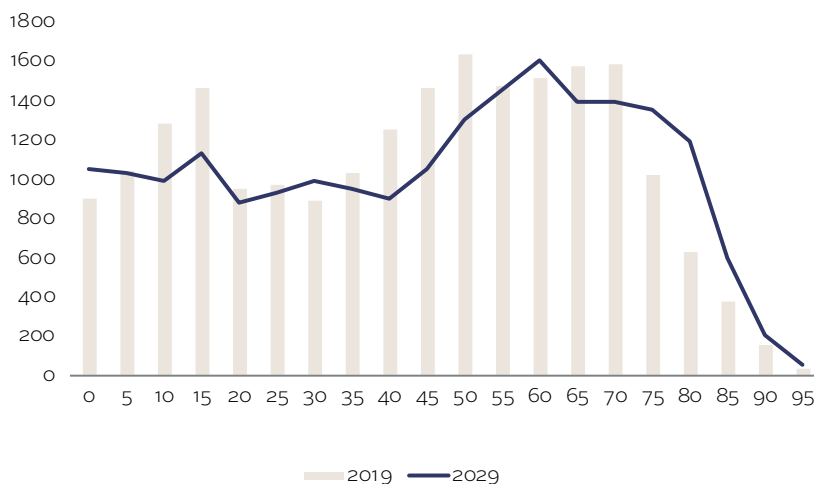
Helhedsplanen for det kystnære område i Struer Kommune finder derfor sit afsæt i behovet for specialisering inden for både bosætning og turisme, og herunder de kystnære områders udfordringer og potentialer. De bløde Limfjordskyster er allerede en stærk destination med store potentialer. Alligevel er der behov for et skærpet fokus på at tiltrække turister, fastholde kommunens nuværende indbyggere samt skabe attraktive vilkår for fremtidens bosættere.

Befolkning og bosætning

Bosætning er en vigtig faktor for den lokale vækst og velfærd for lokalsamfundet og erhvervslivet. I Struer Kommune fremgår bosætning som et dominerende tema i kommunens planstrategi, hvis målsætning er skabe en attraktiv bosætningskommune med positiv befolkningsudvikling.

Netop befolkningstallet har i Struer Kommune, i lighed med de øvrige landkommuner i Danmark, gennem en årrække været faldende. Fra 2010-2017 var den procentvise befolkningsudvikling -5,1 pct. - og fremskrivninger viser, at denne tendens synes at fortsætte. Et længerevarende fald i antallet af borgere er i sig selv en udfordring, men tallene dækker også over en demografisk forskydning, hvor kommunens unge flytter til uddannelsesbyerne og andelen af ældre borgere stiger. Det betyder, med andre ord, at gennemsnitsalderen i kommunen er stigende, imens andelen af borgere i den arbejdsdygtige alder modsat er faldende.

Alderssammensætningen i Struer Kommune i 2019 og 2029

Faktum er, at den danske befolkning i stadig stigende grad er bosat i og flytter til landets storbyer. Dette gælder også for Struer Kommune, hvor en relativt stor del af fraflytterne bevæger sig til landets storbyer. I 2016 var nettotilflytningen til Struer Kommune -228 personer, hvoraf 54 pct. flyttede til Aarhus. Det bekræfter, at den tiltagende urbaniseringstrend, vi ser i resten af landet, også påvirker Struer Kommune.

Et er den udvikling, der allerede er indtruffet; noget andet er selvfølgelig, hvordan det rent faktisk kommer til at se ud i fremtiden. Indledningsvis er det værd at påpege, at urbaniseringstrenden ikke er en naturlov. I Danmark generelt spores faktisk en tendens til en modurbanisering, også kaldet en "ruralisering" – at danskerne flytter fra by til land. Det viser sig bl.a. ved, at flere landkommuner oplever en stigende nettotilflytning fra de store byer, som følge af stigende boligpriser samt et ønske om nærhed til natur og stærke lokalsamfund.

Når folk flytter ud af de store byer, flytter de dog ikke (i tilstrækkelig grad) til Struer (endnu). Langt størstedelen af udflytterne holder sig stadig relativt tæt på storbycentrene. Der ligger derfor en vigtig opgave i at tiltrække bosættere til Struer Kommune baseret på områdernes stedbundne kvaliteter og potentialer, samt at tilpasse sig fremtidige ønsker og behov, som fremhævet i kommunens planstrategi. Det er her, at de 147 kilometer kystlinje med alt, hvad det indebærer, bl.a. kommer ind i billedet - som en væsentlig del af det potentiale, der kendetegner de kystnære områder i Struer Kommune. Foruden beliggenheden er også Struers brand som "Lydens By" en lokal styrkeposition, der som fælles fortælling og platform skal drive udviklingen og profilere Struer som bosætnings- og erhvervskommune.

Turisme

Turismen i Danmark er i vækst. Opgørelser viser, at antallet af kommercielle overnatninger i 2018 lå på et rekordhøjt niveau

for sjette år i træk, med en samlet vækst på 3 pct. fra 2017. Sideløbende viser opgørelser, at også turismeforbruget er i vækst. Danmark har altså aldrig været så populær som nu - en udvikling, der også præger Struer Kommune.

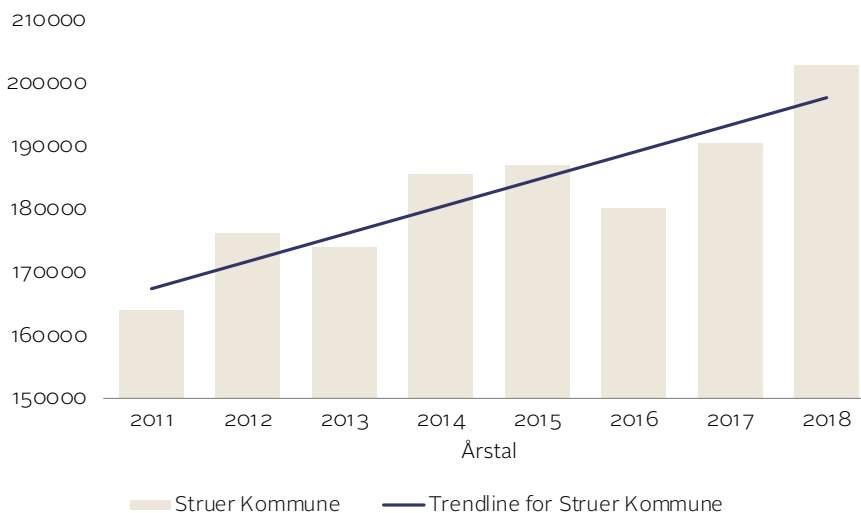
I Struer Kommune er dansk kyst- og naturturisme det, der kendetegner og gør kommunen til en attraktiv destination. Udviklingen inden for dansk kyst- og naturturisme er grundlagt på generel vækst i turismen på internationalt plan, et aldrende befolkningstal, flere par i målgruppen, som tager på flere og kortere ferier, et større marked og dermed øget konkurrence. Som for den øvrige del af det danske turismemarked er der derfor behov for, at de eksisterende målgrupper og markeder i Struer Kommune fastholdes, udbygges og specialiseres.

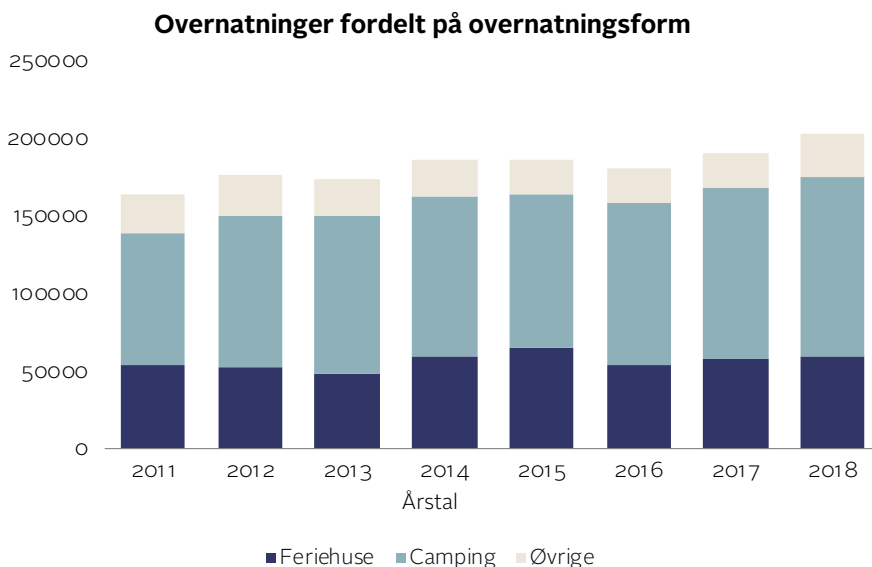
Turismeforbrug, værditilvækst og årsværk

I Struer Kommune er det samlede turismeforbrug i overvejende grad stigende. I perioden 2015 til 2017 steg turismeforbruget fra 243 mio. kr. til 299 mio. kr., dog med et fald på -7 mio. kr. fra 2016 til 2017. I 2017 udgjorde turismeforbruget 2 pct. af det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i kommunen; en smule højere end Region Midtjylland (1,9 pct.) men lavere end resten af Danmark (2,3 pct.). Med andre ord ligger turismeforbruget, i forhold til andre brancher, en smule over niveauet i Region Midtjylland men under niveauet i Danmark som helhed.

Turisternes forbrug skaber afledte samfundsøkonomiske effekter, bl.a. i form af værditilvækst og beskæftigelse. I 2017 udgjorde turismen 5,8 pct. af kommunens samlede værditilvækst, mod 4,3 pct. i 2015. For både 2015 og 2017 ligger det væsentligt over niveauet i Region Midtjylland (hhv. 2,8 pct. og 3,5 pct.) og landet som helhed (hhv. 3,2 pct. og 4,2 pct.). Turismen generer altså en relativt betragtelig del af værditilvæksten i Struer Kommune, hvis man sammenligner med Danmark som helhed. Hvad angår turismeskabte årsværk/arbejdspladser, var antallet 534 i 2017 (svarende til

Udvikling af antal kommercielle overnatninger

6,5 pct. af kommunens samlede antal årsværk), mod 397 i 2015 (svarende til 4,7 pct. af kommunens samlede antal). Det er væsentlig højere end gennemsnittet i Region Midtjylland.

Med andre ord udgør turismen et stadigt vigtigere element i Struer Kommune – både med hensyn til kommunens udbud af varer og tjenesteydelser, værditilvækst og beskæftigelsesudvikling.

Camping og feriehuse som foretrukne ferieform

Fra 2016 til 2017 oplevede Struer Kommune en vækst i antallet af overnatninger fra 190.468 overnatninger i 2017 til 202.783 i 2018, svarende til en stigning på 6,5 pct.

Overnatningerne foretages i langt overvejende grad af danskere (ca. 75%) på ferie efterfulgt af tyskere på ferie. De resterende overnatninger foretages hovedsageligt af hollændere, englændere, nordmænd og svenskere.

De fleste besøgende overnatter på campingpladser og i feriehuse. Overnatninger på campingpladser udgør langt størstedelen af det samlede antal overnatninger i kommunen – og ser man på udviklingen i antallet af overnatninger fordelt på overnatningsformer, fremgår det, at den procentvise vækst er størst inden for camping. Overordnet set er det positivt, at der er vækst i Struer Kommune. Det er dog væsentligt at være opmærksom på, at antallet af overnatninger på campingpladser på landsplan falder. Det er ligeledes væsentligt at være opmærksom på, at autocampister udgør en stadig større del af det danske nærmarked, hvor især Tyskland med omkring en halv million registrerede autocampere udgør et potentiale. Det kan være inden for dette segment, at nye målgrupper tiltrækkes af nichetilbud langs Limfjordskysten.

Den gennemsnitlige vækst i udlejningen af feriehuse i Struer Kommune ligger på godt 2,3 pct., hvilket svarer nogenlunde

til væksten langs den danske vestkyst. Opgørelser fra 2013 viser derimod, at Struer Kommune har forholdsvis mange sommerhuse, men at disse primært benyttes af ejerne selv. Denne tendens giver en udlejningsprocent på 3,2 pct. Til sammenligning viser opgørelser fra 2016, at 33 pct. af husene på Vestkysten udlejes med en kapacitetsudnyttelse på hele 59 pct. Set i det lys ligger der altså et potentiale i at få hævet udlejningsprocenten i Struer Kommune samt at få trukket de turister der besøger Vestkysten ind til Limfjorden som såkaldte endagsturister.

Med ovenstående perspektiver i betragtning er det altså ikke hoteller (og vandrehjem), der på den korte bane kommer til at drive udviklingen inden for overnatning i Struer Kommune. Potentialet findes derimod inden for feriehuseudlejning og camping. Igen handler det først og fremmest om at gøre sig til overfor det store tyske marked, men også at fremhæve og bygge videre på, at oplevelser langs Limfjorden udgør et godt supplement til de oplevelser, der knytter sig til Vesterhavet.

Limfjordens turismepotentiale

Turister, der vælger at holde ferie i Danmark, er ofte tiltrukket af den danske natur samt de oplevelser og fortællinger, der knytter sig til stederne. Atter er det her, at den 147 km. lange og bløde kystlinje fremtræder som et væsentligt potentiale, der kendetegner Struer Kommune. De naturmæssige og landskabelige kvaliteter i kystlandskabet ved Limfjorden indeholder en attraktionsværdi og tiltrækningseffekt blandt de turister, der efterspørger unikke naturoplevelser og autenticitet - og det er netop disse kvaliteter, der skal være udgangspunktet for videreudvikling og sammen med arbejdet omkring Struers særlige fokus på lyd skal danne grundlaget for det, der gør området interessant.

"Udvikling af turismeerhvervet i Struer Kommune handler derfor ikke om etablering af egentlige attraktioner men om at øge tilgængeligheden og muligheden for oplevelser på "stederne" i kommunen".

Perspektivering

Tech og touch

Helhedsplanen ligger i forlængelse af en klar opfattelse af, at en stor del af den værdi, der findes i lokalsamfundene, udspringer af nærheden til naturen – eller som det fremgår af Planstrategi 2019:

“Struer Kommune er midt i vidderne med vand og frisk luft, og samtidig tæt på det levede liv og de menneskelige udfoldelsesmuligheder. Naturen er en værdi for mennesker, der søger opladning og inspiration, og for virksomheder, der formår at bruge dens ressourcer aktivt og med respekt.”

Potentialet i Vandkantsdanmark kan anskues på forskellige måder. I 1982 udkom forfatteren og futuristen John Naisbitt med bogen “Megatrends: Ten New Directions Transforming Our Lives”. Én af de ti mega-trends, forfatteren adresserer, er “high tech”; og dermed det forhold, at vi i stadig stigende grad er omgivet af teknologi, som vi ikke forstår. Når dygtige folk fortæller om teknologiudviklingen, siger de, at vi kun har set toppen af isbjerget. Det kommer til at gå endnu stærkere. Det, vi kommer til at se, kommer til at overgå alt, hvad langt de fleste kan forestille sig.

En grundlæggende præmis i Naisbitts analyse er, at mennesket over tid har et uændret behov for også at møde ikke-teknologi, eller natur i bred forstand, for at føle sig som menneske, med alt hvad det indebærer. Derfor følges high-tech altid af modtrends high-touch. Sidstnævnte er: “[...] giving of oneself to nature, to human emotions, to family, to the universe, to a higher power. It’s embracing the primeval forces of life and death”. Det, vi har behov for, er ikke fraværet af tech – men en balance mellem tech og touch.

Når den teknologiske udvikling går så stærkt, som den gør, opstår der ubalance. Formår vi ikke at gøre noget ved det, risikerer vi, at udviklingen påvirker vores mentale velfærd. Hvis det er rigtigt, er det måske tilstedeværelsen af for meget tech, som er årsagen til, at WHO forudser at stress og depression om ganske kort tid vil blive en af de største sygdomsfaktorer i verden.

I denne sammenhæng er balance mellem tech og touch: “[...] recognizing that nature, art, story, play, religion, and time are equal partners in the evolution of technology. It is knowing when we should push back on technology, in our work and our lives, to affirm our humanity”. Er det sådan, det forholder sig, kan en stigende efterspørgsel på adgang til aktiviteter i naturen måske opfattes som vores måde at skubbe til ubalancen mellem tech og touch. Faktum er, at naturen bliver brugt til ophold, eftertanke, meditation, idræt og motion, mm. som aldrig før.

Set i det lys rammer visionen TÆT PÅ mennesker, teknologi og natur i Planstrategi 2019 hovedet på sømmet, eftersom det rummer muligheden for at skabe en bæredygtig balance mellem “tech” og “touch” samt et øget fokus på lyd og modsætningen hertil: ro - eller naturens stemmer – og dermed et attraktivt tilbud til fremtidens bosættere og turister.

VISION, STRATEGISKE MÅLSÆTNINGER OG HOVEDGREB

Synergi på tværs

De kystnære områder i Struer har en masse at byde på; en unik og uberørt natur, et varieret kystlandskab, en spændende kulturhistorie, efterspurgte attraktioner til lands og til vands og ikke mindst lokale aktører, der aktivt involverer sig i udviklingen af vandkanten. Men som det udfoldes i foregående kapitel, så er der behov for specialisering, både når det kommer til turisme og bosætning.

I dette kapitel flyver vi derfor op i helikopteren. De følgende sider byder på en vision, strategiske målsætninger og et hovedgreb for arbejdet med at styrke de kystnære områder i Struer Kommune.

Samlet set er dette kapitel med til at sætte rammen for det arbejde, der skal pågå, når det kommer til udviklingen af de kystnære potentialer i Struer Kommune.

Vision	32
Strategiske målsætninger	34
Hovedgreb	36
Fjordvejen	38
Spor og trædesten	40

Vision

Limfjordskysten i Struer Kommune ligger i læ for den dominerende vestenvind. Det gør kysten til et intimt og trygt sted at være. Den inviterer folk i alle aldre til udforskning, afprøvning og nydelse - alene eller sammen med venner og familie.

Den store oplevelse skal have 'kant' og have fokus på detaljerne, nærheden, sammenhænge og helheden. Visionen for de kystnære områder i Struer Kommune er:

*En **markant** og **bæredygtig** kystlinje helt tæt på borgere og turister i Struer Kommune.*

MARKANT (af fr. marquant, præsens participium af marquer): 'træde skarpt frem'. Noget, som skiller sig ud ved særlige, påfaldende træk; anderledes end det normale eller forventede.

BÆREDYGTIG: Som sikrer eller indebærer holdbare positive resultater (i en bestemt henseende) uden at ødelægge det foreliggende grundlag (SPROGBRUG kendt fra 1977).

Vision

En markant og bæredygtig kystlinje helt tæt på borgere og besøgende i Struer Kommune

---

Strategisk målsætninger

- ① Agere sammen
  - ② Positionere
  - ③ Forbedre og udvikle
  - ④ Skabe synergi
  - ⑤ Udvikle og vedligeholde
-

Hovedgreb - Perler på en snor

De fire spor

☐ Lyd	☐ Kultur
☐ Natur	☐ Aktivitet

Strategiske målsætninger

- ① **Agere sammen og profitere af en større sammenhæng**
 Vi vil arbejde for, at der opbygges væsentlige relationer mellem kommercielle aktører i Struer, Humlum, Oddesund, Jegindø, Venø og Tambohuse, men også miljøer og aktører langs kysterne i Holstebro, Skive, Lemvig og Mors Kommune. Skal vi have det maksimale ud af det, vi har, skal stærke, kystnære oplevelser således ikke begrænse sig til det enkelte sted eller stoppe ved kommunegrænsen. Derfor skal det være nemmere for aktørerne i Struer Kommune at agere sammen, bidrage til og profitere af en større sammenhæng.
- ② **Positionere det bedste vi har**
 Vi vil arbejde for at bringe de vigtigste stedbundne kvaliteter med betydning for oplevelser langs Limfjordskysten i Struer Kommune op til overfladen. Det skal gøres krystalklart, hvori det særlige ved de kystnære områder i kommunen består og dermed præcis hvad det er stedet og de lokale aktører kan tilbyde besøgende i området.
- ③ **Forbedre og udvikle formidling og tilgængelighed**
 Vi vil arbejde for særlige kystnære oplevelser som dynamo for vækst inden for kystnær turisme i Struer Kommune. Det kræver høj og vedkommende kvalitet. Derfor er det af afgørende betydning, at kommercielle og frivillige aktører løbende har fokus på at forbedre formidling af og tilgængelighed til kysten i Struer Kommune.
- ④ **Skabe synergi mellem turisme og bosætning**
 Vi vil sammen med lokale kommercielle og frivillige aktører arbejde for at skabe initiativer, som har til formål at skabe bedre forhold for særlige kystnære oplevelser, der får positiv betydning for lokalsamfundene i Struer Kommune. De ting vi understøtter, skal have rod i stedets karakter, drives frem af lokale kræfter og skabe synergi mellem turisme og lokale levevilkår.
- ⑤ **Udvikle og vedligeholde bæredygtige løsninger**
 Vi vil arbejde for, at særlige kystnære oplevelser i Struer Kommune kommer til at hvile på et bæredygtigt fundament, der holder på den lange bane. Vi skal være én af mange internationalt konkurrencedygtige destinationer i Danmark med stærke turismevirksomheder og et sundt kommercielt turistmarked. Vi skal skabe nyt, men også være i stand til at vedligeholde det, vi har skabt.

Hovedgreb

I gennem helhedsplanen er der et fokus på de særkender og de lokale kvaliteter der binder områderne sammen til lands og til vands. Der er 147 km kyststrækning med klinter, øer, odde, sund og bredninger, der tilsammen udgør et unikt og varieret landskab. En varieret mosaik af vand og land.

Med helhedsplanen sættes fokus på de kystnære områder, og der sættes en strategisk retning for udviklingen af de enkelte havne og den større sammenhæng på tværs af fjordvejen.

Som perler på en snor tilbyder Struer Kommune et unikt og varieret kyst- og kulturmiljø. Med hovedgrebet peges der på potentialet i at styrke de enkelte perler med afsæt i det lokale stedsbundne potentiale og de unikke kvaliteter, der bringes op til overfladen, til gavn for både bosætning og turisme.

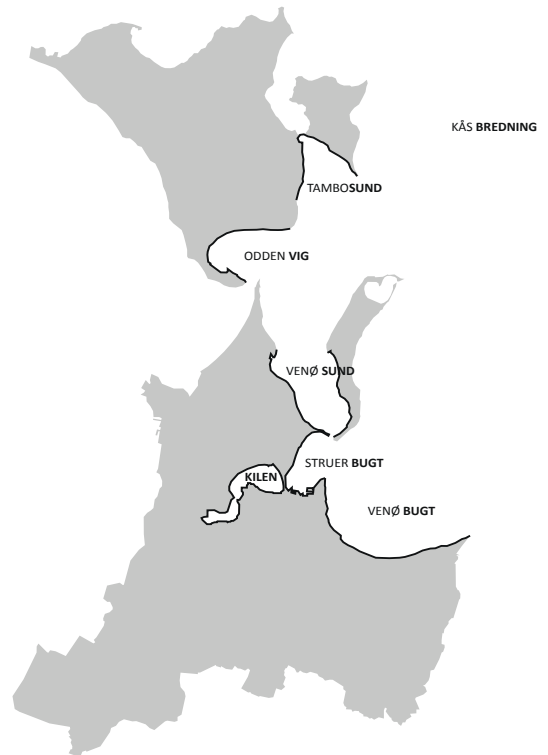
Helhedsplanens hovedgreb "Perler på en snor" ligger med sin placering langs kysten i et område, hvor der er mange interesser, der skal tages højde for. I forbindelse med udviklingen skal der sikres både vækst men også beskyttelse af de kvaliteter, som findes langs kysten og i naturområderne. Det er netop de værdier, som skaber rammerne for oplevelserne.

Ved realisering af pejlemærkerne, nålestikkene og trædestenene skal der være opmærksomhed omkring områdets natur- og landskabsværdier, så projekterne ikke forringer den værdi, som de bygger på. Projekterne skal derimod bygge videre på og understøtte de værdier og lokale kvaliteter, som eksisterer i området.

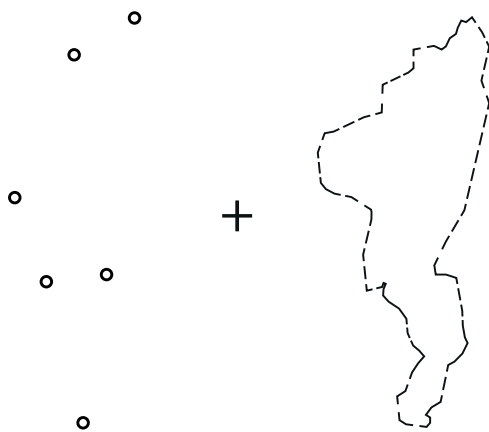
I forbindelse med at konkrete projekter realiseres, er det derfor vigtigt at afklare hvilke værdier, som findes i området, og hvordan projektet kan tilpasses de hensyn, som varetager beskyttelsen af kysten og naturen - og sikrer adgang for alle til at færdes i disse områder. Derfor opfordres der til en tidlig dialog med Struer Kommune, hvor det afdækkes, hvilke tilladelser et projekt kræver, og hvilke tilladelser der forventes at kunne blive meddelt, inden det første spadestik kan tages.

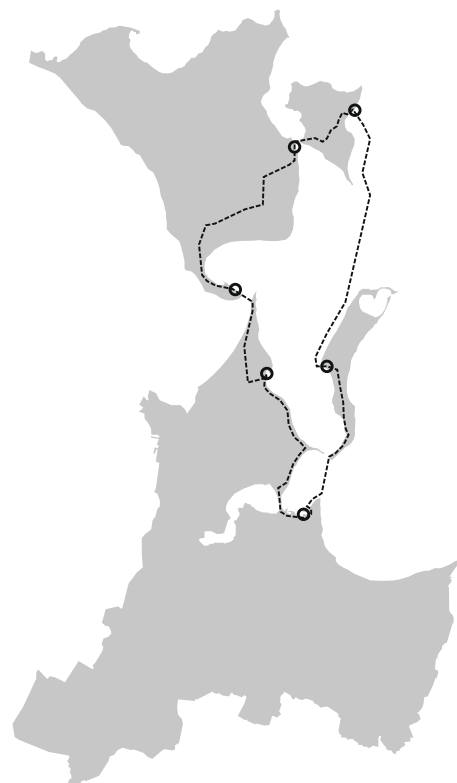
De seks havne

Det bløde vand

Perlerne og Fjordvejen

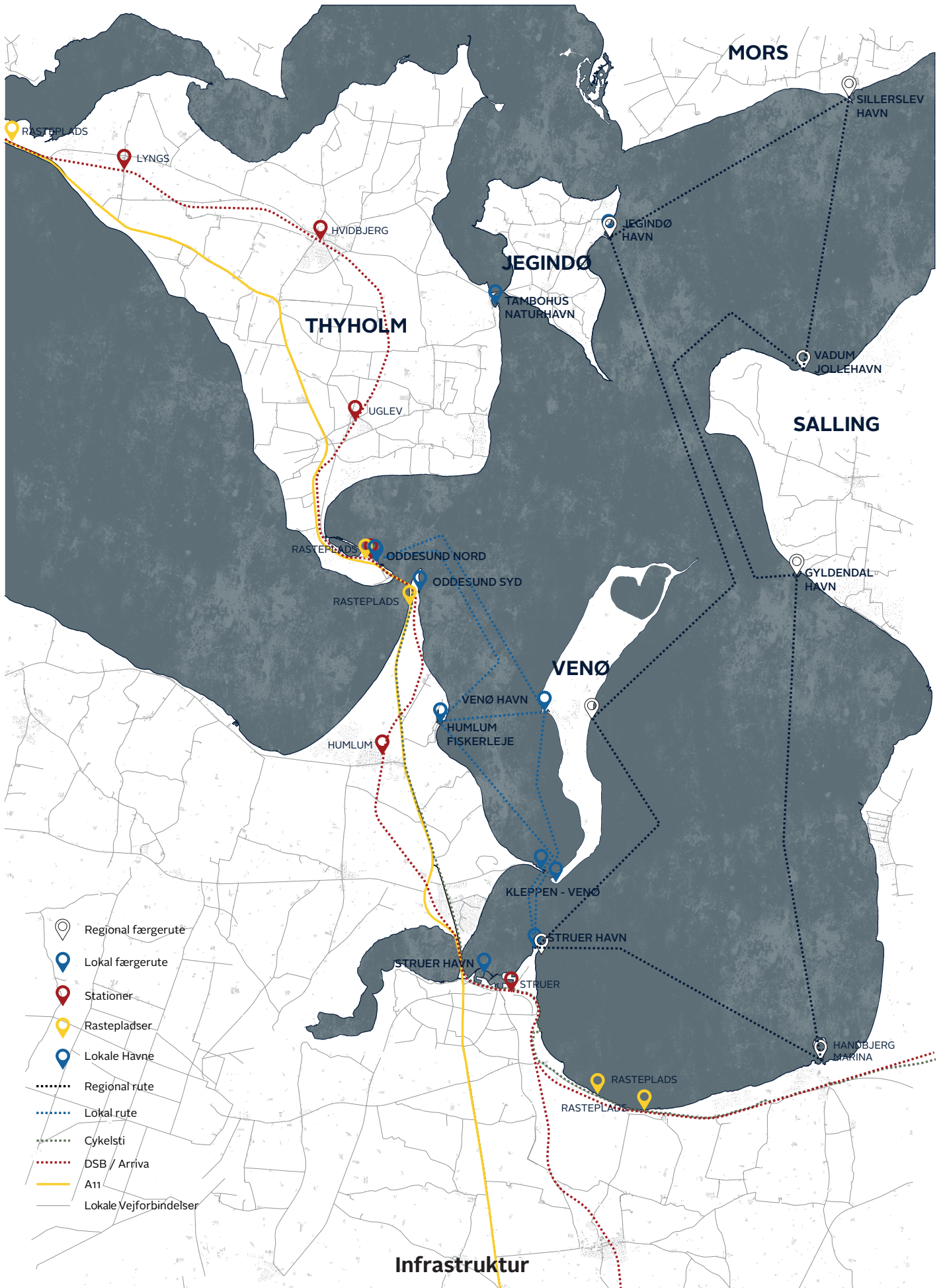

Perler på en snor

Fjordvejen

I gennem helhedsplanen er der et fokus på de forbindelser, særkender og de lokale kvaliteter, der binder områderne sammen til lands og til vands. Hele kyststrækningen er bundet sammen af Fjordvejen og byder på en stor variation af oplevelsesmuligheder, fra 'naturlig' kyst med stenede strandbrede til menneskeskabte havne, der fortæller områdets historie som centralt overfartssted.

Fjordvejen er de forbindelser og spor, der binder områderne sammen i dag og i fremtiden. Det gælder både den hårde infrastruktur i form af tog, bus, bil og lokale færgeruter. Men det gælder også den bløde infrastruktur i form af cykelstier og lokale vandreruter. Forbindelserne og oplevelserne langs Fjordvejen forstærkes ved en gennemgående formidling af ruten og med særlig fokus på særlige knudepunkter i form af stationer, rastepladser og lokale mødesteder.

Spor og trædesten

Med afsæt i et spor for natur, kultur, aktivitet samt lyd rettes der fokus på det unikke natur- og kulturmiljø, der binder områderne sammen. De lokale kvaliteter, der i fremtiden skal styrke og positionere kyststrækningen som helhed og de lokale havne i kommunen.

Med de fire spor peges der samtidig på en række potentielle støttepunkter, også kaldt 'trædesten', der sætter de lokale natur- og kulturspor i spil. Det er afgørende, at trædesten motiverer turister og lokale til at tage et skridt ud i naturen og samtidig knytter an til de forskellige lokale spor og seværdigheder i området. Trædesten er lokale loops, noget man drager ud fra og kommer tilbage til, som enhver kan henvise til og være sikker på, at den eller dem, man henviser, får en solid kultur- eller naturoplevelse med sig hjem.

Med trædesten peges der på potentialet i at styrke ruterne ud i landskabet og forankre dem i de lokale havne, som udgangspunkt for ture ud i områderne. Med enkle virkemidler kan oplevelsen af stederne og naturen i områdernes tilgængelighed øges i endnu højere grad.

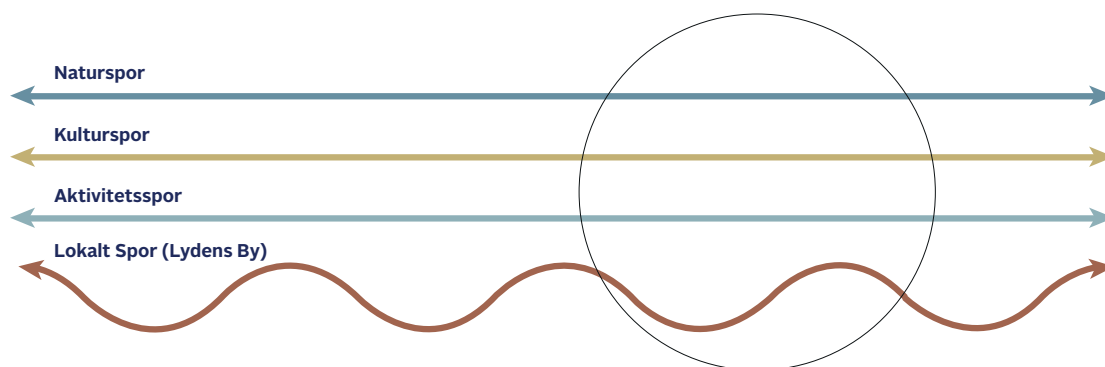
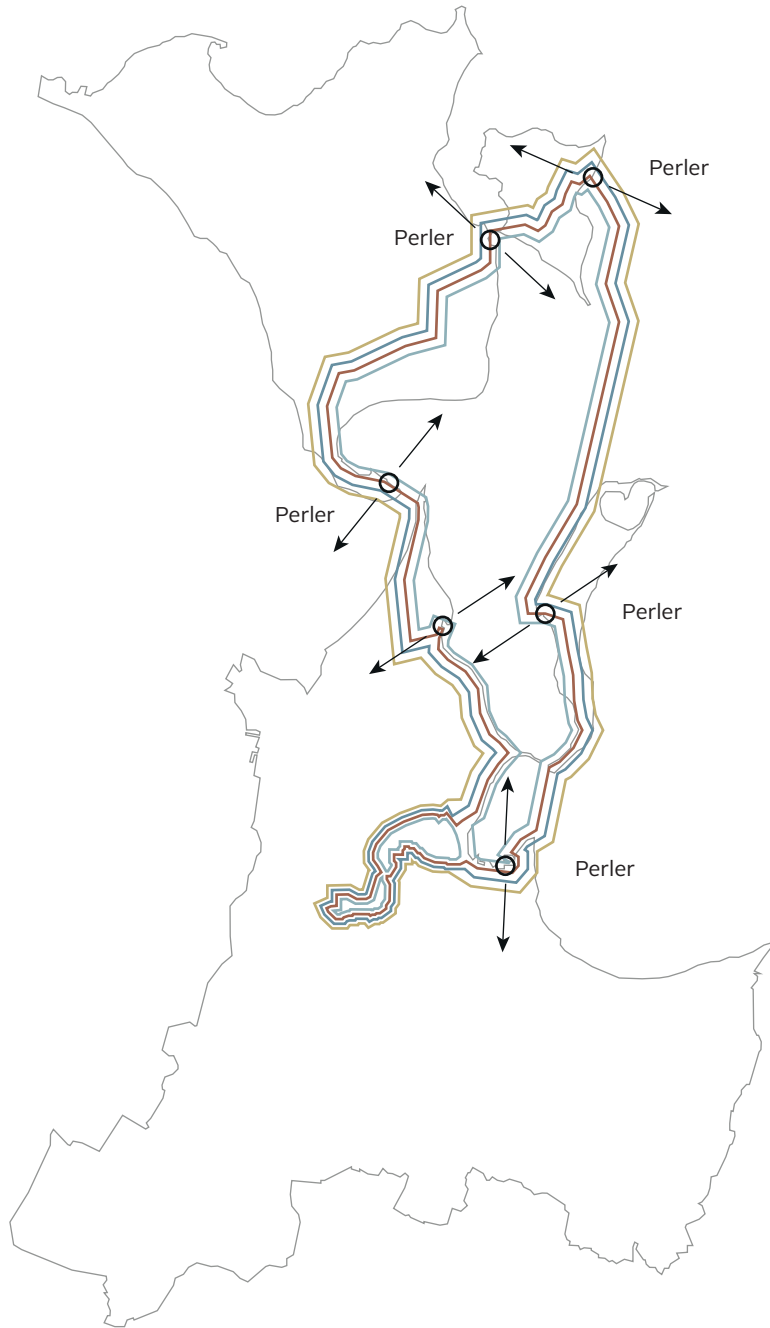

Diagram: Spor

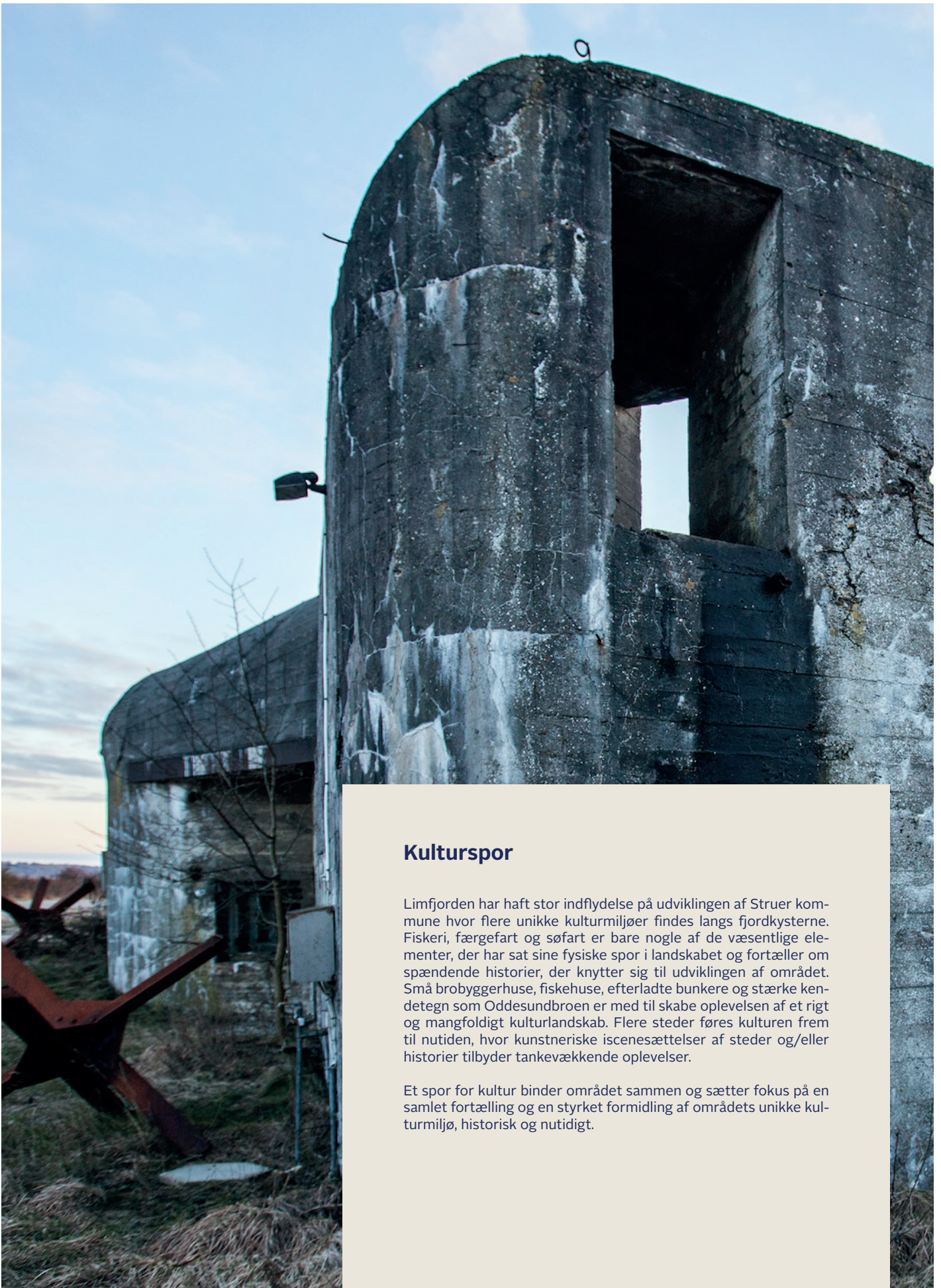

Naturspor

En stor del af den værdi, der findes i lokalsamfundene er knyttet i nærheden til naturen – eller som det fremgår af Planstrategi 2019: “Struer Kommune er midt i vidderne med vand og frisk luft, og samtidig tæt på det levede liv og de menneskelige udfoldelsesmuligheder. Naturen er en værdi for mennesker, der søger opladning og inspiration, og for virksomheder, der formår at bruge dens ressourcer aktivt og med respekt.”

Limfjordslandet har altid været kendt for sin variation og skønhed. Naturen i Struer Kommune er ingen undtagelse - og der er masser af den. Her er gode muligheder for at opleve et rigt fugleliv og forskellige plantesamfund. Et uberørt og åbent natur- og kystlandskab, der for størstedelens af stederne er underlagt naturbeskyttelsesloven og bestemmelserne om strandbeskyttelse og klitfredning. Dette kan skabe nogle lokale udfordringer i forhold til at tilgængeliggøre og etablere nye faciliteter langs kysten og i naturen, men samtidig er det også netop årsagen til, at man i dag står med 147 km. kystlinje.

Et spor for natur sætter fokus på de mange forskellige naturkvaliteter der er langs kysten og ved de forskellige havnemiljøer.

Kulturspor

Limfjorden har haft stor indflydelse på udviklingen af Struer kommune hvor flere unikke kulturmiljøer findes langs fjordkysterne. Fiskeri, færgefart og søfart er bare nogle af de væsentlige elementer, der har sat sine fysiske spor i landskabet og fortæller om spændende historier, der knytter sig til udviklingen af området. Små brobyggerhuse, fiskehuse, efterladte bunkere og stærke kendetegn som Oddesundbroen er med til skabe oplevelsen af et rigt og mangfoldigt kulturlandskab. Flere steder føres kulturen frem til nutiden, hvor kunstneriske iscenesættelser af steder og/eller historier tilbyder tankevækkende oplevelser.

Et spor for kultur binder området sammen og sætter fokus på en samlet fortælling og en styrket formidling af områdets unikke kulturmiljø, historisk og nutidigt.

Aktivitetsspor

Naturen langs kysten er ikke kun til beskuelse. Den indbyder også til vandreture, lystfiskeri og aktiv sportsudøvelse som paragliding og vandsport i alle afskygninger. De mange østvendte kyster skaber rig mulighed for blødt og introducerende vand, der er optimalt for en stor palette af vandbårne aktiviteter, både i vandkanten og på tværs af de forskellige sund, bugte og vige.

Det er ikke de store forkromede attraktioner der præger området, men i stedet en lang række af autentiske og spændende oplevelser hvor du kommer helt tæt på Limfjordens natur og kultur.

Med aktivitetssporet rettes fokus på de faciliteter og aktiviteter, der understøtter at mennesker mødes og bruger de ressourcer områderne tilbyder, til lands og til vands.

Lydspor

Struer er Lydens By og bag denne strategiske satsning ligger en vision om at sætte mennesket, teknologien og naturen i centrum. Lydens spor skal forplante sig i alt hvad kommunen gør, hvad enten det er erhvervsudvikling eller byplanlægning. Med Struer som hovedby er det særligt her at lyden har manifesteret sig og det kan være svært for den enkelte lokale beboer at forstå hvor og hvilken rolle lyden spiller ude i netop deres havn.

Lyden rummer et unikt potentiale for at være den røde tråd der binder områderne sammen tværs af fjorden og forstærke oplevelsen af det enkelte sted. Lyd kan eksempelvis bidrage til at forstærke sanserne og følelsen af at være tæt på. Noget som både turister såvel som potentielle tilflyttere kan tænde på.

Ursula Nistrups værk på Struer Havn er et godt eksempel på hvordan at lyd bliver en sanseligt, rumligt og fysisk fænomen, der spiller sammen med stedet og som på sigt kan bidrage til at binde de 6 havne stærkere sammen.

Et spor for lyd skal således illustrere muligheden for, via lyd, at styrke områdernes stedsbundne potentialer og i sidste ende øge attraktionsværdien for områderne.

SEKS NEDSLAGSPROJEKTER

Nålestik - der skaber udvikling

I følgende afsnit præsenteres de seks havne som nedslag i helhedsplanen. De seks havne rummer mange kvaliteter og potentialer – både tilsammen og hver for sig. Nogle kvaliteter går igen havnene imellem, imens andre er helt unikke for det enkelte havnemiljø.

Hvert sted udfoldes, og der peges på, hvordan havneområderne hver især skal positionere deres ressourcer forskelligt. Og samtidig skal de agere sammen som helhed – med henblik på at understøtte realiseringen af den samlede vision for de kystnære områder i Struer Kommune.

Nedslagene sørger for, at man lander i det enkelte havneområde – og får kendskab til stedets karakteristika, situationen i dag og de lokale ildsjæle.

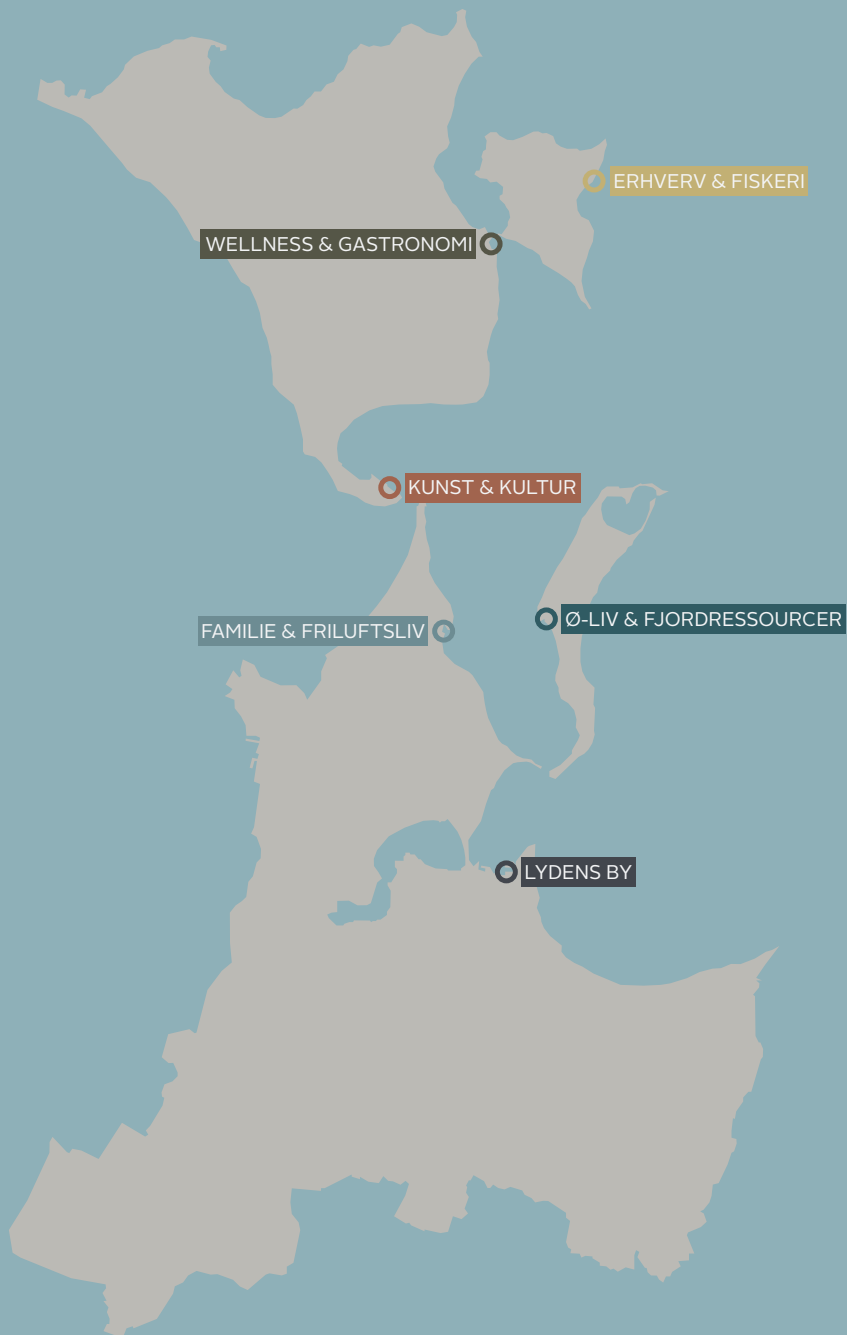

Styrkepositioner fremhæver tre stedbundne kvaliteter, som er særlige for det enkelte havneområde. Styrkepositionerne kiler sig ind imellem den tværgående sammenhæng mellem de seks havne og de lokale stedsspecifikke forhold i havnene hver især.

Nålestik er et konkret projekt af høj arkitektonisk kvalitet, som skaber et markant aftryk på stedet og en mærkbar effekt – eksempelvis flere besøgende, længere turistsæson, et udviklet erhvervsliv eller øget lokal stolthed.

ERHVERV & FISKERI

WELLNESS & GASTRONOMI

KUNST & KULTUR

FAMILIE & FRILUFTSLIV

Ø-LIV & FJORDRESSOURCER

LYDENS BY

JEGINDØ HAVN

En levende erhvervshavn

Fiskerhuse på Jegindø Havn

STED // Jegindø Havn

Jegindø er en lille ø i den vestlige del af Limfjorden. 'Æ ø', som den kaldes på lokalsprog, er blot 6 kilometer lang og 3 kilometer bred, og forbindes til fastlandet via en dæmning. Fjordens jævne overflade synes at fortsætte ind over øen, hvor hverken bakkede højdepunkter eller skov rager op i landskabet. Det lavtliggende land byder derimod på åbne vidder, strandenge, fugleliv og smukke sandstrande, der bidrager til Jegindøs særprægede natur.

På Jegindøs nordøstlige side finder man havnen, der dateres tilbage til 1939. Krigstiden har sat sine spor i havnens funktionelle udformning, som består af korte og vinkelrette moler. Limfjordens vekslende farvande har i mange år udgjort en guldgrube for fiskerierhvervet. I 1900-tallet var Jegindø hjemsted for den største fjordfiskerihavn ved Limfjorden, og i havnens yngre dage var der næsten 100 fiskere på øen. Den dag i dag er der kun en snes både tilbage, hvoraf mange fisker uden for fjorden – resten fanger primært muslinger og østers i fjorden.

I dag består Jegindø Havn både af en erhvervshavn og en lystbådehavn. Erhvervshavnen er, efter en række år med stilstand, i dag en aktiv og driftig havn med et voksende erhvervsliv.

Johs Jensens Fiske- og Muslingeexport udgør en vigtig faktor i havnens erhverv – og Jegindø udgør bl.a. rammerne for 25% af alt muslinge-fiskeri i Limfjorden. Dette har betydet en udvidelse af havnebassinet samt etablering af containerpladser og kaj- og lastningsfaciliteter i havnen. Foruden erhvervslivet er havnen hjemsted for fritids- og friluftaktiviteter i form af lystbådehavnen, et bådelaug, spejderaktiviteter og rekreative bade faciliteter i det nyligt anlagte Fjordbad.

Havnen er et samlingspunkt og mødested for både lokale beboere og besøgende, og beskrives som øens motor og det første stop, når man ankommer til Jegindø – uanset om man er lokal eller turist. I sommerhalvåret er havnen en populær besøgsdestination, hvor op mod 1000 fremmede fartøjer kommer på besøg. Jegindøs Fiskerimuseum 'Æ Fyverhus' bidrager blandt andet med at trække besøgende til øen. Museet består af tre ældre fiskerhuse på havnen i den karakteristiske fiskekutter-blå farve. Ved hjælp af gamle fiskerredskaber, fotografier og videofilm, fortæller udstillingen om livet som fisker ved fjorden, og markerer dermed fiskeriets vedvarende betydning for havnen og øen.

Bo Kjeldgaard med en af havnens fiskerbåde i baggrunden

MENNESKER // En ildsjæl fra Jegindø

Bo er havne- og bestyrelsesformand på Jegindø Havn. Han er født og opvokset på øen, og for ham ligger det i blodet at ville bidrage til havnens udvikling og lokalmiljøet generelt.

Havneformanden drømmer om, at de på havnen får realiseret alle deres planer og projekter, så havnen kan blive renoveret og blive et godt sted for både lokale og turister hele året rundt. Han håber og tror på, at forbedrede rammer og rekreative faciliteter vil tiltrække flere besøgende. "Der er ingen der gider komme ned i en havn, hvor toiletterne for eksempel ikke virker. Det kan man jo ikke byde nogen", fortæller han.

For Bo handler det dog først og fremmest om at styrke erhvervsdelen og økonomien på havnen – og først derefter bevæge sig over i den rekreative del. Han fortæller, at fiskerierhvervet og lystbådehavnen går hånd i hånd, og begge er vigtige for havnens eksistensgrundlag og udvikling. "Det er vigtigt, at vi har flere ben at stå på. Rent økonomisk, så går fiskeriet jo op og ned, og så er det jo altså rart at have den rekreative del med lystbåde og turister, der kommer til."

”Havnen er mødestedet i Jegindø.
Man kører altid lige ned og vender
havnen - som vi siger det. Man skal
lige ned og mærke havet, og se hvad
der sker på havnen”

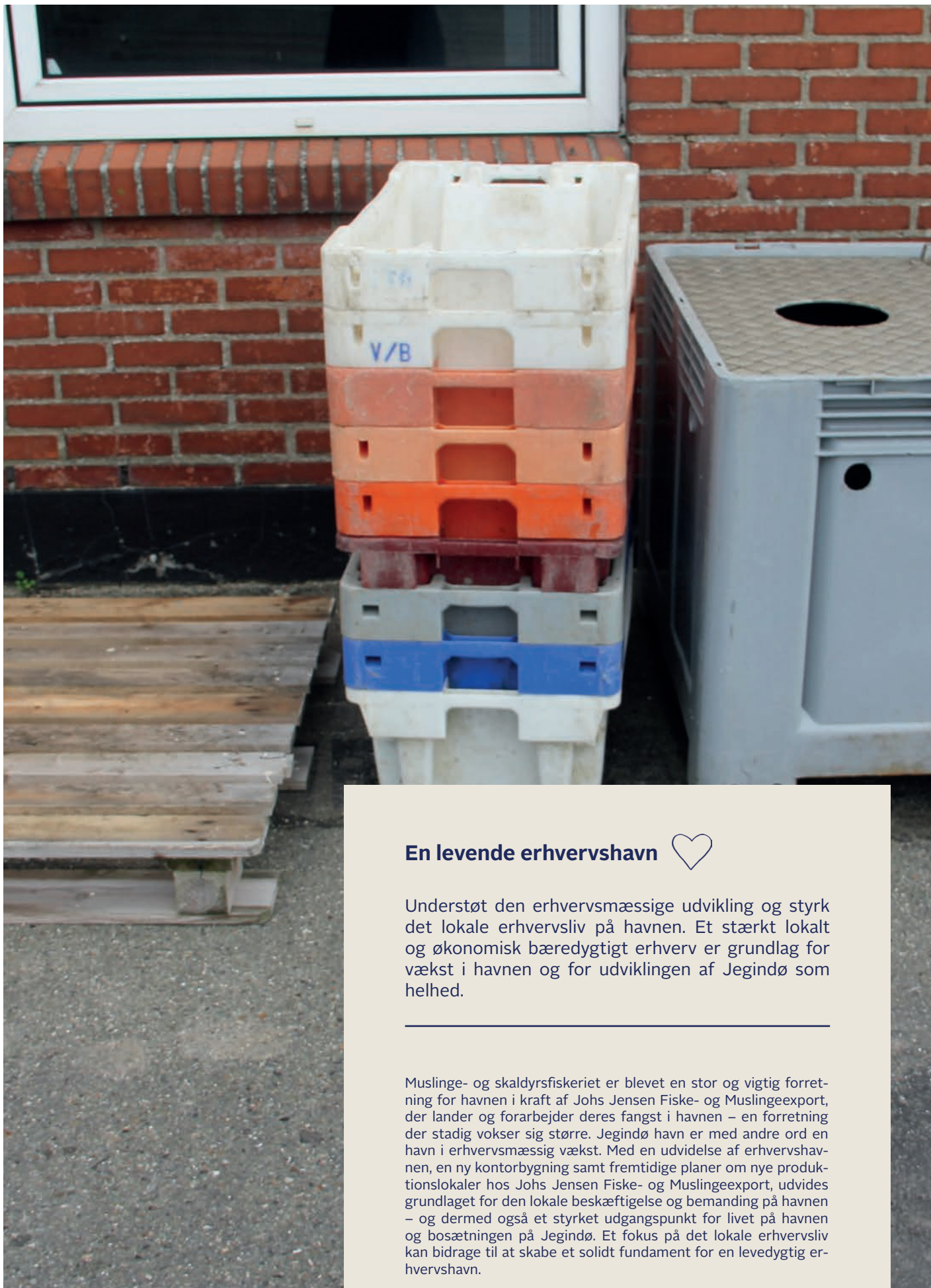
Citat fra interessentmøde i marts 2019

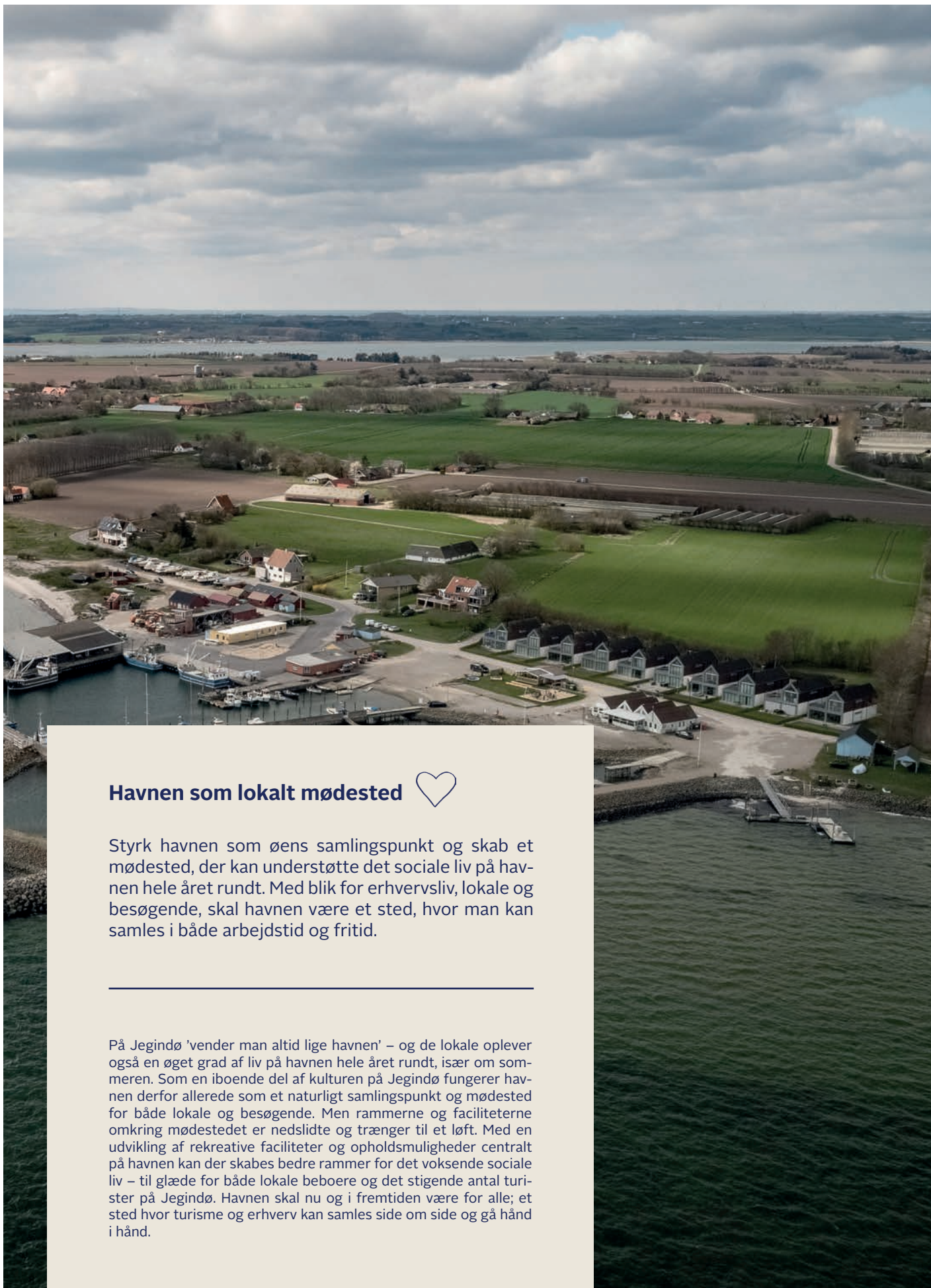

En levende erhvervshavn

Understøt den erhvervsmæssige udvikling og styrk det lokale erhvervsliv på havnen. Et stærkt lokalt og økonomisk bæredygtigt erhverv er grundlag for vækst i havnen og for udviklingen af Jegindø som helhed.

Muslinge- og skaldyrsk fiskeriet er blevet en stor og vigtig forretning for havnen i kraft af Johs Jensen Fiske- og Muslingeexport, der lander og forarbejder deres fangst i havnen – en forretning der stadig vokser sig større. Jegindø havn er med andre ord en havn i erhvervsmæssig vækst. Med en udvidelse af erhvervshavnen, en ny kontorbygning samt fremtidige planer om nye produktionslokaler hos Johs Jensen Fiske- og Muslingeexport, udvides grundlaget for den lokale beskæftigelse og bemanning på havnen – og dermed også et styrket udgangspunkt for livet på havnen og bosætningen på Jegindø. Et fokus på det lokale erhvervsliv kan bidrage til at skabe et solidt fundament for en levedygtig erhvervshavn.

Havnen som lokalt mødested

Styrk havnen som øens samlingspunkt og skab et mødested, der kan understøtte det sociale liv på havnen hele året rundt. Med blik for erhvervsliv, lokale og besøgende, skal havnen være et sted, hvor man kan samles i både arbejdstid og fritid.

På Jegindø 'vender man altid lige havnen' – og de lokale oplever også en øget grad af liv på havnen hele året rundt, især om sommeren. Som en iboende del af kulturen på Jegindø fungerer havnen derfor allerede som et naturligt samlingspunkt og mødested for både lokale og besøgende. Men rammerne og faciliteterne omkring mødestedet er nedslidte og trænger til et løft. Med en udvikling af rekreative faciliteter og opholdsmuligheder centralt på havnen kan der skabes bedre rammer for det voksende sociale liv – til glæde for både lokale beboere og det stigende antal turister på Jegindø. Havnen skal nu og i fremtiden være for alle; et sted hvor turisme og erhverv kan samles side om side og gå hånd i hånd.

Formidling af fiskeriets historie

Havnen på Jegindø skal udvikles som et sted for viden og oplevelser med fiskeriet som omdrejningspunkt. Havnen skal binde fortiden og nutiden sammen i en stærk fortælling om fiskerierhvervets historie, der gør havnen til en besøgsværdig destination.

Fiskeriet er en del af Jegindøs DNA, kultur og historie. På fiskerimuseet Æ Fyverhus finder man historier og artefakter, der vidner om fiskernes barske liv ved kysten, og på erhvervshavnen et moderne muslingerenseri, der illustrerer fiskeriets udvikling og modernisering. Havnen rummer således et stærkt formidlingspotentiale af fiskerierhvervets historie gennem tiden – et potentiale der i dag delvist står uforløst. Johs Jensens Fiske- og Muslingeexport har bl.a. potentiale til at skabe oplevelser til besøgende på havnen, og med inddragelse af lyd kan man på havnen understøtte formidlingsarbejdet og sammenhængen på tværs af havnene. Styrkes forbindelsen mellem Æ Fyverhus og Johs Jensen, kan der skabes en stærk fortælling om fiskeriets erhverv og historie, der sammenbinder fortiden og nutiden. En udvikling af oplevelser, viden og produkter med fiskeriet som drivkraft skaber et styrket grundlag for nye kommercielle tiltag og flere besøgende på Jegindø.

Oversigt Jegindø Havn

Eksisterende projekter på Jegindø

På Jegindø Havn arbejder de med en strategi- og udviklingsplan med henblik på at fremtidssikre havnen. Fokus for udviklingen af havnen er todelt i den forstand, at der både arbejdes med erhverv og rekreation. Indtil nu har erhvervsdelen været fremtrædende i projekterne på havnen – bl.a. i form af en udvidelse af erhvervshavnen og nye produktionsfaciliteter hos Johs Jensens Fiskeri- og Muslingeexport. Denne vækst har skabt en optimisme og tro på, at flere tiltag på havnen vil bidrage til yderligere udvikling i området. Derfor har man et ønske om nu at vende blikket mod det rekreative, med henblik på at understøtte mødestedet og det voksende sociale liv. Med etableringen af Jegindø Fjordbad er første initiativ realiseret og flere er på vej. Et af de centrale punkter i udviklingsplanen

er at styrke mødestedets rammer centralt på havnen med et havnetorv som havnens samlingspunkt.

Nålestikket på Jegindø tager udgangspunkt i de eksisterende planer og projekter og kommer med et arkitektonisk bud på, hvordan vi transformerer et nedslidt Æ'Skipperhus til et nyt samlende mødested på havnen.

Toiletbygning ved Æ' Skipperhus og med havnen i baggrunden

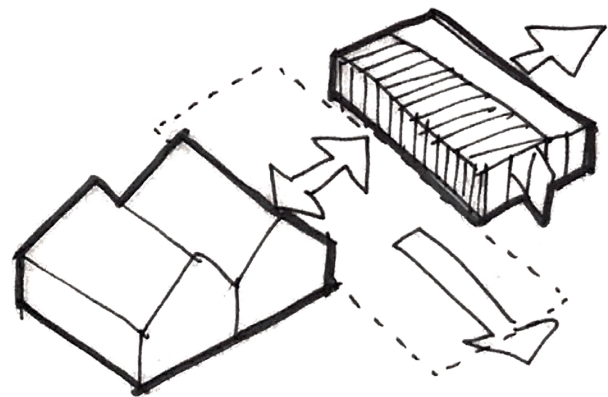
Havnetorvet - Et modulært og fleksibelt mødested på havnen

På Jegindø ønsker de at styrke deres position som muslingehavn og samtidig dyrke havnen som et mødested for besøgende såvel som lokale. En nedslidt bygning, også kaldet Æ' Skipperhus, udgør i dag et samlingspunkt på havnen. Her finder man både toilet og badefaciliteter samt en spisestue, der tilbyder klassisk havnemad.

Det arkitektoniske greb tager afsæt i det rå og industrielle udtryk, som havnen tilbyder, og peger på etableringen af en ny modulær bygning og havneplads, der over tid skal erstatte Æ' Skipperhus. Med containere som flytbare byggeklodser starter vi med at erstatte toiletbygningen, og i takt med at projektet finansieres, transformeres Æ' Skipperhus til en ny fleksibel bygningsstruktur og et byrum, der tilbyder læ og ly for både besøgende og lokale. Selve bygningsstrukturen etableres kun de steder, der er forhåndsgodkendelser til – dvs. der hvor der, i dag allerede er en bygning.

Containere er fleksible og kan transformeres og kan skabe rum til ophold, heriblandt en sauna, bad og omklædningsrum og muslingebar - programmer der vokser ud af containerne, i takt med at behovet opstår, og som kan understøtte liv og aktivitet ved havnen. Med havnetorvet bindes bygning og plads sammen og skaber et sammenhængende mødested, der er forbundet med det nye fjordbad og Æ'Fywerhus.

Princip for nålestikket

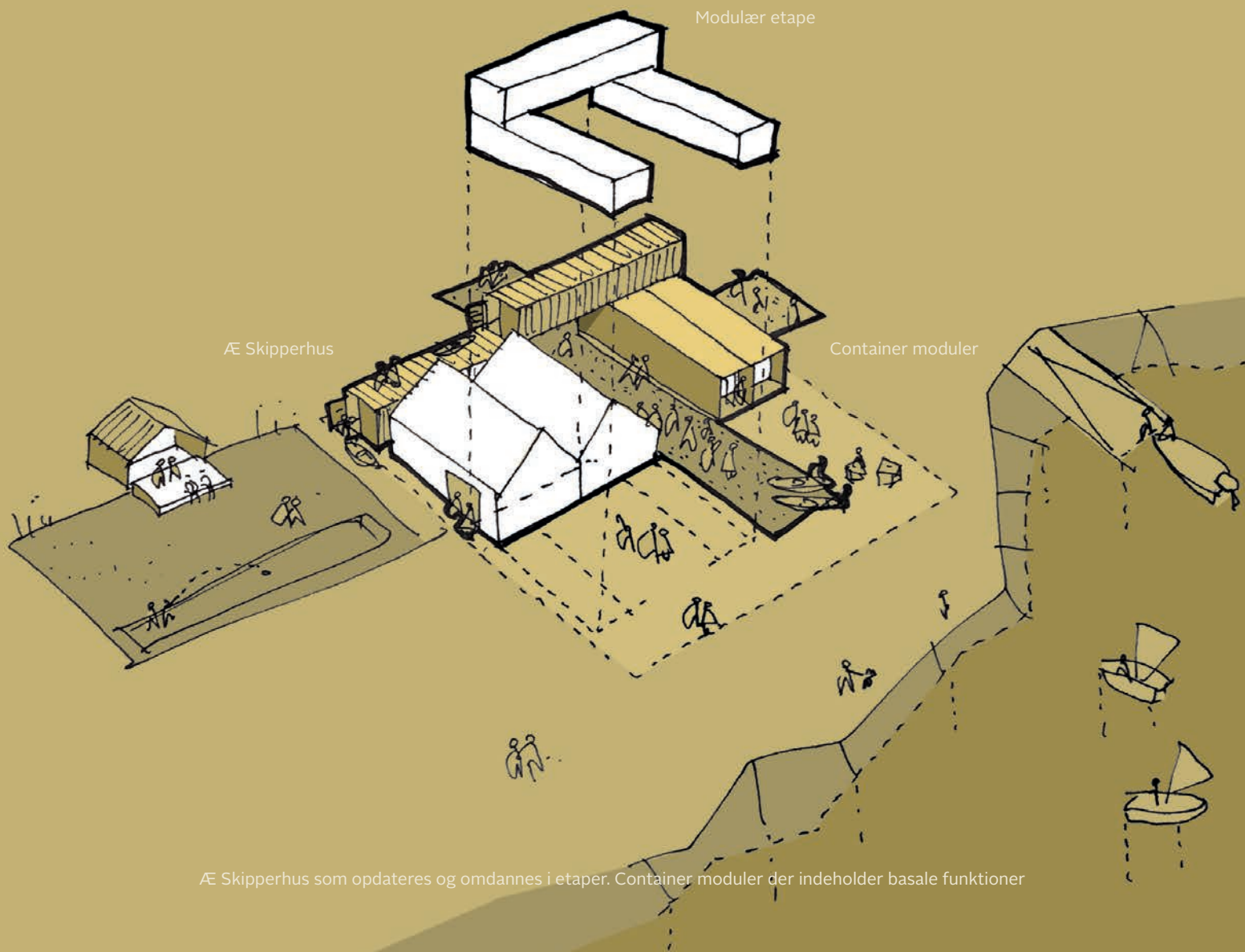
Fremtidsscenarier for Havnetorvet

En hverdag på havnen

Det er onsdag formiddag. Kalendermåneden viser kun oktober og efterårskulden og blæsten har gjort sit indtog. Alligevel summer havnen af aktivitet. Det frivillige onsdagshold, bestående af lokale pensionister, er i fuld gang med at arbejde på en udbygning af en pavillon ved legepladsen. Et par af de lokale beboere i området kommer op fra Fjordbadet og småløber grindende over til saunaen og dens lune hule. Efter bade- og saunatur slår de sig ned på havnetorvet for at drikke kaffe og få sig en snak om vind og vejr. Her kan man sidde i læ af de opførte containere, og samtidig have udsigt over havnen, bådene og den smukke Limfjord. I produktionslokalerne ved Johs Jensens Fiske- og Muslingeexport er de ansatte i fuld gang med at sortere og pakke muslinger i lærredssække, fra en ladning der netop er landet i havnen. En del af de friske fisk og muslinger fra dagens ladning er ved at blive solgt i fiskeudsalget.

En sommerdag på Jegindø Havn

Solen skinner, og havnen oser af sommerstemning, aktivitet og liv. På havnetorvet sidder både unge og ældre, lokale og besøgende, og nyder en frokost eller is fra Æ Skipperhus, havnens spisehus. Lystbådehavnen er fyldt til bristepunktet. I ny og næ ankommer en turistbud med ivrige passagerer, som er kommet for at besøge Æ Fywerhus. I produktionslokalerne hos Johs Jensen Fiske- og Muslingeexport starter jævnligt en rundvisning, hvor interesserede kan se, opleve og dufte muslingerenseriet og -pakkeriet. Efter rundvisningen kan de besøgende selv prøve kræfter med tilberedning af muslingerne i muslingekogeren på molen. Efterhånden som dagen ebber ud, breder roen sig over havnen og vandet. Dagens sidste lys skaber genskin i fjorden og bader de mange både i skumringens skær.

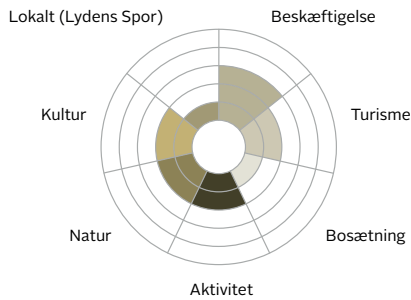
Æ Skipperhus som opdateres og omdannes i etaper. Container moduler der indeholder basale funktioner

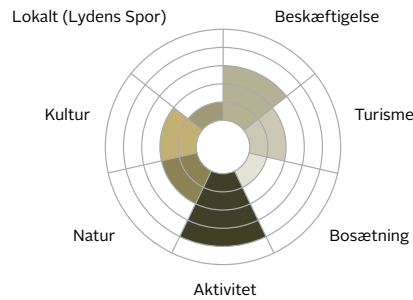
Kompass

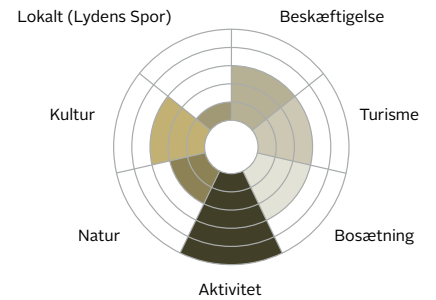
Aktuelt

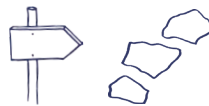
Nålestik

Langsigtede effekter

Pejlemærker og Trædesten

En forbedret havnepromenade

Grundet klimasikring er der et stigende behov for en renovering og udbedring af den af den Nordre inder mole på havnen. I den forbindelse opstår muligheden for at styrke havnepromenaden og styrke forbindelsen mellem havnekanten og havnetorvet ved Æ' Skippehus. Et område, der over de kommende år vil transformere sig til Havnens Hus – et regionalt og lokalt mødested med fiskeriet og Limfjorden som omdrejningspunkt. I samme forbindelse gøres der yderligere plads til flere gæstesejlere, sådan at liv og aktivitet ved havnen kan samles i umiddelbar nærhed af havnetorvet og det fremtidige Havnens hus på havnen.

Formidling af fiskerierhvervet på hele havnen

Jegindø er kendt for sit fiskeri, både historisk og i forbindelse med fiskerierhvervet på havnen i dag. Fiskeriets genstande og fortællinger bliver i dag formidlet i Æ' Fywerhus. I fremtiden vil en styrket formidling og synliggørelse af fiskeriet på havnen styrke fortællingerne og den sansemæssige oplevelse i form af en fiskebutik, et røgeri eller et muslingekogeri, der vil bidrage til havnen som udflugtsmål og en samlet destination. En formidling af både fortid og nutid, der skal styrke fortællingen og binde havnen bedre sammen på tværs.

Forbindelsen mellem byen og havnen (Trædesten)

Man skal lige ned og vende havnen – og i fremtiden vil man fra havnen kunne vende dele af øen og byen. "Jegindø Rundt" er den lokale rute på Jegindø, hvor man gennem wayfinding og formidling bliver sendt ud på en fortælling om øens kulturværdier og historie. I den forbindelse skal ruten og historierne klarlægges og formidles i tæt samarbejde med beboerne på Jegindø og efterfølgende markeres på ruten.

TAMBOHUS NATURHAVN

Et sted for wellness og gastronomi

Tambohus Naturhavn. Foto: Rasmus Degnbol

STED // Tambohus

Tambohus er en slynget vejby med to parallelle rækker af gadehuse ud til Tambosund. Byen ligger på kyststrækningen ved Tambosund, med udsigt over Limfjorden til Jegindø, Salling og Venø. Selve byen ligger på en strandvold, der er dannet af en vedvarende sandvandring fra sandaflejringen mod nord og skrænterne ved Søndbjerg mod syd. Istiden og smeltevandet har sat synlige spor i naturomgivelserne ved Tambohus, der med bakkede landskaber, dybe slugter, stejle skrænter og unikke kærømråder byder på et varieret og foranderligt naturområde.

Engang var Tambohus blot et forbindelsesled mellem Jegindø og fastlandet ved Thyholm. Det var med andre ord kun et sted, man kom forbi, når man var på vej til og fra Jegindø med færge, eller når fragtskibende landede i havnen. Fiskeriet, der dengang udgjorde grundlaget for byens erhverv, prægede både lokalmiljøet såvel som -befolkningen. Havnen var, dengang, fiskernes sted. Det gamle fiskeleje i Tambohus har udviklet sig i takt med samfundet – fra en driftig fiskerihavn, der svandt ind med fiskebestandens tilbagegang og fiskernes udvandring, til en aktiv fritids- og jollehavn for beboere, den thyholmske lokalbefolkning og turister. Tambohus Naturhavn udgør i dag rammerne om en feriedestination af høj kvalitet,

hvor havnens udvikling har betydet masser af liv og aktivitet i autentiske og naturskønne omgivelser.

På Thyholm fortælles, at den første færge- og kromand ved sundet mellem Thyholm og Jegindø var Chresten Pedersen med tilnavnet Tambour. Tilnavnet havde Chresten fået, fordi han havde været trommeslager – tambour - i den danske hær. Chresten Pedersen byggede i 1842 en kro, som han fik kongeligt privilegium til at drive med navnet 'Tambohuset'.

I dag er kroen, Tambohuse Kro & Badehotel, et centralt samlingssted nær havneområdet. Kroen har fokus på at skabe oplevelser af høj kvalitet, der trækker turister og besøgende fra hele landet – sammen med den lokale kajakkklub, der holder til ved det gamle garnhus, som skaber et levende miljø omkring naturhavnen og på vandet.

Kristina Skøtt Pedersen foran Tambohus Kro

MENNESKER // En ildsjæl fra Tambohus

Kristina flyttede til Tambohus som 13-årig og fik arbejde på Tambohuse Kro & Badehotel. I dag er hun selv hotelchef på kroen, som hun driver sammen med sin mand. De overtog den sidste andel af kroen i 2014 og har siden da stået for den daglige drift af kroen.

For Kristina er drømmen, at Tambohus bliver et aktivt og levende sted at komme til hele året rundt. De oplever på nuværende tidspunkt et stort aktivitetsmæssigt sæsonskifte mellem sommer- og vinterhalvåret i området. *"Situationen er jo den, at der er rigtig meget liv hernede om sommeren. Og så er der nogle vinterdage i december, januar og februar, hvor man ikke ser en sjæl hernede – hverken på kroen eller på havnen"*, fortæller hun.

På Kroen forsøger de selv at bidrage til øget aktivitet i vinterhalvåret. De har blandt andet introduceret de såkaldte 'østersophold', hvor gæsterne kan komme med ud og samle østers, og har et stort fokus på at skabe et gastronomisk univers med gourmentophold og -oplevelser. Samtidig arbejder de på at udvikle og understøtte en wellness- og

badekultur i Tambohuse for både lokale og besøgende. *"Vi har i lang tid haft wellness-ophold, hvor vi samarbejdede med kurbadene oppe i Hurup og Struer, men vi vil jo også gerne bruge vores eget område noget mere."* Gastronomi og wellness er altså nøgleord for den udvikling, der præger kroen og lokalområdet.

“De besøgende i Tambohus fremhæver roen og nærheden til vandet, Det er vigtigt at holde fast i autensiteten i området. Der må ikke komme for mange og forstyrre roen”

Citat fra Havnens Dag i september 2019

STYRKEPOSITIONER

Gourmet og Wellness

På baggrund af dialogmøder med en række af de lokale interessenter fra havnene er der opsummeret fire fokusområder til helhedsplanen for udviklingen af Tambohus Naturhavn. Disse fokusområder har dannet grundlag for de udviklede styrkepositioner som rammesættende for Tambohus' fremtidige udvikling. Fokusområderne er senere brugt i den videre dialog med de lokale interessenter.

Fokusområderne er:

- At støtte op om udvidelse af lystbådehavnens faciliteter, der skaber rammerne for mere liv i havnen.
- At skabe en stærk kobling mellem havnen og kroen med særlig fokus på rekreative aktiviteter, der forlænger sæsonen, heriblandt vinterbadning, havkajak og aktiviteter i Garnhuset.
- At styrke indtrykket af en destination med oplevelser af høj kvalitet.
- At skabe en stærk kobling til de øvrige fjordnære destinationer i Struer Kommune.

Flere oplevelser året rundt

Skab eksklusive oplevelser og tilbud for både krop og sjæl. Flere besøgende i 'albuesæsonen' vil løfte det forretningsmæssige grundlag for Tambohus Kro & Badehotel samt sikre liv i havnen og på kroen en større del af året. Tambohus skal være en destination, der lever hele året rundt.

Tambohus udgør et naturparadis og en feriedestination af høj kvalitet. I takt med at flere og flere turister vælger kyst- og naturferien til, er der positive udsigter for kroen og havnen. I dag oplever kroen og havnen dog en stærk sæsonveksling mellem sommermånederne, der summer af liv, og vinterhalvåret, der præges af stilhed, lav belægningsgrad og fravær af både mennesker og aktivitet. Kroen, der er et centralt samlingssted i byen, er afgørende for livet i Tambohus, men kan langt fra leve af lokalbefolkningen. Derfor har de allerede fokus på at tiltrække besøgende udenfor sæsonen med gourmet- og østersophold – men også naturhavnen har potentiale til at udvide sæsonen via wellnessoplevelser i samspil med kroen, gode badeforhold og faciliteter for lystbåde. Med en fokuseret indsats på at styrke oplevelser og tilbud, der giver anledning til besøgende i efterårs- og vinterhalvåret, kan kroen og havnen skabe liv hele året rundt.

Et autentisk badehotel

Tambohus Kro skal være et rigtigt badehotel – og med vandet og havnen i umiddelbar nærhed, skal udviklingen tage udgangspunkt i synergien derimellem. En udvidelse af de rekreative faciliteter og en styrket forbindelse til vandet kan føre til en styrket kro.

I mange år var Tambohus kro 'blot' en kro – men efter 175 år med denne funktion, valgte ejerne at skifte navn til Tambohuse Kro & Badehotel. Med blot et stenkast fra Limfjordens blide bølger, udsigt over fjorden og nær naturhavnen, er havnen og vandet en integreret del af kroens aktivitet og omvendt – og med et sandfang, der skaber mulighed for både lukket og åbent vand, rummer området potentialer for gode badeforhold til enhver smag. Trods adgangen til et unikt vandområde, der beskyttes af det omkringliggende fjordlandskab og de naturligt forekomne tilsandingsforhold, har kroen gjort brug af kurbadsfaciliteterne hos kurbadene i Hurup og Struer til deres wellness-ophold, som følge af manglende faciliteter. Men kroen har et stærkt ønske om at opbygge en lokal badekultur, udvikle kurbadsfaciliteter og benytte eget område til wellness-opholdene. Gode bade faciliteter og -forhold kan i samspil med lokale wellnessoplevelser bidrage til at styrke kroens funktion som et badehotel og tiltrække flere besøgende – både i sommer- og vinterhalvåret.

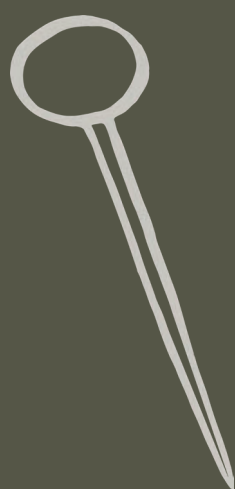

En ægte naturperle

Tambohus skal være udgangspunkt for oplevelser i naturen og fred og ro til sjælen. Styrk derfor formidlingen af det unikke landskab, fortællingerne og forbindelserne rundt i naturen.

Naturen er unik ved Tambohus – og der findes i dag en række forskellige muligheder for at gå på opdagelse i de naturskønne omgivelser. Her kan man vandre, cykle eller sejle i kajak, imens man suger til sig det karakteristiske kystlandskab med strandengene, der rummer en helt særlig flora. I området omkring Tambohus er der anlagt stier, bl.a. igennem dele af det unikke naturområde Hellerød Kær og langs Søndbjerg Bakker. Stierne er dog kun i begrænset omfang gjort turistvenlige og er ikke bundet sammen på tværs af hele området. Der ligger derfor et potentiale i at udvikle og formidle stiforbindelserne, binde havnen og naturen bedre sammen og styrke de besøgendes mulighed for at bruge naturen og dens mangfoldige kvaliteter – både rekreativt og aktivt. En stærkere formidling af historierne fra området og landskabet omkring kan bidrage til at styrke den samlede oplevelse af området for både lokale og besøgende.

NÅLESTIK
Badestue og lokalt mødested

Oversigt Tambohus Naturhavn

Eksisterende projekter i Tambohus

Ved Tambohus arbejder de engagerede lokale med udvikling af deres lokale miljø. Et driftigt bylaug betyder, at Tambohus i dag har planer om udvidelser. Her er særligt udviklingen af Naturhavnen som byens torv et centralt element, der består af forskellige dele: Flytning af det nuværende kajakområde og hertil nyetablering af kajakanlæg og havnepromenade for joller og lystbåde. Derudover planlægges etableringen af henholdsvis 'Den spanske trappe' samt et aktivitetsområde på Krumøen.

Garnhuset i Tambohus

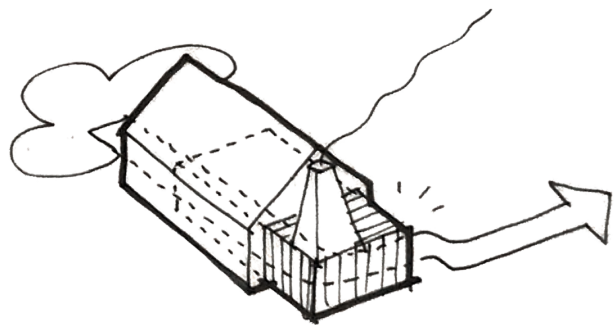
Badestue og lokalt mødested

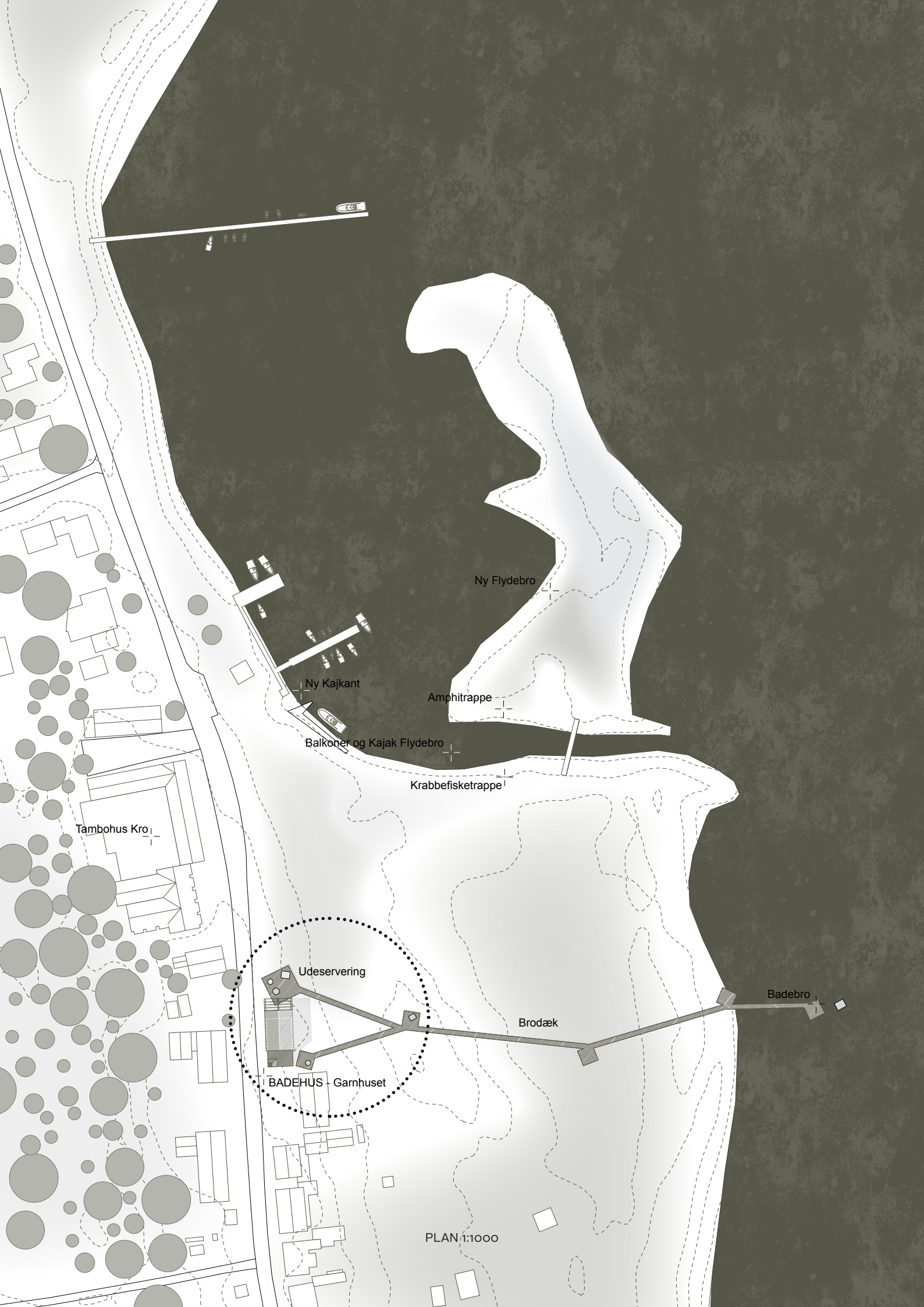
Nålestikket i Tambohus er placeret et stenkast fra havnen og tager afsæt i det gamle garnhus, der i dag bliver brugt af kajakklubben.

Det arkitektoniske greb for garnhuset bygger på en transformation af bygningen, der skal rumme et badestue samt være et åbent mødested for hele byen. Ved at åbne den ene ende af den eksisterende bygning op, skabes en åben pavillonstruktur og et mødested, hvorfra både kroens gæster, bylauget og resten af byen kan mødes og hænge ud.

Fra den anden ende indskydes en kasse og der etableres en enkel badestue, der skal være tilgængelig for både gæster af kroen, vinterbadere og andre, der ønsker at være en del af et badefællesskab. Med en badestue skabes rum for ro, afslapning og velvære, hele året rundt. Med toilet og omklædningsfaciliteter, sauna og the-stue, er det her man kan mødes en kold vinterdag inden turen går i fjorden. Og det er også her kroen kan afholde wellnessarrangementer for deres gæster.

Princip for nålestikket

Ny Kajkant

Ny Flydebro

Amphitræppe

Balkoner og Kajak Flydebro

Krabbefisketræppe

Tambohus Kro

Udeservering

BADEHUS - Garnhuset

Brodæk

Badebro

PLAN 1:1000

Fremtidsscenarier for Garnhuset

Østerssafari

Klokken nærmer sig middagstid og de sidste gæster er netop ankommet til kroen og har checket ind på deres værelse. Terrassen foran kroen er ved at være fyldt op af besøgende, der er kommet for at tage på et eksklusiv østersophold, hvor kromanden selv tager med ud og samler østers. Deltagerne bliver budt velkommen og udstyret med spand og østerskniv, hvorefter der sættes kurs mod vandet. Her skal alle, iført waders, gå på opdagelse i Limfjordens skattekammer, hvor der både kan findes Limfjordsøsters og blåmuslinger i verdensklasse. Når turen er slut rundes dagen af med en 3 retters gourmetmiddag tilberedt fra bunden af sæsonens bedste råvarer. Maden serveres i dagens anledning nede ved garnhuset, hvor der er dækket fint op ved langbord. Solens sidste stråler varmer stadig væk og stemningen er munter.

En hverdag i Tambohus

Det er torsdag formiddag i Tambohus. På kroen er gæsterne ved at checke ud. Inden de stiger ind i bilerne og forlader Tambohus, går de en sidste gang ned til havnen for at nyde den smukke udsigt over Tambosund. Fra kroen trisser et par gæster i morgenkåber ned mod garnhuset, der nænsomt er blevet omdannet til en badestue. Et trædæk binder badestuen sammen med stranden og gør turen til vandet nemt tilgængelig for alle.

På kajakbroen er en flok sejlere ved at sætte kajaker i vandet for at sejle ud i fjordens idyl og rolige vand, og fra parkeringspladsen er et ægtepar ved at snøre vandrestøvlerne og begive sig ud i det forgrenede stisystem for at opleve den særprægede natur ved Hellerød Kær.

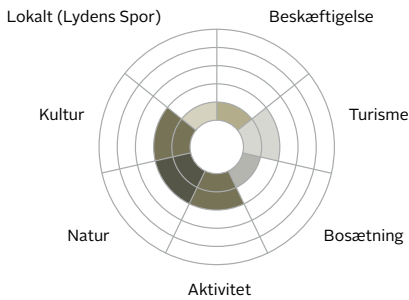
Badestue - Garnhuset

Badehuset i det gamle Garnhus med brodækket der leder ned til bandet i forgrunden

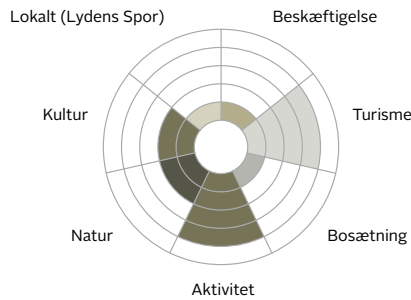

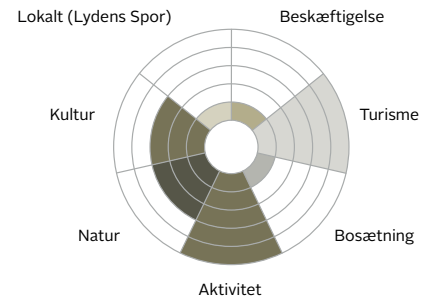
Aktuelt

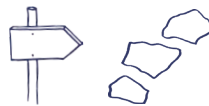
Nålestik

Langsigtede effekt

Pejlemærker og Trædesten

Brodæk til vandet

For at binde badestuen bedre sammen med Limfjorden og vandet foreslås etableringen af et sammenhængende trædække, der styrker forbindelsen oplevelsen og nærheden til vandet med et besøg i badestuen. Brodækket udføres med opholdslommer undervejs og bliver til en badebro, hvorfra man kan vinterbade og sætte havkajakkerne i vandet.

Nyt kajakhus ved Tambohus Kro & Badehotel

Mange af de besøgende, der kommer til Tambohus i Kajak tager også en tur forbi Kroen for at spise. I forbindelse med etableringen af et badehus og mødested i det gamle garnhus, er der behov for at finde en ny placering til kajak og grejdepot – som også har været drøftet lokalt men uden at finde frem til en løsning. Der er et potentiale i at dyrke samarbejdet og synergien mellem kroen og kajakklubben og det foreslås derfor, at der etableres et nyt kajakhus i forbindelse med Tambohus Kro og Badehotel. Hvor og hvordan skal drøftes i det videre forløb, herunder muligheden for at man som gæst kan booke ophold på kroen med havkajak.

Sammenhængende stisystem til Hellerød Kær (Trædesten)

I arbejdet med at tilgængeliggøre og formidle de naturskønne omgivelser bag havnen foreslås det, at styrke et sammenhængende stisystem ved Hellerød Kær. Stisystemet vil skabe en kobling mellem oplevelserne på havnen og naturoplevelserne i områderne bag kroen. Klarlægning og sammenkobling af stiforbindelserne vil ske i tæt dialog med lodsejerne i området.

ODDESUND

Kunst og natur på spidsen

Garnhuset med Oddesundbroen i baggrunden

STED // Oddesund

Oddesund ligger spektakulært i Limfjorden; formet af to smalle tanger og med 360 graders udsyn over Limfjordens åbne vidder. De to odde mødes i en broforbindelse henover det blot 400 meter smalle sund. Kystområdet, der er formet af naturhistoriske erosioner og aflejringer, byder på markante landskaber i form af strandenge, hedearealer, vådområder og skov. På den nordvestlige odde står det 12,5 meter høje Odde-sundtårn, der synligt markerer området som en destination. Et varetegn der vidner om områdets stedsbundne fortællinger, der rummer både drama, historie og oplevelser, med levn fra flere generationer af havne, færgesteder og fæstningsværker samt fiskeri og brobygning.

I 1825, efter gennembruddet ved Aggertange, blev Odde-sund et forbindelsesled mellem Thyland og Hardsyssel samt et trafikalt knudepunkt på den vestjyske handelsvej fra Thy til Tyskland. I 1861-64 blev der derfor anlagt en havn på oddens nordøstlige side, da ro-færgefarten måtte forbedres.

Oddesund fik under 2. verdenskrig en særlig strategiske betydning, som følge af placeringen som et af de få overfartssteder ved Limfjorden. Derfor kan man i dag finde et bunkeranlæg

bestående af 24 bunkers. De velbevarede krigsmonumenter står den dag i dag som et levn efter krigstiden. Tre af bunkerne nær havnen er blevet indrettet som en international kunsthall for lyd-, lys- og videokunst, der tager udgangspunkt i bunkernes særlige arkitektur. De går tilsammen under navnet Regelbau411 – et navn, der udspringer af bunkertypen og deres nummerering, men som også markerer en kulturrevolution, der har sat Odde-sund på landkortet. Odde-sund, der ligger som naturligt krydspunkt, er blevet et sted man ikke bare kører forbi, men hvor man stopper op og får en usædvanlig oplevelse.

Per Yde foran garnhuset og med bunkeren i baggrunden

MENNESKER // En ildsjæl fra Oddesund

Per bor i lokalområdet og er medstifter af Regelbau411 – og så ejer han indkvarteringsstedet Sundgaarden, der ligger et stenkast fra havnen og bunkerne. Han er medlem af borgerforeningen, som besluttede at starte udgravningen af bunkerne, og sidder i dag også i bestyrelsen for kunsthallen.

Per drømmer om, at Oddesund i fremtiden oplever en fremgang i bygninger, erhverv og bosætning. Nøglen hertil kan findes i stedets attraktion og værdi, der både i kraft af formidlingsfyrtårnet og Regelbau411 vokser og udbredes. Han fortæller: "Lige pludselig så fanger man folk, og så er der noget at komme efter." Og det er netop, hvad der præger udviklingen i Oddesund på nuværende tidspunkt. I bestyrelsen for Regelbau411 kalder de selv denne udvikling for en kulturrevolution. En revolution, som startede med bunkere og krigshistorie, men i dag i lige så høj grad handler om kunst, kultur og stedsbundne fortællinger. Og kultur kan ifølge Per være mange ting. "Det kan være den gamle havn, eller måden man

har levet på tidligere. Det kan være måden, man lever på i dag, og det kan være kulturforskellen fra Oddesund til København." Kunsten og bunkerne rummer et enormt formidlingspotentiale hvad angår fortiden og nutiden – og måske også fremtiden.

”Vi forvilder jo folk. Dem, der kommer for at se kunsten, får også oplevet krigshistorien. Og så er der nogen, der kommer for at opleve krigshistorie med videre, men de får også kunst at se. Man får noget, man ikke har forventet.

Citat fra Havnens Dag i september 2019

STYRKEPOSITIONER

Kunst og natur

På baggrund af dialogmøder med en række af de lokale interressenter fra havnene er der opsummeret fire fokusområder til helhedsplanen for udviklingen af Oddesund. Disse fokusområder har dannet grundlag for de udviklede styrkepositioner som rammesættende for Oddesund's fremtidige udvikling. Fokusområderne er senere brugt i den videre dialog med de lokale interressenter.

Fokusområderne er:

- At styrke de rekreative rammer for den gamle havn, hvor der skabes muligheder for nye anvendelser og rekreative funktioner.
- At organisere og understøtte kunst- og naturformidling som turistattraktion i området.
- At styrke formidlingen af bunkernes historie, trafik- og fiskerihistorie samt kommercialisere den allerede eksisterende turisme i området yderligere, med henblik på at skabe en økonomisk, bæredygtig forretning.
- At skabe en stærk kobling til øvrige fjordnære destinationer i Stuer Kommune.

Forbindelser på tværs

Styrk formidlingen, fortællingen og forbindelserne mellem de mange oplevelser og attraktioner i lokalområdet. Oplevelsen af Oddesund som en sammenhængende destination, der både rummer unikke natur- og kulturoplevelser samt historiske perler, kan bidrage til et styrket turismegrundlag – og at de besøgende bliver længere i området

---

Med Oddesundtårnet og Regelbau411 er Oddesund blevet mere end bare et stop på vejen. Det er blevet en destination i sig selv, der lever hele året. Med Oddesundtårnet som et ikonisk varetegn, den særegne kunsthøi og det markante naturlandskab, er der nok at komme efter – men selvom området rummer mange unikke attraktioner og oplevelser, og med kun ganske kort afstand imellem, kan forbindelserne mellem de enkelte attraktioner i området med fordel styrkes. Et lokalt loop samt et løft af adgangen til og forbindelserne mellem Regelbau411, Oddesundtårnet, Gammelhavn og naturarealerne kan bidrage til oplevelsen af Oddesund som en samlet destination. Yderligere kan et fokus på lydinstallationer og formidling understøtte fortællingen om og skabe sammenhæng på tværs af hele Limfjordsområdet.

Kulturrevolution som drivkraft

Oddesund og kunsthallen Regelbau411 skal fortsat tilbyde stedsspecifikke kunst- og kulturoplevelser ud over det sædvanlige. Oplevelsen kan styrkes og forlænges ved at tilbyde unikke overnatningsmuligheder i spektakulære omgivelser og tiltrække nye målgrupper samt forlænge de besøgendes ophold i området.

Med Regelbau411 startede en lokalforankret kulturrevolution med lyd-, lys- og videokunst i højsædet. I løbet af de 2 år, Regelbau411 har eksisteret, har tusindvis af lokale og turister lagt vejen forbi – og kunsthallen er dermed på meget kort tid blevet en del af den danske samtidskunstscene og et af de mest usædvanlige og eksperimenterende udstillingssteder i Danmark.

Udviklingen i Oddesund er drevet af en lille gruppe stærke ildsjæle, der sætter handling bag deres mange ideer. Selvom de er en vigtig ressource, udgør de også et skrøbeligt grundlag for den fremtidige udvikling. Der ligger derfor et potentiale i nye kommercielle samarbejder og aktiviteter der kan give mulighed for flere besøgende og en økonomisk bæredygtig forretning. Det er oplagt at se på mulighederne for at skabe overnatning, der går på tværs af de klassiske overnatningsformer. Målgruppen er besøgende på udkig efter autentiske kunst- og naturoplevelser i landskabet, og som er villige til at bruge penge på både overnatning og oplevelser. Med et fokus på unikke overnatningsmuligheder kan man styrke Oddesunds attraktionsværdi og sikre, at de besøgende bliver i området lidt længere.

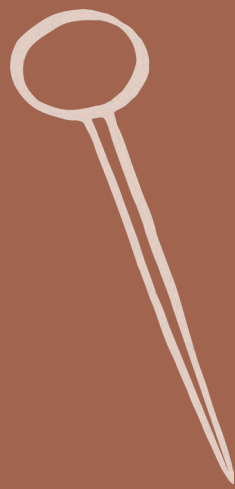
Et unikt vand- og vindmiljø

Styrk tilgængeligheden til vandet ved Odde Sund og skab faciliteter der kan understøtte de rekreative oplevelser til vands.

Ved Odde Sund finder man et unikt vandmiljø med særligt gode vandforhold for dykkere og fiskere. Området har meget varierede vanddybder og strømmen kan være stærk, ligesom at området er præget af stærke vindforhold, hvor næsten alle kyststrækninger er direkte udsat for vind. 'Høllet' derimod, er en beskyttet lagune og en oplagt lomme til badning og vandsport, da vandet her er roligt og varmere.

Gammelhavn er sandet til, men har potentiale til langt mere. Det gamle frysehus står tilbage som en ruin på Gammelhavn og bruges af morgenbaderne som et råt og forfaldent omklædnings- og mødested. Der er mange brugere af vandet i Odde Sund, men en opdatering af faciliteter i området kan understøtte aktiviteterne og kulturen ved vandet, til glæde og gavn for både lokale, fritidsbrugere og besøgende.

NÅLESTIK
Refugium Regelbau

Oversigt Odde Sund

Projekter i Odde Sund

Siden de første træer blev ryddet og bunkerne blev gjort synlige, har Regelbau 411 været i rivende udvikling. Flere tusinde har besøgt kunsthallen, og endnu flere kører forbi på broen mellem de to odder. Ambitionerne er høje og ideerne mange – både for bunkerne og det øvrige havneområde. Blandt andet afholdes østerssafari ved Lagunen på ugentlig basis, og flere samarbejder er søsat omkring en række gastronomiske arrangementer, der sammenkobler mad og oplevelser i de gamle bunker. Yderligere er der planer om samarbejder med Struer Museum, der gerne vil lave oplevelsesture til bunkerne, og med Nordvestjysk Fjordkultur omkring Venø færgelaug, der besøger Odde Sund på en række udvalgte dage i sommerperioden. Flere bunker i området er under luppen, ligesom

den gamle havn, tjærestedet, garnhuset og autocamperne, der parkerer ved Odde Sundtårnet, fremhæves som steder med potentialer for udvikling i fremtiden.

Bunkers ved Oddesund. Besøg i forbindelse med Havnens Dag, Oddesund

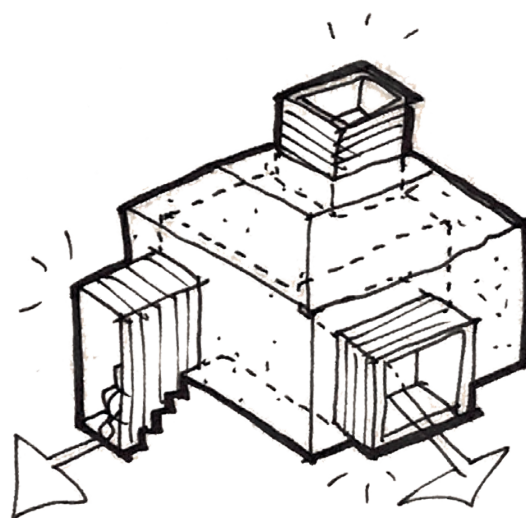
Refugium Regelbau

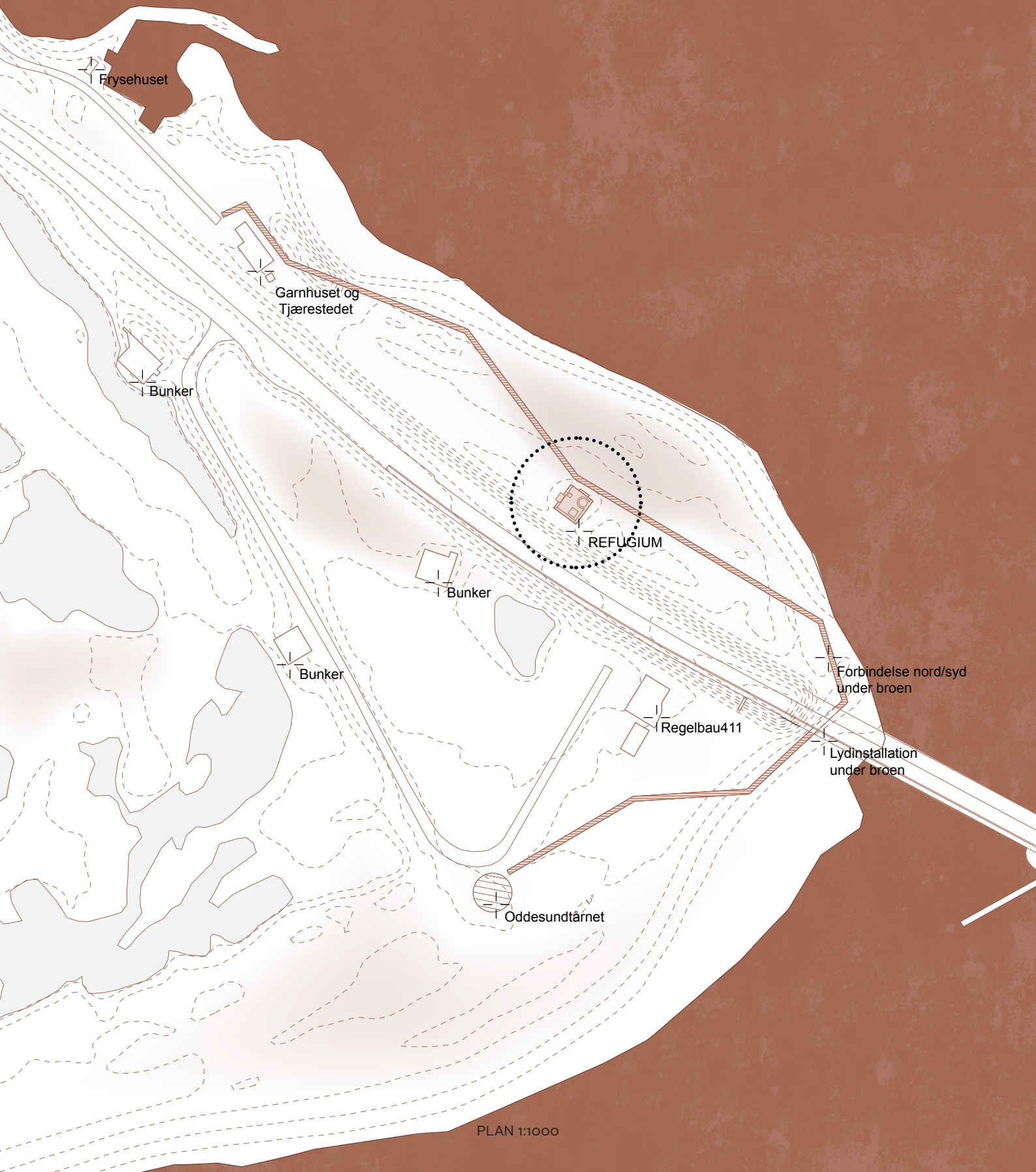
Nålestikket i Oddesund tager afsæt i kunst og natur som en generator for udvikling og peger på etableringen af et refugium – et unikt og anderledes overnatningstilbud for besøgende i Oddesund.

Ideen med et refugium bygger videre på omdannelsen af bunkerne der allerede er påbegyndt, men foreslår transformationen af en bunker på den nordlige side af banen. På den måde skal et nålestik ikke kun tilbyde en ny overnatningsform, men bidrage til at binde områderne på tværs af jernbanen sammen. Refugiet kan være første skridt i en større omdannelse hvor endnu flere bunkere på sigt bliver transformeret, både i den nordlige og sydlige del af Oddesund.

Det arkitektoniske greb for transformationen bygger på en gennembrydning i bunkeren. En kasse skydes ind i betonen og der etableres karnapper, der åbner op for lys og udsyn. Den rå bunker karakter bevares, men kontrasterne mellem den hårde bunker og en blød forring, lys og udkig bidrager til en autentisk og unik oplevelse.

Princip for nålestikket

Frysehuset

Garnhuset og Tjærestedet

Bunker

REFUGIUM

Bunker

Bunker

Regelbau411

Oddesundtårnet

Förbindelse nord/syd under broen

Lydinstallation under broen

PLAN 1:1000

Fremtidsscenerier for Refugium Regelbau

En vintermorgen

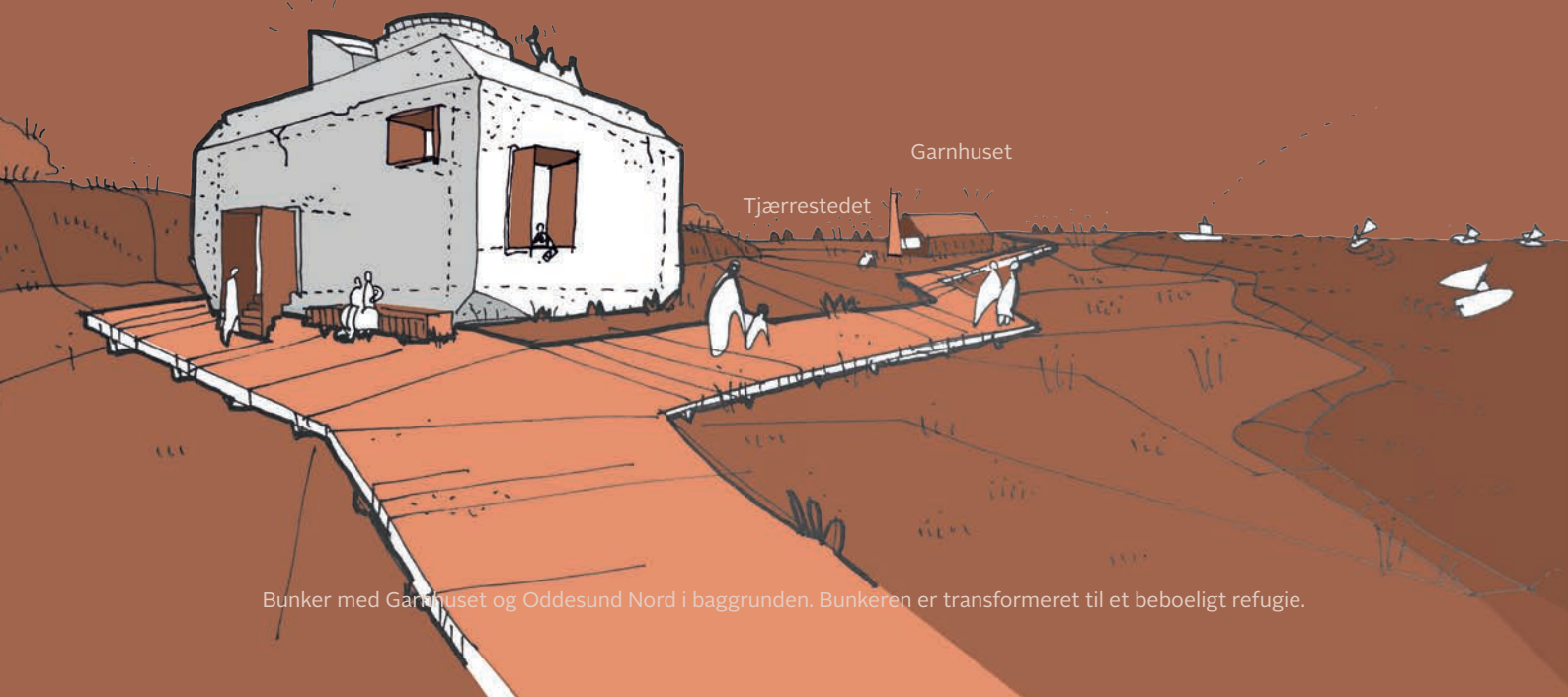
Det er en tidlig januar morgen i Oddesund. Limfjorden er indhyllet i en let morgendis, der endnu ikke helt har sluppet sit greb. Roen ligger som et tungt tæppe over området, og brydes kun af et ekko fra de enkelte biler på vejen og den sagte lyd fra de lokale vinterbadere, der har vovet sig ud i den kølige og klare frostluft. Efter et hurtigt dyp i den vinterkolde Limfjord, rykker vinterbaderne ind i det gamle ishus på Den Gamle Havn, der nænsomt er blevet renoveret og omdannet til en lille, men hyggelig sauna – udtrykket er stadigvæk råt og udefra ligner saunaen forsat en ruin. Indenfor er der varme kroppe og liv.

De overnattende gæster på refugiet og i autocamperne på holdepladsen er så småt ved at vågne. Nogle begiver sig ud på den afmærkede vandrerute gennem det spektakulære landskab. Andre går en tur forbi bunkerne og under broen, der forbinder den nordlige og sydlige odde. Broen dunder øredøvendt og næsten rytmisk, når en forbigående bil eller lastbil kører over broen – nærmest som lyden af eksplosioner fra den krigshærgede fortid.

Fernisering

Efter tre ugers opsætningsarbejde er den nye kunststilling endelig klar. I de tre bunker er der opsat lyd-, lys- og videoinstallationer, som skaber rammen om en samlet fortælling. Udstillingen sparkes i gang med en fernisering, hvor både de lokale samt kunstinteresserede fra nær og fjern deltager. Da klokken nærmere sig 14.00, hvor bunkerne slår dørene op, står en flok ivrige besøgende klar. I løbet af eftermiddagen lægger flere hundrede vejen forbi – blandt andre gæsterne fra Regelbau-refugiet, der er på kulturophold henover weekenden i den 1400 ton store bunker. Da ferniseringen slutter, rykker de besøgende ned i det ny-restaurerede garnhus, hvor der er dækket op til fest. Garnhuset emmer af liv og aktivitet.

Bunker Refugium

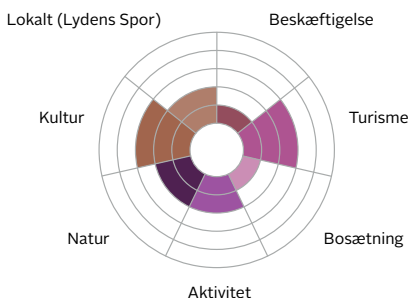

Bunker med Garnhuset og Oddesund Nord i baggrunden. Bunkeren er transformeret til et beboeligt refugium.

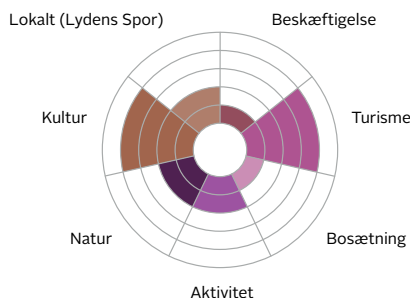

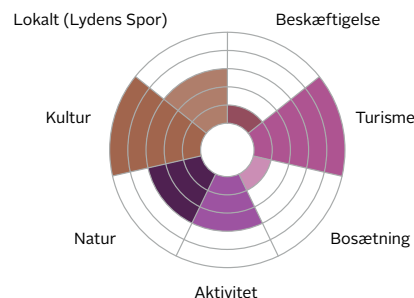
Aktuelt

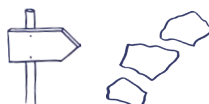
Nålestik

Langsigtede effekt

Pejlemærker og Trædesten

Garnhuset som lokale mødested

Det gamle garnhus rummer potentialet til at blive et mødested for både lokale og turisterne i området. I autentiske rammer kan garnhuset både fungere som et samlingspunkt, når lokalområdet skal mødes, når skoler og børnehaver skal spise deres madpakker eller når der skal afholdes pop-up gourmetmiddage i forbindelse med en fernisering i Kunsthallen Regelbau 411. Garnhuset vil kunne skabe rammerne omkring en samlet formidling af krigens historier, trafikhistorie og bundgarnsfiskeri i området og blive det andet lod på vægtskålen til Oddesundtårnet, som i dag formidler naturen og dyrelivet i området.

Renovering af Gammel Havn

En opgradering af gammel havn skal styrke tilgængeligheden til havnens vand og tilbyde faciliteter, der understøtter de rekreative aktiviteter til vands og til lands. I en opgradering bør der lægges vægt på, at bevare stedets autensitet og stemning, herunder det gamle frysehus, som i dag står på kanten af havnebassinet. I fremtiden vil havnen kunne fungere som kajakhavn, et slæbested med plads til sjægte, samt ankomst for Venøsundfærgen når den ligger vejen forbi området.

Oddesund nord - et lokalt loop i området (Trædesten)

For at binde områderne på tværs af jernbanen, vejen og broen bedre sammen foreslås det, at der etableres et sammenhængende brodække, der binder Garnhuset og Refugiet sammen med Oddesundtårnet mod Nissum Bredding. Et sammenhængende brodække starter ud ved Garnhuset og Gl. Havn og forsætter derfra videre forbi Refugiet langs brofoden. Herfra forsætter den under broen og slutter ved Formidlingsfyrtårnet på den anden side. Som en del af en sammenhængende forbindelse i området og en fremtidig passage under broen, rummer Oddesundbroen potentialet til at blive en lys- og lydinstallation. Et tiltag, der vil kunne opleves på afstand og som vil iscenesætte det spektakulære landskab og kunsten som tema for dem på gennemfart. En styrket destination for kunst og natur.

HUMLUM FISKELEJE

Den børnevenlige havn

De røde fiskerhuse

STED // Humlum Fiskeleje

Humlum ligger ud til den østlige side af Nissum Bredning i Limfjorden. Omtrent 2 km øst for Humlum by, på østkysten ud til Venø Sund, finder man Humlum Fiskeleje. Fiskelejet ejes af Humlum Camping, der ligger i umiddelbar forbindelse til havnen. Fiskelejet er kendetegnet ved de otte gamle sven-skerrøde fiskehuse, der ligger på ræd og række ud til sundet. Placeringen og den 10 meter høje skrænt mod vest indhyller området i læ for vestenvinden og skaber en idyllisk lomme med roligt, lavt og lukket farvand det meste af året. Området er derfor en destination for mange besøgende og lokale, som kommer dertil for at nyde det udsædvanligt milde og venlige hjørne af Limfjorden.

Humlum Fiskeleje har eksisteret hen mod 100 år, men fiskerierhvervet i området daterer tilbage til 1800-tallet. Det rolige og beskyttede farvand gjorde det til et særligt egnet sted at lande fisk. I de første mange år blev der fisket direkte fra stranden eller via både, der lå for anker i Bredalsvig ud for det sted, hvor Fiskelejet ligger i dag. Fiskerne holdt dengang til i de røde fiskehuse, der blev opført mellem 1910 og 1931, og i 1947 blev der etableret en havn til fartøjerne.

I dag er Fiskelejet både hjemsted for campinggæster, fritidsfiskere og lystbåde, der kommer for at nyde omgivelserne og livet langs kysten. De røde fiskerhuse er privatejede, og høfter er etableret med formålet om at beskytte de gamle huse. Om-drejningspunktet for aktiviteterne ved havnemiljøet er særligt det beskyttede og rolige farvand, som skaber muligheder for mange aktiviteter i- og på vandet – og et slæbested er anlagt til isætning og optagning af joller og både. Med direkte adgang til vandet og udsigten over fjorden og Venø, er Fiskelejet et attraktivt sted for både besøgende og lokale.

Lasse Lützen-Lauersen foran Humlum Havn og Camping

MENNESKER // En ildsjæl fra Humlum

Lasse driver Humlum Camping og den lille havn sammen med sin kone Rikke. Fiskerlejet beskrives af campingpladsejeren som en drivkraft, der får hjulene til at løbe rundt. For Lasse er drivkraften derimod de besøgendes begejstring og påskønnelse: *"Det giver en glæde at se, at folk har det godt og kan lide det, man går og laver. Det giver en helt særlig tilfredsstillelse"*, fortæller han.

For Lasse er fremtidsdrømmen, at Humlum Fiskerleje på sigt bliver et sted, folk fra både nær og fjern kender til – og et sted man har lyst til at besøge. Havnen og campingpladsen lever i en synergi, hvor havnen skaber et styrket turismegrundlag, og turismen omvendt et udviklingsgrundlag der kan løfte kapaciteten på campingpladsen og i området generelt. *"Turismedelen er jo vores vækstgrundlag, så det skulle gerne blive en stærk turistattraktion hernede ved havnen"*. Ønsket er, at havnemiljøet, campingpladsen og turismen tilsammen kan bidrage med en øget vækst og styrket kendskab til Humlums havneområde og dets særlige kvaliteter.

”Nu har vi lært at drive camping
og nu vil vi gerne fokusere på at
udvikle området og mulighederne
ved havnen”

Citat fra Havnens Dag i september 2019

STYRKEPOSITIONER

Familie og Friluftsliv

På baggrund af dialogmøder med en række af de lokale interessenter fra havnene, er der opsummeret fire fokusområder til helhedsplanen for udviklingen af Humlum Havn. Disse fokusområder har dannet grundlag for de udviklede styrkepositioner som rammesættende for Humlums fremtidige udvikling. Fokusområderne er senere brugt i den videre dialog med de lokale interessenter.

Fokusområderne er:

- At skabe et samlingssted for klubber og foreninger og øvrige brugere af havnens faciliteter.
- At dyrke rolige aktiviteter ved vandet under beskyttede forhold, der henvender sig til børn.
- At tiltrække flere turister (og lokale) endagsgæster til campingpladsen.
- At skabe en stærk kobling til de øvrige fjordnære destinationer i Struer Kommune.

Det trygge vand

Humlum skal være en eftertragtet destination for børnefamilier og vandsport-interesserede. Med et afskærmet og roligt farvand har Humlum potentiale til at tiltrække lokale og besøgene, der ønsker at få en bid af Limfjordens bløde og venlige hjørne.

Med en unik og beskyttet placering i lommen i Venø Sund, er det rolige farvand en af de kvaliteter, der er særlig for fiskerlejet og campingpladsen. Øst for indsejlingen til fiskerlejet finder man et badeområde, der – udover sin brede sandstrand og bløde sandbund – er mærket med en badevandsprofil, der ligger i den højeste ende af klassifikationsskalaen. De milde forhold gør således Humlum til et sted, der er særlig ideelt til bl.a. børnefamilier og vandsport. Vandet er allerede en ressource for fiskerlejet og campingpladsen, men rummer et potentiale for i endnu højere grad at udnytte de naturlige kvaliteter. Med etableringen af faciliteter, der henvender sig til børn og understøtter aktiviteter på vandet, kan Humlum blive en attraktiv destination, der understøtter visionen om at blive Danmarks mest vandvenlige campingplads.

Et nyt samlingspunkt ved vandet

Udviklingen af fiskerlejet skal ske med øje for de mange brugere af kysten og vandet. Skab et mødested, hvor lokale borgere, klubber og foreninger med interesse for vandsport og -aktiviteter kan samles og tilgå Venø Sund.

Foruden at være en attraktiv destination for børnefamilier er Humlum Fiskerleje et ideelt udgangspunkt for aktiviteter, der kræver lukket, roligt og sikkert farvand – aktiviteter såsom vinterbadning, åbenvandssvømning, stand-up paddle samt jolle- og kajaksejls. Der findes allerede mange brugere af vandet, og flere anvender allerede i dag Fiskerlejet som et mødested. Men der mangler faciliteter, som kan understøtte klubbernes, foreningernes og brugernes vandrelaterede aktiviteter. Fiskerlejet kan i fremtiden udgøre et begyndelsessted, en destination eller et mødested for de mange brugere af vandet, og kan skabe grundlag for organiserede såvel som uorganiserede aktiviteter til vands. Med et styrket samlingspunkt ved vandet, kan man i endnu højere grad understøtte de mange aktiviteter ved fiskerlejet og på campingpladsen.

En helstøbt destination

Lokale og besøgende skal opleve Humlum Fiskerleje og Camping som en sammenhængende destination, der både tilbyder oplevelser for endagsgæster og overnattende. Styrk forbindelserne lokalt og skab anledning til endagsbesøg i området – og dermed grundlag for at flere lægger vejen forbi.

Flere og flere får øjnene op for kvaliteterne og faciliteterne ved fiskerlejet og campingpladsen – og det afspejles i form af voksende liv i området. Antallet af overnattende gæster på campingpladsen er stigende, og flere beboere og institutioner i lokalområdet anvender området som udflugtsmål – det skal understøttes i den fremtidige udvikling af fiskerlejet. Kysten ved Humlum rummer flere områder af bemærkelsesværdig karakter eller med potentiale for udvikling; herunder Hundeøen, badestranden samt de røde fiskerhuse blandt andre. Men området mangler sammenhængskraft og fysiske forbindelser, der binder campingpladsen og området ved havnen endnu bedre sammen, men som også rækker ud over Limfjorden, mod Humlum og Toftum Bjerger og Oddesund mod nord. Styrkede forbindelser og oplevelser lokalt og på tværs af Limfjorden kan gøre Humlum til en helstøbt og markant destination – både for de overnattende gæster samt for besøg af mere kortvarig karakter.

NÅLESTIK
Den legende badebro

Oversigt Humlum Fiskeleje

Eksisterende projekter i Humlum

Humlum Camping arbejder konstant på at styrke rammerne og synergien mellem campingpladsen og Fiskelejet. Derfor har Humlum Bådelag i samarbejde med Humlum Camping udarbejdet en helhedsplan med visionen: Danmarks mest vandvenlige campingplads. Ønsket er at skabe et nyt centrum for vandaktiviteter samt øge egnens attraktivitet som både et turisme- og bosætningsområde. Desuden arbejder man på at skabe et nyt foreningshus for de mange foreninger, der i dag er tilknyttet Humlum Havn. Dette med henblik på at styrke miljøet yderligere og trække nye besøgende og brugere til; f.eks. handicapforeninger, skoler eller sejlads for unge. Yderligere har man planer om at skabe mulighed for, at husbåde kan ligge til som helårsbrugere i havnen. Husbådene bliver et

fast element i havnen og kan lejes af udefrakommende, der gerne vil besøge området. Projektet med husbådene er på tegnebrættet.

Badevandet ved Humlum Fiskeleje

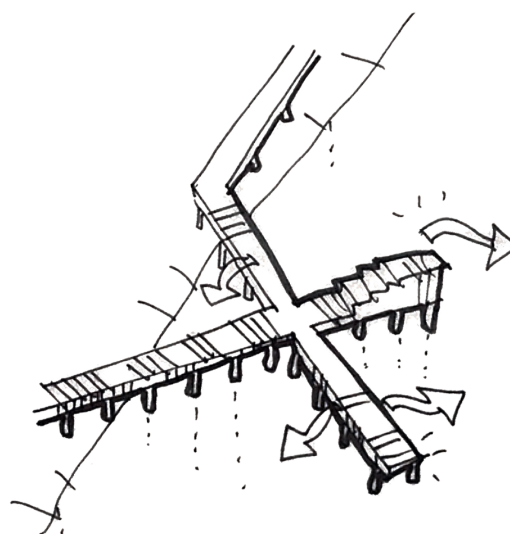
Den legende badebro

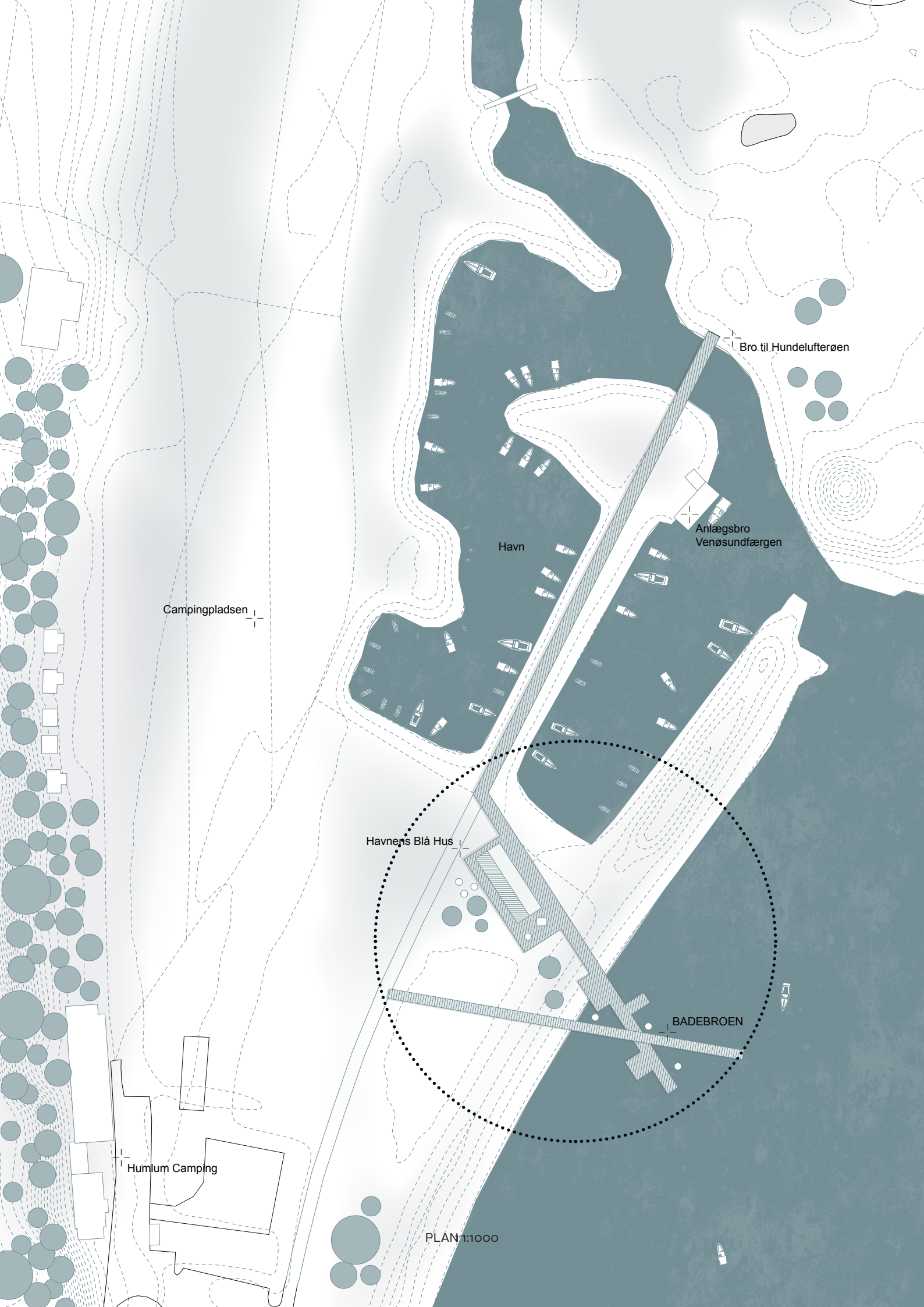
Humlum er børnefamiliernes favorit. Her emmer af idyl, afslapning og feriestemning. Et samlingspunkt for turister og beboere i lokalområdet, der både sejler, kører, cykler eller går tur til Humlum Campingplads for at overnatte, bade, spise is eller gå en tur på stranden.

Med nålestikket peges der på etableringen af en legende badebro, der skal bidrage til at binde vand og land sammen og understøtte leg og vandaktiviteter for børn og voksne i umiddelbar nærhed til campingpladsen. Inspirationen til nålestikket kommer fra et tidligere forsøg med en en flydeponton, der var lagt ud i vandet. Det var yderst populært blandt både børn og voksne og tiltrak både lokale og udefrakommende turister til området..

Det arkitektoniske greb for aktivitetsbroen består af to broarme der krydser hinanden, og binder vand og land sammen. Krydset skaber beskyttede rum for vandet, hvor man som barn og forældre vil kunne udfordre vandet på forskellig vis - alt sammen under beskyttede forhold.

Princip for nålestikket

Bro til Hundelufferøen

Anlægsbro
Venøsundfærgen

Havn

Campingpladsen

Havne's Blå Hus

BADEBROEN

Humlum Camping

PLAN 1:1000

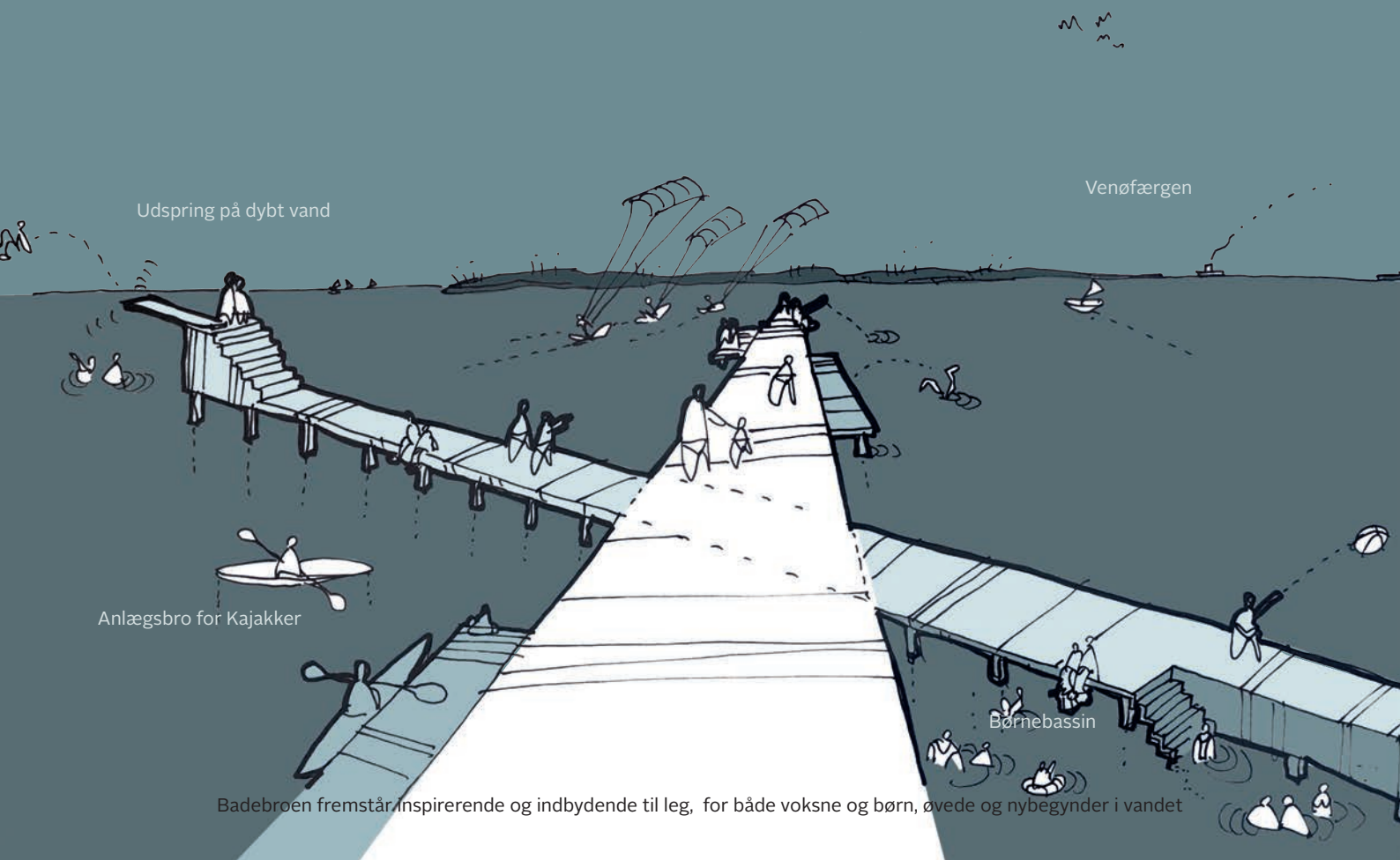
Fremtidsscenarier for Humlum Fiskeleje

En aftenstur ved Humlum Fiskerleje

Det er en efterårsdag i oktober. En beboer fra Humlum by har begivet sig ud i regnvejret for at lufte hunden. Han standser op et kort øjeblik ved Fiskerlejet for at beundre Sundet og stilheden, der kun brydes af lyden fra dråberne, der rammer fjordens overflade. Han går videre langs kysten ved de røde fiskerhuse og møder på vejen et par, på tur med deres hund – de stopper op og taler kort om regnvejret imens hundene hilser på hinanden. Fra havnebassinet skinner et svagt lys fra de fastliggende husbåde, hvor beboere nyder aftensmaden efter en sejltur i havkajakkerne på fjorden. Og ved parkeringspladsen er den lokale kajakforening ved at læsse kajakkerne ind på deres plads i det nye foreningshus, hvor der i aften afholdes foreningsmøde.

Sommerferie ved Humlum Fiskerleje

Det er uge 29, og sommerferien er for mange familier allerede i fuld gang, Humlum Campingplads er stuvende fuld, og fra morgen til aften summer der af liv og aktivitet ved campingpladsen og havnen. På den nye badebro er et par børn i gang med at fange krabber i det lave vand tæt på stranden, og andre er hoppet i det rolige vand inden for broens naturligt beskyttende ramme, hvor de trygt kan lege og blive afkølet i den danske sommervarme. På broens ene spids er en familie ved at sætte kajakker i vandet, og længere ude på vandet roer flere forbi på deres standup paddle boards. Hen ad eftermiddagen ankommer Venø-sundfærgen med en flok besøgende og lægger til ved den nye anløbsbro for færgen og gæstesejlerne placeret midt i havnen. Da dagen lakker mod enden og de sidste solstråler ebber ud, hænger dagens minder og oplevelser tilbage i luften fra de mange gæster på campingpladsen, lystbådehavnen og lokale fra nærområdet.

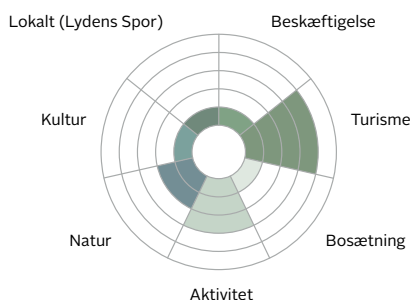

Badebroen fremstår inspirerende og indbydende til leg, for både voksne og børn, øvede og nybegynder i vandet

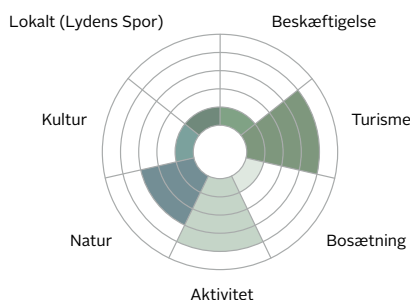

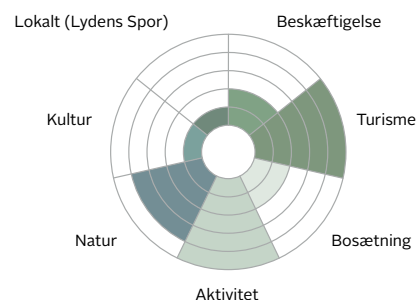
Aktuelt

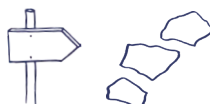
Nålestik

Langsigtede effekt

Pejlemærker og Trædesten

Lille Venedig

Husbådehavnen også kaldet for Lille Venedig bliver base for 10 nye husbåde og dermed en ny overnatningsmulighed på Humlum Camping, som i fremtiden vil kunne tilbyde muligheden for gæsterne at kunne overnatte komfortabelt på vand. Et komfortabelt ophold og en anden måde at campere ved og snart også på vandet. Opholdet i husbådene vil med fordel kunne kombineres med gastronomiske samarbejder og andre aktiviteter på tværs af fjorden.

Porten til Venøsund

Der er i dag allerede mange brugere af området ved Humlum Fiskeleje, men potentialet er større, særligt i forbindelse med aktiviteter på vandet. Det drejer sig bl.a. om vinterbadning, kajakroning, SUP, jollesejls og åbenvandsvømning, som alle er eksempler på aktiviteter, som er optimale med Humlum Fiskeleje som begyndelsessted og destination på grund af de gunstige vandforhold i området. "Det blå hus" skal i fremtiden være et multifunktionelt foreningshus, der skal styrke aktiviteterne på havnen og ved vandet men også på tværs af fjorden.

Huset skal både være tilgængeligt for Humlum Bådelaug men også for lokale vandrelaterede foreninger omkring Limfjorden i Struer Kommune. Her skal der opstå nye synergier og idéer til samarbejder på tværs af fjorden og i fremtiden et mødested for et klyngesamarbejde på tværs af Limfjorden. Husets arkitektur er i harmoni med de gamle fiskerhuse og hvor de gamle fiskerhuse er røde, skal "Det Blå Hus" i sagens natur være blå.

Kyst til Kyst (Trædesten)

Der opleves en stigende interesse for Humlum Fiskeleje, hvor både turister og lokalbefolkning har fået øjnene op for de kvaliteter, der er i området. Men man savner også en mere klar og tydelig forbindelse mellem Humlum by og havnen. Der er et klart potentiale i at få bundet Humlum by, Humlum fiskeleje og kystlinjen bedre sammen og styrke stiftelserne ud mod Toftum Bjerger, hvor man oplever en storslået udsigt over Nissum Bredning og Limfjorden mod vest. Alt sammen for at styrke og tilgængeliggøre naturen og de kvaliteter, der kendetegner området. Vi kalder forbindelsen "Kyst til Kyst".

VENØ HAVN

Limfjordens hjerte

De røde havnehuse på Venø Havn

STED // Venø Havn

Venø bliver kaldt for Limfjordens hjerte. Her er der højt til himlen og nærhed til fjorden. Kun 7,5 kilometer lang og 1,5 kilometer bred, der hvor afstanden mellem øst- og vestkysten er bredest. Her er der aldrig langt til kysten og udsynet over Limfjorden. På Venø ses spor efter isens genfremstød, og de markante skrænter med blottede lag af hævede marinelaag vidner om den sidste istid. Oddedannelserne mod nord i Nørskov Vig er af Naturstyrelsen udpeget som nationalt eksempel på vinkelforland. På øen er der kun ganske lidt trafik og mulighed for mange cykel- og vandreture. Adskilt fra fastlandet tilbyder Venø unikke rammer for oplevelsen af ø-kulturen, med kort afstand til fastlandet. Med kun 2 minutters færgefart, er turen over Venø Sund Danmarks korteste færgerute.

Historisk har Ivenøboerne været vant til at klare sig selv, med landbrug og fiskeri som drivkraft. Den lille men smukke Venø Kirke – Danmarks mindste – er et godt billede på et samfund, der historisk har holdt byggeriet i en skala, hvor øen og landskabet kan være med. Havstokkens snoede vejforløb leder fra kirken, ned til havnen og videre op langs Venøs kyst. Her er alle bygninger orienteret mod kysten og fjorden.

Netop kystlandskabet er med til at understøtte øens maritime atmosfære. Venø Havn, der ligger centralt på øens vestlige kyst, blev etableret for ca. 100 år siden af øens fiskere og landmænd for at tjene som fiskerihavn. I dag er det sejlbåde og enkelte fritidsfiskere der præger billedet, samt Venø Seafood, der får deres råvarer ind i havnen. Derudover er havnen udgangspunkt for Venø Efterskoles sejladslinje samt den gamle venøfærge, Venøsund.

Kristian Borbjerggaard på Venø Havn

MENNESKER // En ildsjæl fra Venø

Iværksætteren Kristian ejer og driver østersfarmen Venø Seafood, der ligger på Venøs vestkyst. Han startede virksomheden i 2016, men skaldyrene og virksomheden voksede hurtigt og blev et varemærke og en attraktion på den lille ø. Selvom produktionslokalerne ligger godt to kilometer fra havnen, er Kristian engageret i havnen gennem sin forretning. Det er bl.a. her, de får deres råvarer ind.

På Venø drømmer de lokale om, at der kommer mere liv på øen hele året. "Venø er en ø, der skal opleves om sommeren. Her kommer der utroligt mange mennesker herover", fortæller Kristian, hvis drøm for Venø er masser af liv og aktivitet: "Drømmen er helt klart at se, som man har set på billeder for mange år siden, hvor bådene lå ved siden af hinanden i indre havn, fordi der simpelthen ikke var plads til dem på grund af de mange turister. Dét er drømmescenariet."

I fremtiden håber han og mange andre på Venø, at turismen kan blive en større indtægtskilde. I Venø Seafood arbejder de først og fremmest på at øge produktionen, men dernæst hedder målet 'turisme'. Han er klar over, at turismen er

en vigtig faktor for havnens økonomi – og for sin egen virksomhed for den sags skyld. "Om det bliver en fast østersbar ved produktionslokalerne eller en pop-up østersbar hernede på havnen, det vil tiden vise. Men vi skal have skabt nogle oplevelser.", lyder det fra den unge iværksætter. "Vi er altid klar på nye projekter."

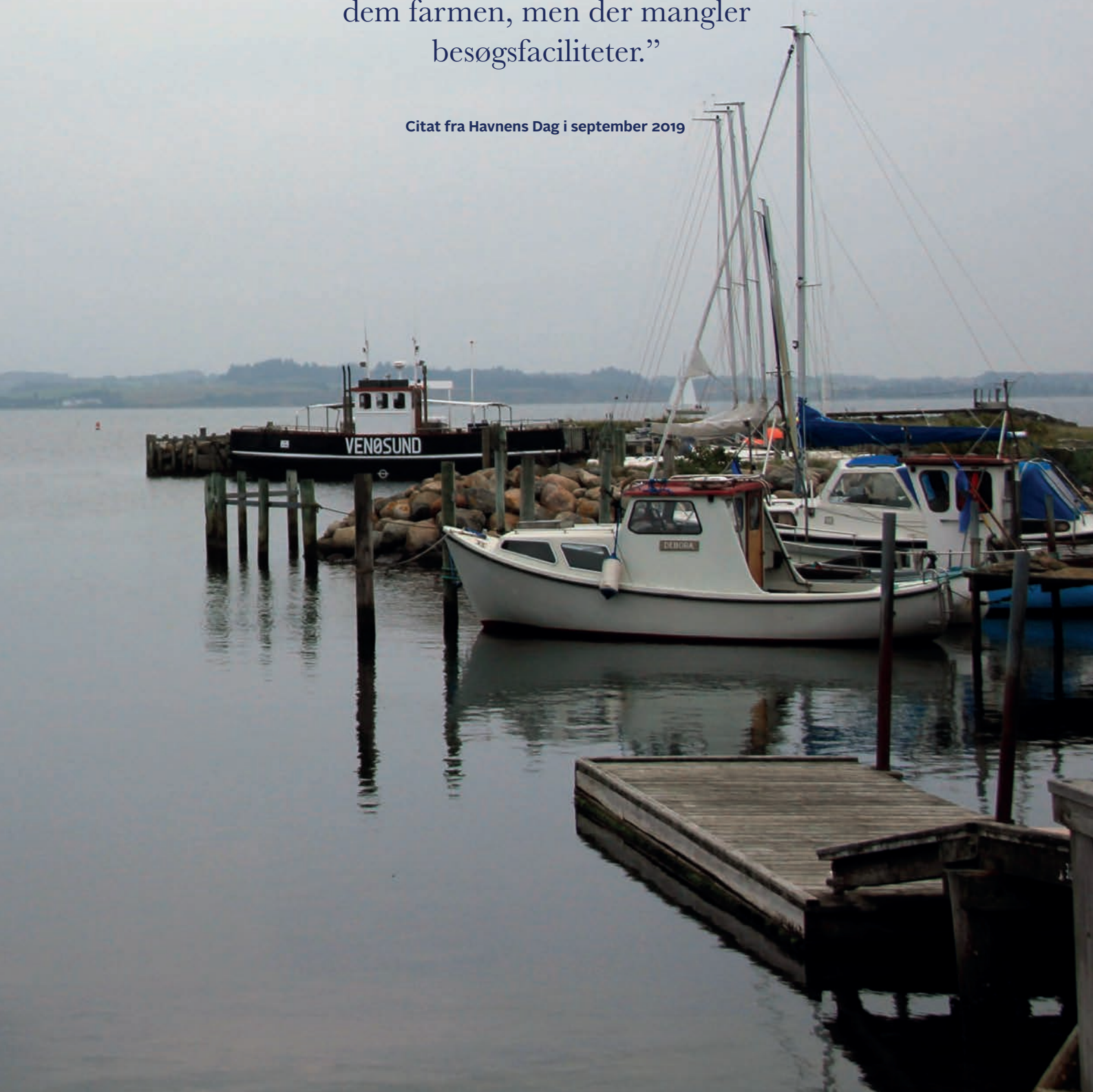
”Når det er så lille en ø med så få mennesker, så giver det noget, når man giver lidt af sig selv. Vi kender jo alle sammen hinanden og hilser på hinanden oppe ved færgen. Det gælder om at give så meget igen, at vi kan hjælpe hinanden og bruge hinandens ressourcer. Det giver noget synergi til hele ø-ånden.”

KRISTIAN BORBJERGGAARD
EJER AF VENØ SEAFOOD

”Folk kommer til Venø for at se kirken, de besøger kroen og så kigger de på naturen. Og så kommer flere og flere forbi Venø Seafood. Vi vil gerne vise dem farmen, men der mangler besøgsfaciliteter.”

Citat fra Havens Dag i september 2019

STYRKEPOSITION Ø-liv og fjordressourcer

På baggrund af dialogmøder med en række af de lokale interessenter fra havnene, er der opsummeret fire fokusområder til helhedsplanen for udviklingen af Venø Havn. Disse fokusområder har dannet grundlag for de udviklede styrkepositioner som rammesættende for Venøs fremtidige udvikling. Fokusområderne er senere brugt i den videre dialog med de lokale interessenter.

De fire fokusområder er:

- At bosætningsmulighederne på øen styrkes, heriblandt overnatningsmuligheder af høj kvalitet.
- At havnen bliver et naturligt samlingspunkt og et aktivt mødested for lokale beboere og turisterne på øen.
- At de lokale producenter og råvarer på øen synliggøres og styrkes som brand og i markedsføringen af øen.
- At skabe en stærk kobling til de øvrige fjordnære destinationer i Struer Kommune.

Nye boformer på Venø

Venø – en ø for hele livet. Som en kontrast til det travle byliv skal Venø tilbyde en tilværelse for både seniorer og børnefamilier, der sætter kvaliteterne ved kystnatur og det nære lokalsamfund højt. Med udviklingen af nye boformer skal der skabes plads til nye øboere på Venø.

Ro, nærhed og et spektakulært kystlandskab. Venø har mange kvaliteter at tilbyde beboere og tilflyttere – men udbuddet, og manglende ledige boliger, utidssvarende bebyggelser og begrænsede muligheder for udstykning som følge af strandbeskyttelsesloven udgør en udfordring for bosætnings- og overnatningsmulighederne på Venø. Og bosætning er afgørende for Venøs fremtidige udvikling. Den ældre generation sidder på størstedelen af boligerne på Venø, og det efterlader ikke plads til nye børnefamilier. Der ligger derfor et potentiale i at arbejde med transformation af den eksisterende boligmasse og udviklingen af nye boformer; som eksempelvis seniorbofællesskaber, flergenerationsboliger, bofællesskaber og prøveboliger for børnefamilier, der skal prøve ø-livet af. En omdannelse og udnyttelse af boligmassen så den matcher nutidige ønsker og behov, kan give plads til nye øboere.

Lokale råvarer som attraktion

Styrk fortællingerne og oplevelserne omkring Venøs lokale råvarer. En stærk branding af de lokale rå- og fødevarer skal positionere Venø som en destination, der kan tiltrække turisterne udefra og besøgende fra hele landet.

Venø er danmarksberømte for deres skaldyr. De lokale råvarer er en unik ressource, der rummer muligheder for realiseringen af en række oplevelses- og besøgsdestinationer med udgangspunkt i fjordens ressourcer og øens lokalt producerede råvarer. De lokale råvareproducenter har potentiale til at styrke formidlingen af ressourcerne, fødevareudviklingen og samspillet mellem havnen, råvarerne og den lokale produktion på øen. Derfor er det afgørende, at de lokale virksomheder fastholdes på Venø. Kroen er bl.a. en besøgsdestination, der kan drage fordel af de lokale råvarer, ligesom havnen er et oplagt sted for arrangementer og formidling af fjordens ressourcer.

En styrket fortælling om Venøs råvarer og flere spændende oplevelser hos råvareproducenterne kan bidrage til et styrket brand og en tiltrækning af flere turister på Venø.

Havnen som øens mødested

Havnen skal være et stærkt og levende samlingspunkt på øen hele året rundt – et sted hvor vand og land bindes sammen med aktivitet og ophold for både turister samt nuværende og fremtidige beboere på øen.

Venø Havn et mødested for både lokale, turister og ikke mindst elever fra Venø Efterskole, der bruger havnen som udgangspunkt for deres undervisning i vandsport. Havnen ligger som et centralt midtpunkt på øens vestvendte kyst – og udgør i dag en landingsstation for Venø Seafood. Men havnen er nedslidt og præget af store sæsonudsving i dens aktivitet og liv. De lokale beskriver det selv som et ø-problem – og selvom stilhed og ro kan være en særegen kvalitet, kan en øget aktivitet på havnen bidrage til at understøtte lokalsamfundets sociale og aktive liv på Venø. Havnen er i dag nok et centralt geografisk punkt på øen, men stedet har potentiale til i endnu højere grad at danne afsæt for øens videre udvikling og blive et naturligt mødested for både lokale og besøgende ude fra. Havnen er desuden en vigtig del af havnebåndet, der i de kommende år vil tage form og binde øen sammen mellem øst og vest.

NÅLESTIK
Fjordens Hal

Oversigt Venø Havn

Eksisterende projekter på Venø

På Venø arbejder de engagerede ildsjæle konstant og vedholdende med nye initiativer og projekter på øen. I 2018 blev der udarbejdet et forprojekt 'Venø – Fortsat i Udvikling', der bygger videre på tidligere udviklingsplaner. Formålet var at sætte en strategisk retning og koordinere de mange initiativer med henblik på at styrke bosætning og turisme på øen.

Udviklingsplanen indeholder tre spor, henholdsvis Naturpark Venø, Geopark Nørskov Vig og ikke mindst "Havnebåndet", hvor Venø Havn som fyrtårnsprojekt skal være katalysator for øget bosætning og turisme. I udviklingsplanen for Venø Havn fokuseres på to hovedområder: En renovering af selve havneanlægget samt et løft af de rekreative udefaciliteter, bygninger og opholdsrum.

Med en gennemgribende opgradering og fornyelse af havnen er det ønsket, at den i højere grad skal være tilgængelig for sejlere og udgøre et nyt livligt samlingspunkt på øen for både fastboende, de unge fra efterskolen og turister.

Slæbestedet på Venø Havn

Fjordens Hal

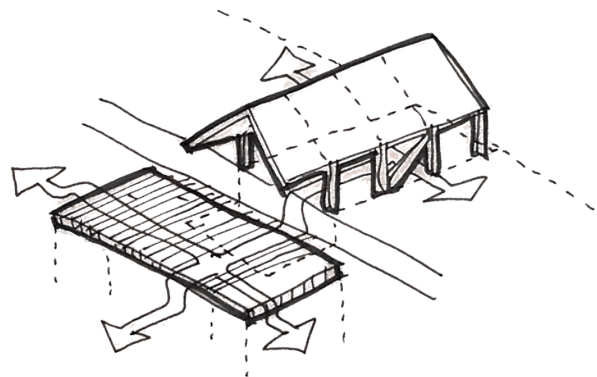

Venø Havn skal styrkes som et naturligt mødested for hele øen med udgangspunkt i de kvaliteter, der allerede findes på havnen i dag. For der mangler en 'reason to go', både når det kommer til de faste beboere på øen, de unge fra efterskolen men også for turisterne, der skal opleve havnen som en attraktiv destination, der understøtter de lokale erhvervsdrivende.

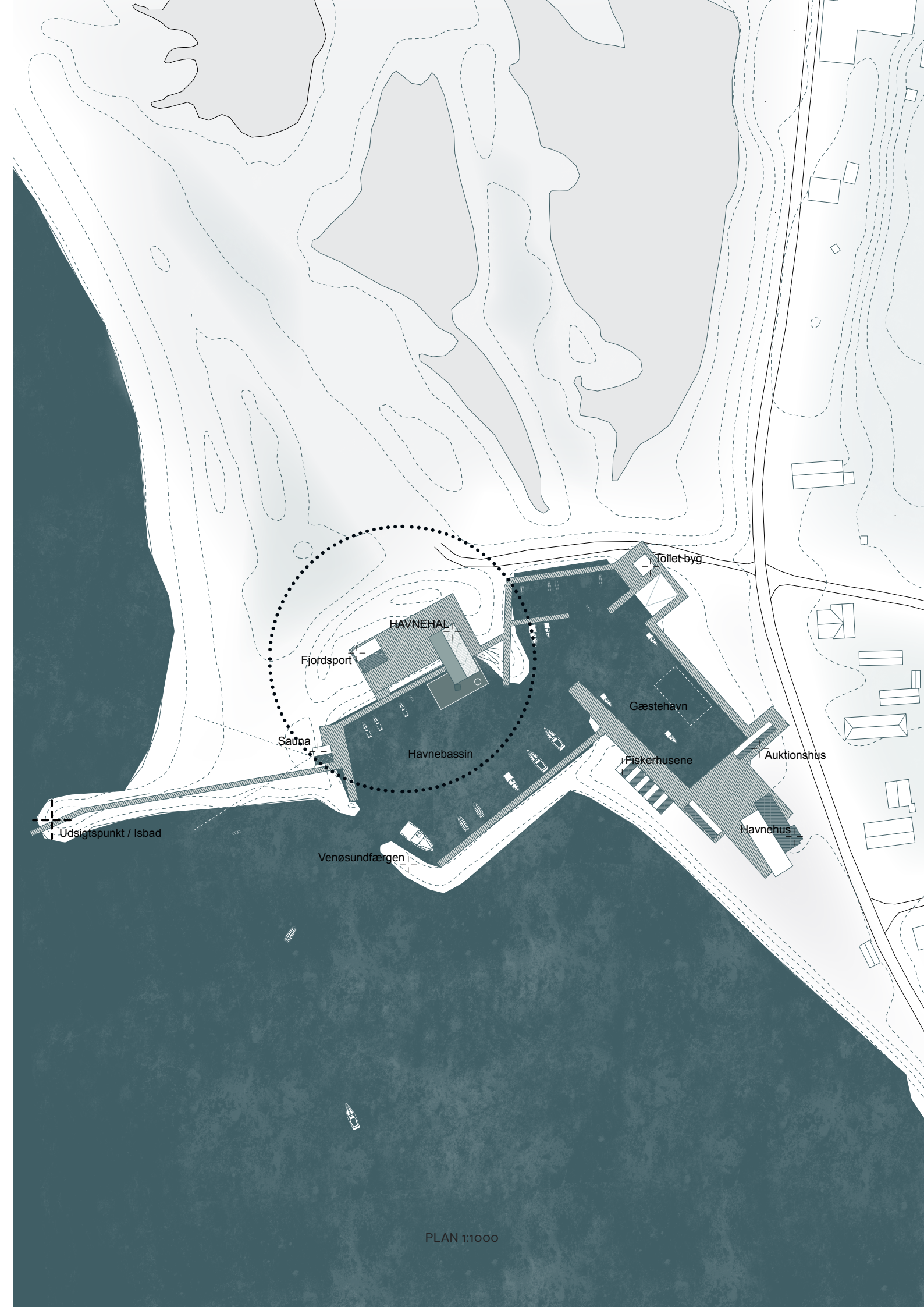
Med nålestikket peges der helt konkret på etableringen af Fjordens Hal og en havnekantsbearbejdelse som et første skridt i arbejdet med at styrke havnen som et fælles mødested for turisterne på øen og øens beboere.

Det arkitektoniske greb for Fjordens Hal udformes som en let halkonstruktion - et åbent overdække og en flerfunktionel bygning, der giver mulighed for at søge i ly og læ for regn og blæst. Her kan man eksempelvis rigge udstyr, inden turen går ud på vandet, og afholde madmarkeder eller øvrige arrangementer for hele øen. Fjordens Hal integreres med vandet og kajkanten via et udhæng og en flydende platform, der gør det muligt at sejle kajakker helt tæt på indgangen til hallen.

Kanten udformes, så der skabes en større sammenhæng på tværs af havnen. Den bløde kant i den ydre havn bindes sammen med den hårde kant i den indre havn. Med små lommer langs kanten samles der op på eksisterende og fremtidige faciliteter og funktioner.

Princip for nålestikket

Udsigspunkt / Isbad

Sauna

Fjordsport

HAVNEHAL

Havnebassin

Venøsundfærge

Gæstehavn

Fiskerhusene

Auktionshus

Havnehus

Toilet byg

Fremtidsscenarier for Fjordens Hal

En sommerdag på Venø Havn

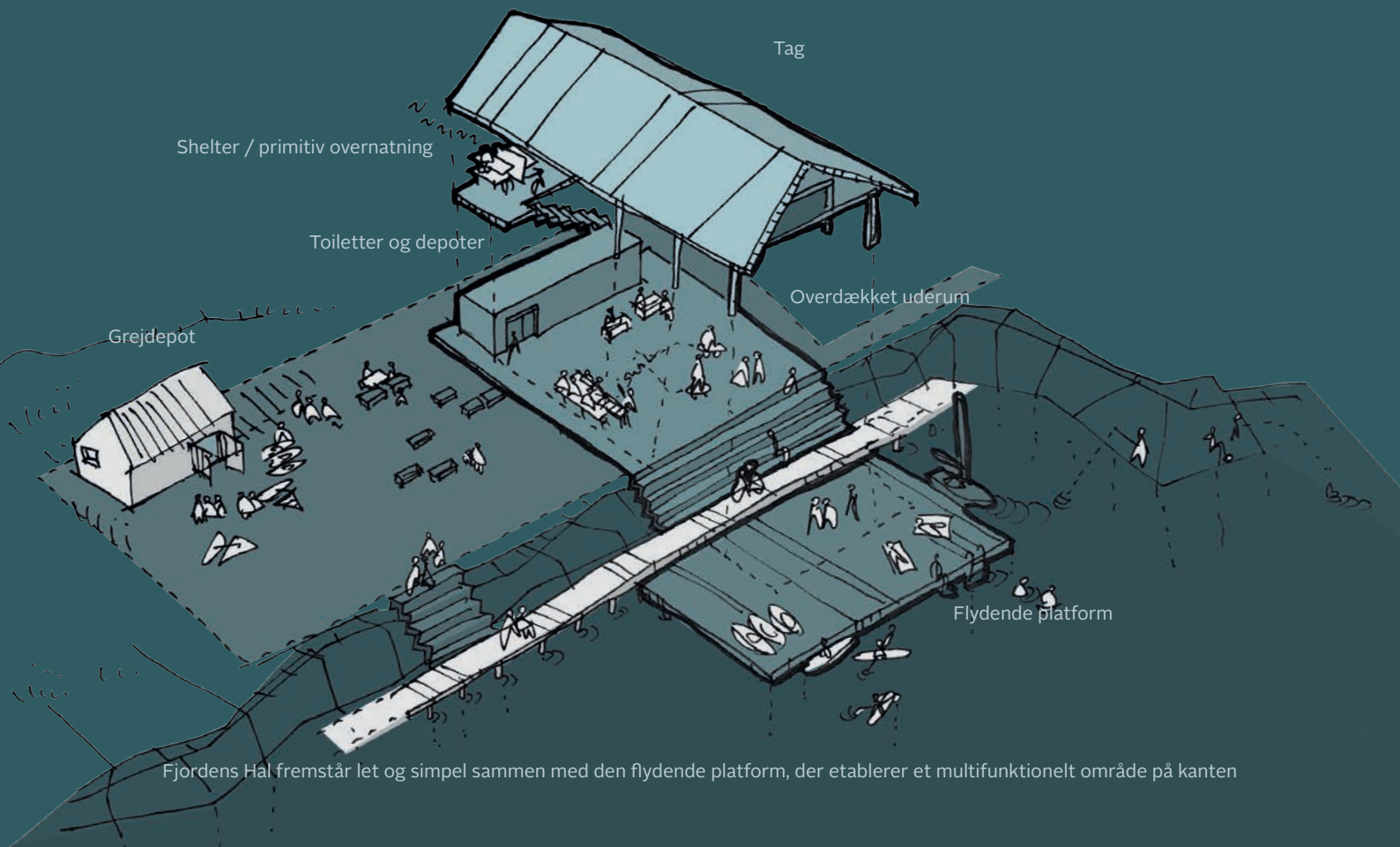
Solen skinner og man kan mærke varmen i luften. Det er en vindstille forårsdag i maj og en gruppe elever fra Venø Efterskole er i gang med at gøre klar til at tage på vandet med stand up paddle. Fjordens Hal bliver brugt af et par elever og en instruktør, der er i gang med at klargøre deres udstyr.

En mindre gruppe besøgende kommer sejlene i kajak. De er på tur rundt på fjorden og næste stop er Venø, hvor planen er, at de skal overnatte i de nye shelters inde i Fjordens Hal. Venøsund-færgen kommer sejlene ind i havnen med en gruppe turister. De er på rundtur på Limfjorden, og på Venø gør de stop for at spise frokost på Venø Kro, hvorefter turen går videre tilbage til Struer. Havnen summer af liv og aktivitet og fungerer godt som samlingspunkt, inden turen går videre ud på opdagelse på øen.

En vinterdag på Venø Havn

Det er vinter på Venø Havn og tusmørket er ved at sænke sig. Kalenderen siger december, frosten har bidt sig fast og vinden suser i masterne på de få skibe, der stadigvæk ligger i vandet. Normalt er der helt mennesketomt på havnen, men i år er Venø juletræsfest flyttet fra Venø Efterskole og ned på havnen. Den nye hal på havnen udgør rammen om arrangementet, hvor et stort juletræ lyser rummet op i den mørke aften.

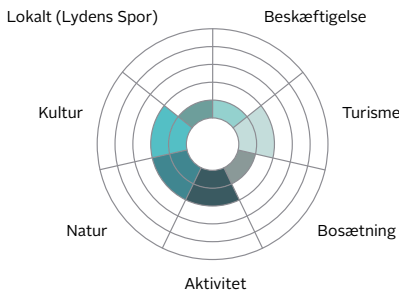
Venøboerne begynder at ankomme til havnen og uden for hallen tændes der ild i tønder. Her kan man varme fingrene, mens man venter på, at arrangementet starter. I hjørnet af hallen står et udendørs køkken med gasblus og varmer op i de store gryder med muslingesuppe, og så er der selvfølgelig æbleskiver og gløgg. Julemanden gemmer sig i kulissen og snart skal der danses om juletræet. Som en afslutning på arrangementet er det planlagt, at 10 lanterner i rispapir skal sendes af sted ud over vandet. Det er første gang, der afholdes juletræsfest i Fjordens Hal og en ny tradition er i gang. En kold decemberdag på havnen forvandles til en dag fyldt med varme, liv og ø-fællesskab.

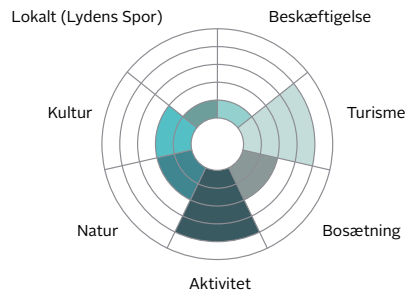

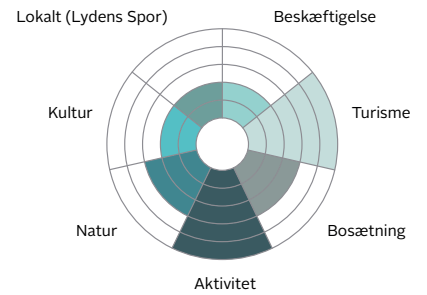
Aktuelt

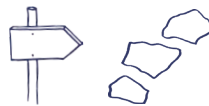
Nålestik

Langsigtede effekt

Pejlemærker og Trædesten

Havnebåndet

Havnebåndet er en del af åbningstrækket i den videre udvikling af Venø – Forsat i udvikling. Havnebåndet er en sammenhængende forbindelse på tværs af øen - fra havnen i vest til campingpladsen i øst - som med skiltning, information og lokale fortællinger om Venø binder aktiviteterne i- og omkring Venø. By sammen med havnen i en række tætliggende møde- og kulturpunkter.

Transformation af eksisterende bygningsmasser

Venøs udformning som en lang og smal ø betyder, at en stor del af øen ligger indenfor de kystnære beskyttede arealer, heriblandt strandbeskyttelseslinjen. Det sætter begrænsninger for mulighederne for nyt byggeri og anlæg og dermed også for at kunne tilbyde flere udstykninger til nybyggeri. Med et stærkt ønske om at tiltrække flere børnefamilier til Venø, ligger der et stort potentiale i at arbejde med transformation af den eksisterende bygningsmasse, så der opnås en bedre udnyttelse af det byggede miljø og et løft af kulturværdien på øen.

En strategi for bygningstransformationen af den eksisterende bygningsmasse kan med fordel have fokus på udviklingen af nye og alternative boformer, eksempelvis prøveboliger. Der er yderligere et potentiale i etableringen af seniorbofællesskaber og mindre lejeboliger til den ældre generation, der ønsker at flytte i en mindre bolig. Princippet er, at man løbende opkøber boliger på øen, når de kommer til salg med henblik på renovering og udlejning til fremtidige beboere. En strategi, der både vil styrke bygningsarkitekturen og kulturarven på Venø og skabe rammerne for nye og utraditionelle boformer.

Naturpark Venø og Geopark Nørskov Vig (Trædesten)

Naturen og landskabet på Venø er unik og en stedbunden ressource. Et fokus på den centrale del af Venø betyder ikke, at resten af øen ikke er vigtig og det skal være nemmere for besøgende, der ikke på forhånd kender øen, at finde frem til de gode steder. For turister rummer særligt de markante naturområder omkring Geoparken mod nord og Naturpark Venø mod syd store naturmæssige oplevelser. Herfra er der en storslået udsigt over Limfjorden og et uforløst potentiale ved at styrke forbindelserne og formidlingen helt ud til spidsen af Venø.

STRUER HAVN

Den urbane havn

STED // Struer Havn

Struer; hovedbyen i den vestlige del af Limfjorden og porten til Venø Bugt. Struer er et godt eksempel på, hvordan fjord og byliv forenes i unik samhørighed. Fjordbyen er dog ikke kun kendt for at være adgangsport til Limfjordens enestående kvaliteter, oplevelser og seværdigheder. Byen er nemlig også – og måske bedre – kendt som "Lydens By". Et brand der udspringer af lydindustriens mærkbare aftryk i byen, og som er opstået med grundlæggelsen af den danske lyd-gigant Bang & Olufsen i 1925 og sidenhen har forgrenet sig i kultiverende initiativer som Sound Hub Denmark, Struer Tracks Biennale og lyd-kunst rundt omkring i byen. Tiltag, der på forskellig vis giver genklang i resten af Danmark.

Struer har for alvor sat lyd på landkortet og gjort det til en ganske særlig del af byens og borgernes DNA. Omend lyden er blevet et varemærke for Struer, byder området også på oplevelser i naturen og på fjorden; fra historiske gravhøje til kupperede og skræntende landskaber, smukke kystlinjer og vandsport i særklasse.

Nær bykernen ligger Stuer Havn. Struer Havn Limfjordens største. Havnen blev anlagt tilbage i 1856, da den danske regering udpegede Struer som eksporthavn for landbrugsvarer som et svar på den øgede landbrugsproduktion og det stigen-

de eksportmarked. I mange år blev byen og havnen oplevet som separate byrum, adskilt af de ikoniske brobuer, hvor togtrafikken gennem mange år gjorde byen til et infrastrukturelt knudepunkt. I 2018 blev der i forbindelse med klimasikringen af de bynære havnearealer skabt en serie af nye byrum, der sammen med den fremtidige byudvikling på havnen, skal styrke forbindelsen på tværs af brobuerne, havnen og centrum af byen.

I dag drives havnen både som aktiv lystbådehavn, industrihavn og en træskibshavn. Med den nye havnefront er havnen blevet en del af bymidten og byen en del af havnemiljøet. Brobuerne, som tidligere var en barriere mellem byen og vandet, udgør i dag et karakteristisk element, hvor byen og havnen smelter sammen, og som i fremtiden vil blive et naturligt knudepunkt i takt med byudviklingen af de bynære havnearealer tager fart.

“Liv skaber liv. Det største potentiale for fjorden er en fælles formidling af hele området, der binder de forskellige områder sammen og guider turisterne rundt i de forskellige havne.”

Citat fra interessentmøde i marts 2019

STYRKEPOSITION

Lydens By

På baggrund af dialogmøder med en række af de lokale interessenter fra havnene, er der opsummeret fire fokusområder til helhedsplanen for udviklingen af Struer Havn. Disse fokusområder har dannet grundlag for de udviklede styrkepositionerne som rammesættende for Struers fremtidige udvikling. Fokusområderne er senere brugt i den videre dialog med de lokale interessenter.

De fire fokusområder er:

- At udvikle kulturmiljøet med udgangspunkt i de unikke kvaliteter, der kendetegner erhvervshavnen.
- At organisere og understøtte bynære aktiviteter og events på havnen, som skaber liv på land og til vands.
- At tiltrække og kommercialisere turismen i området yderligere.
- At skabe en stærk kobling til de øvrige fjordnære destinationer i Struer Kommune.

Udgangspunktet for udflugter

Skab et stærkt samarbejde mellem Limfjordens mange attraktioner og ressourcer og gør Struer til afsæt for formidling og oplevelser i området. Med en styrket fortælling og formidling af områdernes særlige kvaliteter, kan Struer skabe grundlag for flere turister i hele kommunen.

Synergien mellem havnene er et vigtigt element, hvis området skal styrkes som helhed. Der ligger en stærk fælles fortælling i kulturen ved Limfjorden, men fortællingen knytter sig til- og skabes tilsammen af de særskilte havneområder og de særlige kvaliteter, stederne tilbyder. Havnene skal derfor kobles bedre sammen, så de gensidigt kan supplere og understøtte hinanden. Frem for at konkurrere om de besøgende skal områderne skabe en tiltræknings effekt, der kan brede sig som ringe i hele Limfjorden. Som hovedby og porten til Limfjorden udgør Struer Havn et godt geografisk udgangspunkt for at tage på opdagelse i området. Havnen kan eksempelvis blive udgangspunktet for Venøsundfærgen eller for en regional færgefart på tværs af kommunerne langs Limfjorden. En stærkere fortælling og markedsføring om Limfjordens forskellige områder og deres særkender kan bidrage til en endnu bedre sammenkobling af områderne og en stærk synergieffekt for hele regionen og Limfjorden.

Et fyrtårn for Lydens By

Den gamle DLG-silo og lydkunst har potentialet til at blive et fyrtårn for lydkunst i Struer med stor tiltrækningskraft og blive en kickstarter for den fremtidige udvikling af de bynære havnearealer og transformationen af erhvervshavnen til mindre erhverv lokaliseret i bygningerne på havnen.

Kunst- og lydudstillingen The Receiver har skabt opmærksomhed hele vejen til New York, hvor en kurator har skrevet om kunstværket og siloen. Med sine 51 meters højde, er bygningen i dag et fysisk vartegn for Struer og kan i fremtiden blive et markant vartegn for lydinstallationer og lydkunst for hele verden.

Fra en massiv, tom og forladt betonbygning til en udstillingshal og integreret del af et særegent lydkunstværk har siloen og byrummet omkring potentiale til i fremtiden at udgøre rammerne for (lyd)kunst, oplevelser og midlertidige aktiviteter, der understøtter liv og aktiviteter på de bynære havnearealer og som kan bruges i forbindelse med udviklingen og transformationen af området i årene fremover.

Ungekultur på havnen

Skab sammen med de unge rammerne for ungekultur på erhvervshavnen, så det bliver et naturligt sted for unge at mødes og engagere sig i hinanden.

De unge kan generere aktiviteter som henvender sig til en brede målgruppe. Et kulturkraftcenter for byen og kommunen, der spiller sammen med de eksisterende kulturmiljøer på havnen. Et nyt mødested for ungekultur kan bidrage til at styrke ungdomsmiljøet i Struer og samtidig kickstarte udviklingen af Struer Havn og forbindelsen mellem bymidten og havnen.

Struer Kommune har svært ved at tiltrække og holde på de unge, både dem der skal uddanne sig og de unge der gerne skulle vende tilbage efter endt uddannelse. Der ligger derfor et uforløst potentiale i at styrke ungdomslivet i Struer og her udgør havnen, og SILO, der ligger i umiddelbar nærhed til en række uddannelsesinstitutioner, et oplagt mulighedsrum for ungekultur.

NÅLESTIK
SILO

Oversigt Nordkajen, Sydkajen og SILO - Struer Havn

Eksisterende projekter i Struer

Der er gang i omdannelsen af Struer Havn, som i fremtiden skal være en bæredygtig bydel, der tiltrækker liv og aktivitet for både borgere, besøgende og erhvervsliv. Der er et stort engagement omkring havnen både hos erhvervslivet, lokale foreninger og borgere, og en række initiativer og projekter er allerede i gang. Foreninger og iværksættere har indtaget en stor del af erhvervshavnens bygninger og benytter dem flittigt – der er allerede gang i omdannelsen.

Derfor er der også igangsat en større udviklingsplan, som skal bidrage til sætte rammerne for en fremtidig udvikling af havnen samt skabe en fornyet sammenhæng mellem by og havn. .

Foto: Rasmus Degnbol

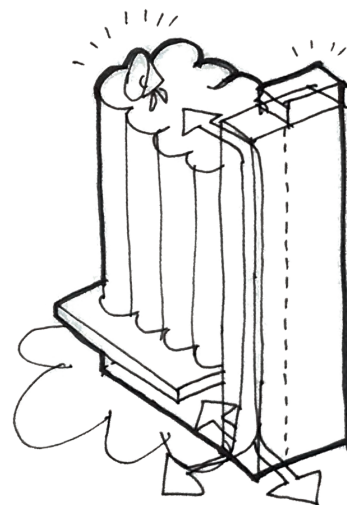
Et fyrtårn for Lydens By

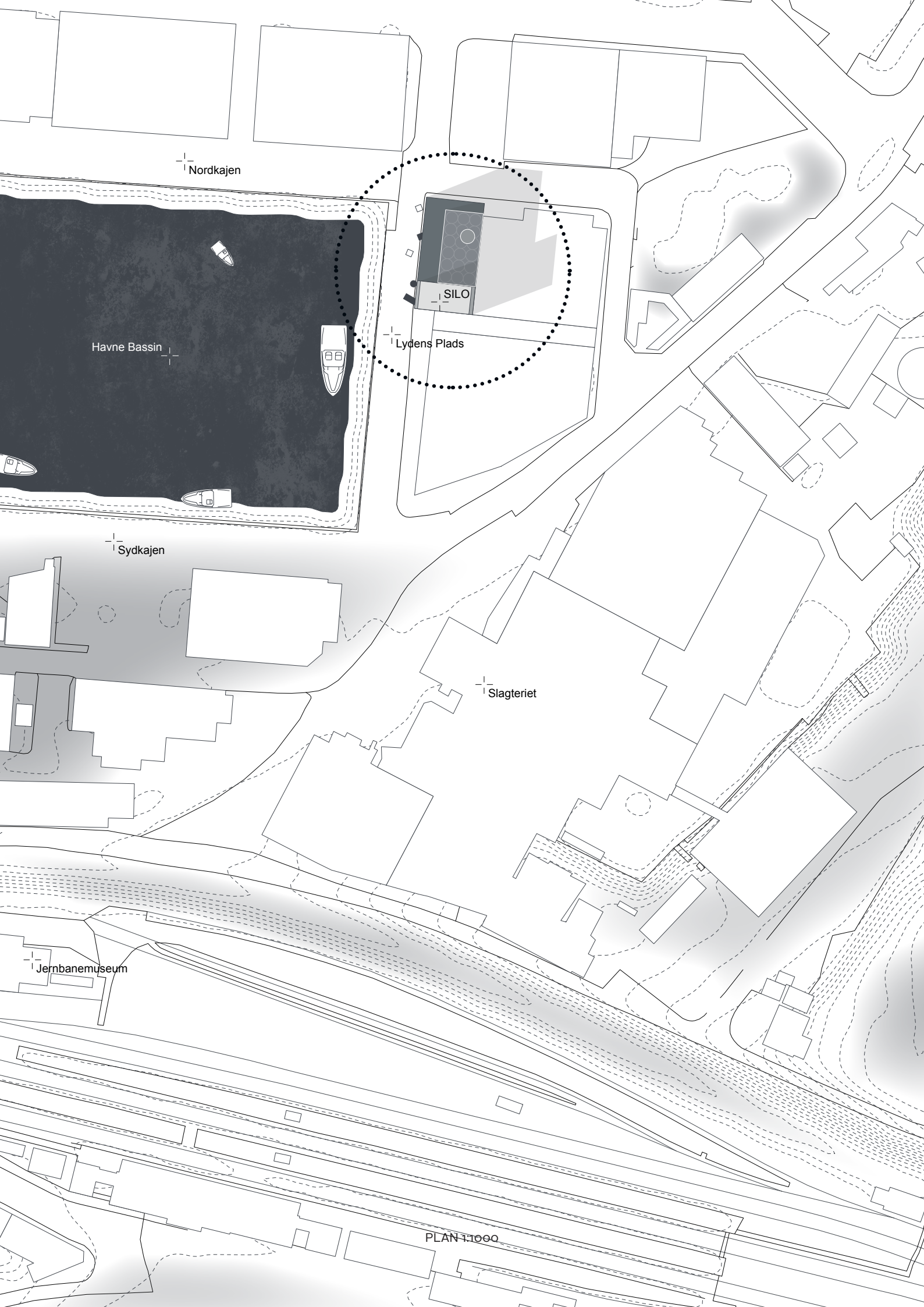
I Struer ønsker man at udvikle erhvervshavnen til en livlig og bæredygtig bydel. Og omdannelsen er allerede i gang. Den gamle DLG-Silo blev indtaget med lyd i form af kunstværket 'The Receiver' under Struer Tracks i 2019. Et kunstværk af Christian Skjødt realiseret i samarbejde med specialister fra Bang og Olufsen. Siloen har med sin højde fyrtårns karakter og der arbejdes på at gøre kunstværket mere permanent. Fra toppen af siloen kan man se ud over hele byen og fjorden og se hvordan kystlinjen bugter sig rundt mellem bølgerne. Toppen af silo er i sig selv et 'reason-to-go'.

Det arkitektoniske greb tager afsæt i den eksisterende DLG-Silo og peger på muligheden for at forlænge livet af kunstinstallationen og forankre den i gadeplanen med en pladsdannelse. Et offentligt tilgængeligt byrum ved- og omkring plinten i bunden af siloen skal bidrage med liv og aktiviteter ved siloen og understøtte den som et vigtigt fyrtårn på havnen. Et internationalt fyrtårn for Lydens By og et knudepunkt for havnen og den fremtidige udvikling, hvor by og havn bindes bedre sammen.

SILo vil desuden understøtte de øvrige tiltag i Lydens By og kan bruges som et udstillingsvindue for de besøgende på havnen.

Princip for nålestikket

Nordkajen

Havne Bassin

Sydkajen

Lydens Plads

SILO

Slagteriet

Jernbanemuseum

PLAN 1:1000

Fremtidsscenarier for SILO

Et midlertidigt byrum på havnen

Det er onsdag eftermiddag og det er en ganske almindelig hverdag på erhvervshavnen i Struer. Store områder ligger øde hen og samtidig fornemmer man liv indenfor i flere af de gamle bygninger. Ved foden af den gamle DLG-Silo er der særligt meget aktivitet. En gruppe unge fra Struer Gymnasium er i gang med at skabe et midlertidigt byrum, der skal indvies i løbet af foråret. Det er ikke helt til at vide, hvordan det præcist kommer til at se ud, men planen er både at etablere en midlertidig strand med beachvolley og en strandbar – og samtidig at arbejde med indretningen i bygningen i bunden af siloen. Et byrum, der også kan give inspiration og kickstarte den fremtidige byudvikling på erhvervshavnen.

Siloen som lydunivers

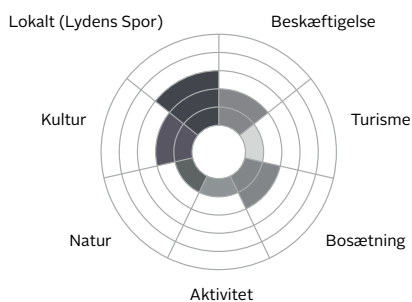
Det er en sensommeraften i september. Solen er ved at gå ned og tusmørket sænker sig ind over byen. Der er gang i byens rum på den sidste dag af den internationale lydkunsthøjsfestival Struer Tracks; både ved pladser, på gader og stræder og bag butiksfacaderne. Byen emmer af liv. I anledning af festivalen er den gamle silo nede på havnen centrum for en række aktiviteter. Og det går ikke stille for sig. En ord- og lydperformance med Morten Søndergaard er netop slut og publikum drysser rundt i området, inden den næste aktivitet starter. Indenfor i 'Plinten' i bunden af siloen er der i dagens anledning indrettet en lyd biograf. Det er råt, og aftenkølde har sneget sig ind i bygningen. Alligevel er næsten 50 mennesker dukket op og flere er på vej. Fakler lyser rummet op og skaber en hyggelig stemning. En bus ankommer fra Oddesund, hvor en fernisering på en række nye lydinstallationer netop er slut. Nu er alle i samlet flok taget mod havnen for at afslutte aftenen. Udenfor er der opsat en bar og lyskæder hænger som et lysende tæppe over torvet på havnefronten. Ved baren kan man få udleveret et par Silent Disco høretelefoner til festen senere på aftenen. Lyd- og stilbilleder vil senere på aftenen kunne opleves på facaderne af silo til skue for hele havnen og byen.

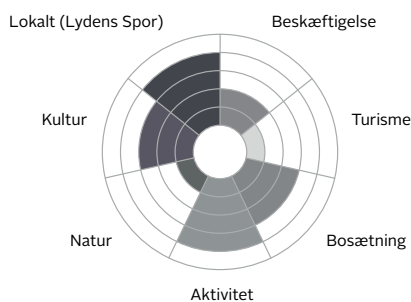
SILO fremstår med en åben og indbydende base samt et nyt byrum på toppen sammen med kunstværket The Receiver

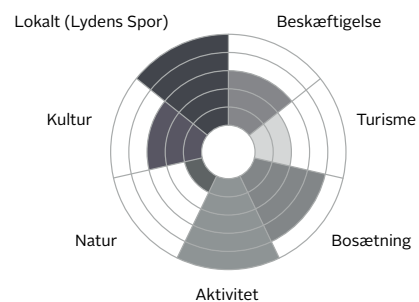
Aktuelt

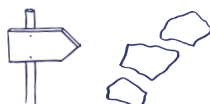
Nålestik

Langsigtede effekt

Pejlemærker og Trædesten

Nye forbindelser til midtbyen

Ved klimasikringen af de bynære havnearealer i Struer, hvor forbindelsen under brobuerne blev styrket - og i forlængelse af arbejdet med udviklingsplanen for Struer Havn, er der et potentiale i at styrke sammenhængen og bygge videre på forbindelserne mellem havnen og midtbyen i Struer. Nye forbindelser på tværs af banen og brobuerne vil kunne skabe et andet flow på tværs af byen og åbne op for flere aktiviteter i området mellem brobuerne og banegården.

Et rekreativt loop til Kjærsgaard Mølle Naturskole (Trædesten)

Kjærsgaard Mølle Naturskole rummer et unikt potentiale som fyrtårn for naturoplevelser i Struer. Med en enestående beliggenhed og natur, en lang historie og med forskelligartede aktiviteter, er det oplagt at skabe et rekreativt loop ud i området, der kobler byen og den omkringliggende natur omkring Kilen og Klosterheden bedre sammen.

På kanten af bugten og Kilen rundt (Trædesten)

En sammenhængende stiforbindelse for bløde trafikanter fra Vinderupvejen og Østre Strand i syd via havnen og Kilen til Kleppen og Venø mod nord, vil fuldbyrde en sammenhængende stiforbindelse for de bløde trafikanter langs kanten af havnen og Limfjorden i Struer. Forbindelsen vil yderligere kunne styrke opholdsmulighederne på dæmningen og herfra koble sig op på de eksisterende naturstier rundt langs Kilen i Struer. En kobling mellem byen og Stuer i syd til de naturskønne områder ved Kjærgårdsmølle og Klosterheden i Vest og videre til Humlum og den barske natur ved Oddesund mod nord.

FORANKRING, ORGANISERING & IMPLEMENTERING

De næste skridt

Udviklingen af helhedsplanen er forankret hos de lokale ildsjæle og i initiativer i helhedsplanens havneområder. Selvom de lokale aktører arbejder energisk og engageret, kan de ikke løfte opgaven alene. Der er derfor identificeret et behov for etableringen af et samlende organ, der kigger ud over fjorden og arbejder tværgående med udvikling af området, som en samlet destination.

Når der arbejdes med kysten og de forskellige havne er der også en række konkrete fysiske forhold, der skal undersøges nærmere forud for implementering. Et dygtigt grundlag, der giver tilstrækkelig indsigt i de eksisterende forhold, er afgørende for en succesfuld udførelse og implementering af helhedsplanens initiativer.

Forankring og organisering

146

Tekniske forundersøgelser

148

Forankring og organisering

Et styrket samarbejde

Udviklingen i de lokale havne har igennem de senest år været udfordret, både når det kommer til drift og aktiviteter. Faldende aktivitet i flere af havnene udfordrer lokalsamfundene og stiller krav til en omstilling, der rækker ud over den traditionelle havnedrift. I processen omkring at skabe markante og bæredygtige havne såvel som et helstøbt kystlinje i Struer Kommune, er det blevet nødvendigt, at havnene ikke blot fokuserer på udviklingen inden for egen matrikel, men at de også forholder sig til alt det, der omgiver havneområdet og går på tværs af de seks havne.

Etableringen af et fjordråd

Processen med udarbejdelsen af helhedsplanen har givet anledning til en tværfaglig og udbytterig dialog på tværs af aktørerne på de seks havne og i en tæt dialog med styregruppen. Dette har givet mange input til udviklingen af helhedsplanen, men har også åbnet op for muligheden til at skabe rammen for synergier og samarbejder på tværs af havnen og fjorden. På den baggrund anbefales etableringen af et tværgående Fjordråd bestående af repræsentanter fra de enkelte havne og kommunale nøglepersoner - med fokus på det regionale perspektiv i samarbejde med andre kommuner langs Limfjorden.

Fjordrådet er udgjort af et samarbejde på tværs af de seks havne, der skal arbejde for at styrke området som en stærk og sammenhængende destination og understøtte udviklingen inden for bosætning, turisme og beskæftigelse. Fjordrådets rolle kan eksempelvis bestå i at understøtte koordineringen og udviklingen lokalt og på tværs af de seks havne med afsæt i anbefalinger fra helhedsplanen. Flere havne har store udfordringer i forhold til vedligeholdelse og fremtidssikring, og der er behov for tiltag, som imødegår både nuværende og fremtidige klimaudfordringer grundet højvande, bølgepåvirkning og tilsanding.

En pulje for fremtidssikring

Som unikke perler på snoren er alle havne vigtige for helheden og sammenhængen på tværs. Når de enkelte havne samarbejder om og prioriterer mellem tiltag, services og faciliteter, kan det både optimere driften af den enkelte havn og styrke området som en helhed. Her kan en pulje til udvikling- vedligeholdelse bidrage til en øget fremtidssikring og en stærkere kommunal forankring.

Tekniske forundersøgelser

Succesfuld udførelse af fysiske anlæg til implementering af helhedsplanens initiativer grunder i dygtig planlægning på et grundlag, der giver tilstrækkelig indsigt i de eksisterende forhold på de enkelte havne og tilstødende områder. Forundersøgelser, der enten ikke gennemføres eller skubbes til for sent i processen, vil både have mindre værdi, medføre forkerte beslutninger og sandsynligvis resultere i uforudsete forhold med konsekvenser på projektets økonomi, tid eller kvalitet. Forundersøgelser vil også være nødvendig for implementering af bæredygtige tiltag, så kystens nuværende natur tilgodeses og de lokale ressourcer anvendes optimalt.

Dette afsnit opsummerer de væsentligste parametre, der bør overvejes implementeret i forundersøgelse af eksisterende forhold på de enkelte havne. Punkterne er generisk og omfang skal defineres for de enkelte lokaliteter og projekter. Timing af undersøgelser er væsentlig og individuelt for de enkelte projekter under devisen: jo senere undersøgelsen gennemføres, desto bedre kan undersøgelser tilpasses i omfang og indhold, men modsat vil resultatet være sværere at drage til nytte for projektet. Der er opstillet nogle anbefalinger under hvert punkt som matcher det meget tidlige projektstade som helhedsplanens initiativer er på.

Flere af punkterne vil med fordel kunne blive lavet som en fælles undersøgelse på de respektive havne, hvor der i forvejen ikke foreligger en grundlæggende vurdering af områdets tilstand. Her vil planlægning af undersøgelserne gennemføres i dialog med både myndigheder, forsyningselskaber og andre relevante interessenter. En forundersøgelse beror på en nærmere dialog mellem parterne og en beskrivelse af hvad denne kunne indeholde findes på næste side.

Terrænniveau

Opmåling af vanddybder i kote og koordinatsystem.

Anbefaling: Der foreligger offentlig tilgængelig data fra Danmarks Højdemodel 2015 samt Orthofoto. I områder, hvor der er sket betydelige forandringer naturligt eller menneskeligt, vil det være en fordel at gennemføre en droneoverflyvning for en ny opmåling af terræn og skabelse af et højopløseligt orthofoto, evt. suppleret med GPS-opmåling af enkelt afgrænsede elementer, hvis nødvendigt.

Vanddybde

Opmåling af vanddybder i kote og koordinatsystem.

Anbefaling: Vanddybder er kun tilgængelig i meget begrænset omfang fra søkort. For etablering af marine anlæg bør der gennemføres en pejling ved multibeam.

Kystmorfologi

Vurdering af bølge, strøm, vandstand, vind, sandtransport, sedimentering og kysterosion, herunder forventede fremtidige ændringer grundet klima.

Anbefaling: Kortlægning af kystmorfologiske forhold bør gennemføres som et skrivebordsstudie, der beskriver de påvirkninger og forandringer de enkelte projektlokalteter undergår. Denne forundersøgelse vil tage udgangspunkt i offentligt tilgængeligt data suppleret med detaljeret måledata erhvervet fra f.eks. DMI. Detaljeringsgraden i analysen af data vil være stærkt afhængig af projektet og lokaliteten, og kan spænde vidt fra overordnede betragtning til avancerede numeriske simuleringer.

Geotekniske forhold

Kortlægning af områdets jordbunds- og grundvandsforhold.

Anbefaling: Stort set alle fysiske anlæg kræver normmæssige geotekniske undersøgelser, og disse kan have betydelig omkostninger og skal planlægges nøje, så de overholder normkrav for design og udførelse. Geotekniske forhold kan tillige være stærkt varierende nær kysten og være af afgørende betydning for udformning af anlæg og projektets totaløkonomi. Det geotekniske undersøgelsesprogram bør derfor indtænkes i projektets planlægning med udgangspunkt et tidligt skrivebordsstudie af eksisterende data og en planlægning af geotekniske undersøgelser, så nødvendigt grundlag tilvejebringes i rette tid men uden der spildes unødigt tid og økonomi på undersøgelser, som bliver overflødige grundet ændringer i projektet.

Forurening på land

Kortlægning af forureningsomfang og grad i jord på land.

Anbefaling: Hvis området på land er kortlagt grundet viden om forurening bør dette forhold tidligst muligt undersøges nærmere enten ved et skrivebordsstudie baseret på eksisterende data evt. suppleret med miljøtekniske borer for screening af forurenings omfang, da forurening kan medføre betydelige meromkostninger i forbindelse med fjernelse og håndtering af forurennet jord.

Sedimentundersøgelse på vand

Kortlægning af sedimenttype og evt. forureningsgrad.

Anbefaling: Håndtering af jord beliggende på vand vil oftest ske mest effektivt ved enten nyttiggørelse eller klappning, dvs. sejlet bort og klappet på fjordbunden. Hvis projektet kræver håndtering af betydelig mængde sediment i eksisterende havne, hvor forurening kan være til stede, bør der udtages prøver af sediment ved dykker for analyse i miljølaboratorie. Baseret herpå kortlægges muligheder for bortskaffelse eller alternativt findes muligheder for nyttiggørelse.

Marine anlæg

Kortlægning af eksisterende marine anlæg, herunder tilstandsvurdering.

Anbefaling: Marine anlæg kan være omfattende konstruktioner, der er svært tilgængelige, være i meget tvivlsom tilstand og samtidig har stor økonomisk værdi for området og projektet. Det vil være en meget stor projektrisiko at arbejde videre med projektet uden indsigt i de eksisterende anlæg, og oftest foreligger der ingen dokumentation af deres tilstand og udformning. Derfor bør der som udgangspunkt laves en screening af anlæg evt. suppleret med særeftersyn, hvis der findes kritiske forhold i anlæg, der skal bevares i det fremtidige projekt.

Forsyninger

Kortlægning af eksisterende forsyningsanlæg og planlagte ændringer

Anbefaling: I tilfælde der er eksisterende forsyningsledninger eller planlægges fremtidig forsyningsledninger bør disse kortlægges i samarbejde med relevante forsyningselskaber, så arbejder kan koordineres og eksisterende ledninger kan renoveres eller omlægges, hvis nødvendigt.

Ressourcer og affald

Kortlægning af lokalt tilgængelige ressourcer og lokale modtager af affald

Anbefaling: Dette punkt er principielt ikke lokalt eksisterende forhold, men alligevel så tæt knyttet til projektlokaliteten, at det er værd at medtage. Marine anlægsarbejder kræver

ofte flytning af større jordmængder f.eks. fra lokaliteten med henblik på klappning (bortskaffelse), nyttiggørelse eller deponering (hvis forurenede) eller til lokaliteten som fyldsand (råstof). Kortlægning af mulighederne omkring de enkelte projektlokaliteter kan have særlig stor betydning på projektets økonomi og myndighedstilladelser. Dertil kommer at mange marine anlæg kræver en fortsat jordtransport i driftsfasen f.eks. grundet tilsanding af sejllønde eller kystbeskyttelse med sandfordring.

Natur og biodiversitet

Kortlægning af vandkvalitet, særlig naturmæssige interesser og lignende.

Anbefaling: I forbindelse med anskaffelse af de nødvendige tilladelser kan der være krav om en ikke-væsentlig påvirkning af natur, biodiversitet mv. Dette vil kræve at de eksisterende forhold er kortlagt, men kravet herom opstår som oftest først som led i myndighedsprocessen og miljøkonsekvensvurdering, dvs. på et relativt sent tidspunkt i projektforløbet, med risiko for at der ikke udstedes en tilladelse eller der udstedes et betydeligt vilkår. En tidlig kortlægning kan således nedbringe risikoen for uacceptabel påvirkning og give bedre mulighed for at tilpasse projektet til en mere bæredygtig udgave, hvor natur og biodiversitet får uændrede eller forbedrede forhold.

En helhedsplan i øjenhøjde

Struer Kommune

UDGIVELSEÅR
2020

RÅDGIVER OG REDAKTØR
LABLAND

UNDERRÅDGIVER
**Rasmus Johnsen
Rambøll**

DESIGN OG LAYOUT
LABLAND

FOTOS
**Mette Johnsen
Rasmus Degnbol
Christian Mortensen
Jørgen Simonsen
Ole Bjørn Petersen
Jonas R. Kirkegaard
Preben Friis
Anders Trærup**

TRYK
Vestjysk rotation

OPLAG
50 stk.